

ABIRYN

23-25.10.2020

Festiwal Nowej Sztuki
Festival of New Art
Festival Neuer Kunst

Słubice
Frankfurt (O)

Festiwal Nowej Sztuki
Festival of New Art
Festival Neuer Kunst

LABiRYNT

Moment

Słubice – Frankfurt [O], 2020

Anna Panek-Kusz

Moment za moment

Moment for Moment

Moment für Moment

► Jest 22 marca, rok 2020... i mam poczucie, jakbym z dnia na dzień z rzeczywistości mi znanej, oswojonej, otwartej, przeniosła się do świata *science fiction*, gdzie nic nie jest pewne. Kiedy na początku stycznia zastanawialiśmy się nad tematem festiwalu, nikt z nas nie przypuszczał, jak zmieni się świat. Otwarte granice nagle zostają zamknięte, a bezpośrednie relacje ludzkie są ograniczone do minimum pod groźbą kar. Nie wolno sobie podawać dłoni, odległość jednej osoby od drugiej musi wynosić co najmniej 1,5 metra, zabronione są skupiska powyżej 2 osób. Nakaz zostawiania w domu i komunikaty rozbrzmiewające przez megafony potęgują strach i liczbę niewiadomych. Chorych, zakażonych, zmarłych przybywa. Odwoływane są koncerty, seanse filmowe, pozamykane szkoły, przedszkola, urzędy. Zaczęliśmy żyć w zamkniętym świecie pomiędzy komputerem a telewizorem. Spektakle teatralne, koncerty, spotkania autorskie odbywają się za pośrednictwem łączy internetowych z miejscówką na kanapie we własnym salonie. Spacer po wystawach, muzeach, parkach odbywają się wirtualnie. Mam nadzieję, że już niedługo ten czas będzie tylko wspomnieniem, zostanie tylko przestrogą dla przyszłych pokoleń, aby szanowały ziemię, przyrodę, siebie nawzajem. Mam nadzieję, że znowu będziemy przekraczać granice, spotykać się, cieszyć z bliskości drugiego człowieka, z uścisków dłoni, bezpośredniej pogawędki, że „jeszcze wrócimy na salony” jak powiedziała mi pewna znajoma, do muzeów, na koncerty, festiwale, że przestaniemy słyszeć o kolejnych zgonach i zarażeniach. Ludzie sami sobie zgotowali ten los: te słowa są stale aktualną refleksją nad ludzką pychą, badaniami na zwierzętach, „zabawą” genami, pracami nad bronią biologiczną i mowsowego rażenia. ►►

► It is the 22nd of March, 2020... my feeling is as if from one day to another reality as I have known it – open and familiar – became part of a *science fiction* world, where nothing is certain anymore. When at the beginning of January, we were discussing this year's festival motto, none of us foresaw how much the world would change. Suddenly, the borders were closed and under threat of penalty direct contact between people was limited to a minimum. It is not allowed to shake hands anymore, a distance of at least 1,5 m between people has to be observed, assemblies of more than two people were forbidden. The strict order to stay at home and official megaphone announcements increased the fear and uncertainty. The numbers of sick, infected and dead people were rising. Concerts and film screenings were called off, schools, kindergartens and offices closed down. We started to live in a closed-in world between PC and TV. Theatre plays, concerts and authors' readings are now realized online, with seats reserved on the couch of one's own living room and visiting exhibitions, museums or parks is possible only in virtual reality. I hope, that these strange times will soon be but a memory and a warning for future generations to respect the earth, nature and one another. I hope, that we will cross borders again, meet up, rejoice in being close to each other, shake hands and make small talk, that “we will return to the drawing rooms, soon” – as a friend of mine put it – to the museums, concerts, festivals, that we will stop hearing about further cases and death tolls. People forge their own destiny: this saying is still an appropriate description of human arrogance, animal experiments, the “playing around” with genes and the ►►

► Es ist der 22. März 2020... und ich habe das Gefühl, als ob ich von meiner gewohnten offenen Realität in eine *Science-Fiction*-Welt transportiert worden bin, in der nichts gewiss ist. Als wir uns Anfang Januar das Thema des Festivals überlegten, ahnte niemand von uns, wie sich die Welt verändern würde. Offene Grenzen werden plötzlich geschlossen und direkte menschliche Beziehungen werden unter Androhung von Strafen auf ein Minimum reduziert. Man darf sich nicht die Hand geben, der Abstand zueinander muss mindestens 1,5 Meter betragen, Gruppen von mehr als 2 Personen sind verboten. Die Anordnung, zu Hause zu bleiben sowie Botschaften, die durch Lautsprecherwagen erschallen, vergrößern die Angst und die das Gefühl der Ungewissheit.. Die Kranken, Infizierten und Toten werden immer mehr. Konzerte und Filmvorführungen werden abgesagt, Schulen, Kindergärten und Büros geschlossen. Wir begannen, in einer isolierten Welt zwischen Computer und Fernseher zu leben. Theatervorstellungen, Konzerte, Autorentreffen finden über Internetverbindungen mit Sitzplatz im eigenen Wohnzimmer statt. Spaziergänge durch Ausstellungen, Museen und Parks finden virtuell statt. Ich hoffe, dass diese Zeit bald nur noch eine Erinnerung sein wird, eine Warnung für künftige Generationen, die Erde, die Natur und einander zu respektieren. Ich hoffe, dass wir wieder Grenzen überschreiten, uns treffen, uns über die Nähe zu Mitmenschen freuen, die Hände schütteln, uns direkt unterhalten, dass „wir wieder in die Salons zurückkehren“, wie eine Bekannte sagte, in Museen, auf Konzerte, Festivals und dass wir nicht mehr von weiteren Todesfällen und Infektionen hören werden. Die Menschen selbst haben das der Menschheit eingebracht. ►►

► Ta nowa sytuacja, paradoksalnie, wyzwała różne kreatywne działania; sztuka dostosowuje się do potrzeb sytuacji. Jeden z artystów przysłał mi informację: „Mój najbliższy wernisaż otwierać będę wirtualnie, chociaż sama wystawa będzie jak najbardziej realna w galerii”. Być może całe to wydarzeni zmieni sztukę, otworzy całkiem nowe drogi i skłoni do reakcji.

Sam festiwal „lAbiRynT” też stał pod znakiem zapytania... Może lepiej odłożyć, przeczekać...? Mimo wszystko nie daliśmy się. Zaryzykowaliśmy, formułując nieco inne od przyjętych przez ostatnie 20 lat zasady. Jesteśmy jednak pełni optymizmu. Mimo zmian, mamy i prawdziwe wystawy oraz wykłady w realnych przestrzeniach, a jednocześnie festiwal funkcjonuje wirtualnie, docierając w niemal każdy zakątek świata.

Po wynalezieniu fotografii zwiastowano upadek malarstwa. Wystarczył jeden **moment**, by powstało zdjęcie bardzo wiernie odzwierciedlające rzeczywistość. Proces wyłaniania się obrazu malarzkiego trwał znacznie dłużej, choć obraz obejmował ten sam **moment**. Na szczęście zapowiedzi śmierci malarstwa się nie sprawdziły. Obydwie dziedziny istnieją samodzielnie, a niekiedy wzajemnie się uzupełniają, bądź konfrontują. Każda też znalazła swoją drogę rozwoju, przyjmując odmienne role i odnajdując się zarówno w życiu codziennym, jak i w sztuce.

Malarstwo jakby przyspieszyło. Impresjoniści malowali ulotność, wrażenie **momentu**, a *action painting* wykreował postawę spontanicznej akcji malarzkiej, stając się zaczątkiem happeningu – wydarzenia artystycznego dziejącego się ►►

► deployment of biological weapons and other ways of mass destruction.

Paradoxically, this new situation opens possibilities for various creative actions and activities and can quickly adapt to new circumstances. One artist sent me the following information: “My next opening will be a virtual one – although the exhibition itself is completely real and installed in the gallery.” Maybe, what is happening now will change the arts, will open up completely new ways and make people take action.

The „lAbiRynT” festival itself was also pulled into question... Should it be cancelled, postponed...? In the end, we didn't give in. We decided to take the risk and devised slightly different rules compared to the previous 20 years. Yet, we are full of optimism. Despite the changes, there will still be true exhibitions and lectures in real spaces, while at the same time the festival will also function online in the virtual world, so that it is accessible from nearly any part of the world.

After photography was discovered, people were quick to announce the decline of painting. Suddenly, it took only one **moment** to make a true image of reality, while the process of painting took much longer, although it conveyed the same **moment**. Luckily, the announcements of painting's death did not come true. Today, both genres exist independently in their own right, sometimes complementing, sometimes confronting each other. Each of them thrives in its own way, taking on different roles, both, in everyday life and in the arts.

Painting somehow accelerated. The impressionists painted the transient, ►►

► Diese neue Situation löst paradoxerweise verschiedene kreative Aktivitäten aus; die Kunst passt sich den Bedürfnissen der Situation an. Einer der Künstler schickte mir die Information: „Meine nächste Vernissage wird virtuell eröffnet, obwohl die Ausstellung selbst ganz real in der Galerie stattfinden wird“. Vielleicht wird dieses ganze Ereignis die Kunst verändern, völlig neue Wege eröffnen und uns zur Reaktion veranlassen.

Auch das Festival „lAbiRynT” selbst wurde in Frage gestellt... Vielleicht lieber verschieben oder abwarten...? Wir haben trotzdem nicht aufgegeben und sind ein Risiko eingegangen, indem wir die seit 20 Jahren funktionierenden Regeln umformuliert haben. Dennoch sind wir voller Optimismus. Trotz der Veränderungen haben wir echte Ausstellungen und Vorträge in realen Räumen und gleichzeitig findet das Festival virtuell statt und erreicht fast jeden Winkel der Welt.

Nach Erfindung der Fotografie wurde der Niedergang der Malerei eingeläutet. Es dauerte nur einen **Moment**, um ein Bild zu schaffen, das die Realität sehr getreu widerspiegelt. Der Prozess der Entstehung eines Gemäldes dauerte wesentlich länger, obwohl das Gemälde den gleichen **Moment** abbildet. Glücklicherweise sind die Vorhersagen über den Tod der Malerei nicht eingetreten. Beide Felder existieren unabhängig voneinander und manchmal ergänzen oder konfrontieren sie sich gegenseitig. Jedes hat auch seine eigene Entwicklung gemacht, indem es verschiedene Rollen angenommen hat und sich sowohl im Alltag als auch in der Kunst wiederfinden lässt.

Die Malerei scheint an Fahrt gewonnen zu haben. Die Impressionisten malten ►►

Mgnienie Instant Augenblick

► przed widownią, mającą swą dramaturgię i rozwijającego się w czasie.

Fotografia też nie stała w miejscu, dając podwaliny pod powstanie kina. To m.in. dzięki serii fotografii biegnącego konia Eadwearda Muybridge’a fotografia zaczęła być ruchoma.

Z czasem nawet sam **moment** powstawania obrazów za pośrednictwem obu mediów: fotografii i malarstwa, nieco się zatracił. Długie czasy naświetlania pozwoliły na rejestrację zjawisk rozciągających się w czasie. Niemiecki artysta Michael Wesely naświetlał jeden kadr nawet 34 miesiące, rejestrując proces budowy Museum of Modern Art (MoMA) w Nowym Jorku. Długie czasy naświetlania wykorzystuje się również przy rejestracji trasy słońca na niebie oraz subtelnych zmian jego kursu spowodowanych przez ruch Ziemi. Są to tzw. solarygrafie. Na naszym festiwalu mogliśmy zobaczyć w 2016 tego typu realizacje m.in. w wykonaniu Pawła Janczaruka.

Jesteśmy coraz bliżej momentu w którym rozpocznie się festiwal. Ale gdy czytamy ten tekst, on już trwa, a może nawet jego moment minął. Pozostały po nim wspomnienia, wrażenia, refleksje, a katalog jest świadectwem, dokumentem minionego, ale też wciąż wielu aktualnych momentów wyłapanych i zaprezentowanych w ujęciu artystycznym. Wartych uwagi, zatrzymania, przemyślenia. ■

► the impression of a **moment**, while action painting opened the possibility for spontaneous painterly actions that developed into happenings – a time-based art form that is performed in front of an audience.

Nor did photography stand still – it became the basis for the development of cinematography. It was a series of running horses shot by Eadweard Muybridge that made pictures start to move, among others.

Subsequently, even the very **moment** in which an image is created – whether as a painting or as a photograph – underwent a certain devaluation and got lost. Long exposure times allowed for the registration of phenomena extending over time. The German artist Michael Wesely exposed one frame for up to 34 months, recording the construction process of the Museum of Modern Art (MoMA) in New York. Long exposure times are also used to record the Sun’s path in the sky and the subtle changes in its course caused by the movement of the Earth. These are so-called solargraphs. In the 2016 edition of our festival we could see such projects presented by Paweł Janczaruk, among others.

Now, we gradually approach the moment of this year’s festival opening. Yet, when reading this text, it probably will have started or is already over. Then, it will be our memories, impressions and reflections that remain, of which this catalogue gives testimony. It is a document of the past, yet it also contains plenty live “moments” caught by the artists’ cameras worth our time, attention and reflection. ■

► die Vergänglichkeit, den Eindruck des **Moments**, wo hingegen mit dem Action-Painting die Tendenz zu spontanen Malaktionen eingeläutet wurde, was den Beginn von Happenings markierte – künstlerischer Ereignisse, die sich vor einem Publikum abspielen, eine Dramaturgie haben und sich im Zeitverlauf entwickeln.

Auch die Fotografie stand nicht still und legte den Grundstein für die Entstehung des Kinos. Dank einer Serie von Fotografien von Eadweard Muybridges galoppierendem Pferd begann die Fotografie bewegt zu sein.

Mit der Zeit wurde sogar der **Moment**, in dem Bilder mittels beider Medien – Fotografie und Malerei – geschaffen wurden, etwas abgewertet und ging verloren. Lange Belichtungszeiten erlaubten es, Ereignisse aufzuzeichnen, die sich im Zeitverlauf ausdehnen. Der deutsche Künstler Michael Wesely belichtete ganze 34 Monate lang ein einzelnes Bild und dokumentierte so den Bauprozess des Museum of Modern Art (MoMA) in New York. Lange Belichtungszeiten werden auch verwendet, um den Weg der Sonne am Himmel und die durch die Bewegung der Erde verursachten subtilen Veränderungen ihres Laufs aufzuzeichnen. Dies sind die so genannten Solargraphien. Auf unserem Festival konnten wir 2016 solche Projekte sehen, u.a. die von Paweł Janczaruk.

Wir nähern uns dem Moment des Festivalbeginns. Aber wenn wir diesen Text lesen, findet es bereits statt oder aber dieser Moment ist bereits vergangen. Es verbleiben Erinnerungen, Eindrücke, Reflexionen. Der Katalog aber ist Zeugnis und Dokumentation des Vergangenen. ■

► Czy można czas sumować? A dzielić? Przy założeniu, że czas jest matematyczny, niewątpliwie tak. W Słubicach i Frankfurcie nad Odrą przeminęło 10 „lAbiRynTów”, wcześniej w tej samej ilości odeszły w przeszłość w Kłodzku i Nowym Mieście nad Metują. Wszystkie razem przebiegły jak jeden moment, niczym błysk. Tak Ania Panek-Kusz – jak ją rozumiem – zobaczyła to, że dotychczasowe „lAbiRynTy” są już za nią i razem z nią za nami. Podobne doświadczenia były przed laty udziałem Bogusława Michnika. Zaciekało mnie, ileż to dało razem dni i godzin. Trzeba tylko policzyć.

Dziesięć festiwali słubicko-frankfurckich to łącznie 30 dni, na które kolejno ściągali nad Odrę artyści i teoretycy, aktorzy i muzycy, rozmilowani sympatycy i profesjonalni krytycy. Czas spędzony na każdym z festiwali składa się z trzech dni pobytu, dni przygotowań, tworzenia prac i wystąpień, wreszcie z dni sumującej refleksji. A ile się zdarzyło... Sztuki, rzecz jasna, nie należy mierzyć statystyką, ale przeciętny czas zaangażowania w nią – tak.

Moment, mgnienie, czas – to jeden z bardziej fascynujących tematów, to nierozwiązywalna zagadka, to problem generujący dziesiątki naukowych dysput i setki poetyckich interpretacji, to sztywna racjonalność i ulotna duchowość. Czas czym innym był dla starożytnych filozofów, czym innym dla koryfeuszy naukowej wiedzy. Definicje zaproponowane niezależnie przez Newtona (ujęcie absolutne) i Leibniza (ujęcie relacyjne) różniły się diametralnie. Swój własny pogląd mieli też Hawking i Penrose. Einstein zmieszał czas z przestrzenią, pozbawiając go autonomii. Pisarze, poeci, malarze, artyści kinetyczni, kompozytorzy mieli ►►

► Does time add up? Can it be divided? Assuming that time is mathematical, undoubtedly yes. So far ten “lAbiRynT” festivals have taken place in Słubice and Frankfurt/Oder and exactly the same number took place in Kłodzko and Nové Město nad Metují. They all went by in a flicker, like a flash. This is what Anna Panek-Kusz means, as I understand her, by saying, that the previous editions of the “lAbiRynT” festival lie behind her, and together with her behind us. A similar experience was expressed years ago by Bogusław Michnik. I am curious how many festival days and hours we would come up with. Let’s count.

Ten festivals in Słubice and Frankfurt/Oder make 30 days altogether, during which always new artists and theoreticians, actors and musicians, fans and professional critics made their way to the Oder river. Generally, the festival time amounts to three days, days for preparation, for making art, for presentations and finally for reflecting and summarizing. And how much is always happening... Naturally, art shouldn’t be measured by statistics, but the average time of being involved in it – could easily be counted.

Moment, instant, time – this is one of the most fascinating topics, an unsolvable puzzle, a problem that has been generating dozens of scientific disputes and hundreds of poetic interpretations. It is rigid rationality and elusive spirituality. Time means something else for ancient philosophers than for scientific specialists. Newton’s concept of absolute time and Leibniz theory of relational time and space are diametrically opposed. Hawking and Penrose also had their own views. Einstein entwined time ►►

► Kann die Zeit aufsummiert werden? Oder geteilt? Bei der Annahme, dass die Zeit von mathematischer Natur ist, lautet die Antwort zweifelsohne Ja. In Słubice und Frankfurt (Oder) vergingen 10 „lAbiRynT“-Ausgaben ebenso, wie bereits zuvor in der gleichen Anzahl in Kłodzko und Neustadt an der Mettau. Alle zusammen verliefen sie wie ein blitzartiger Moment. So hat Anna Panek-Kusz – wie ich sie verstehe – gesehen, dass die bisherigen „lAbiRynTe“ bereits hinter ihr liegen und zusammen mit ihr hinter uns liegen. Ähnliche Erfahrungen wurden vor Jahren mit Bogusław Michnik gemacht. Es weckte mein Interesse, wie viele gemeinsame Tage und Stunden es wohl gab. Man muss sie nur noch zusammenzählen.

Zehn Słubicer-Frankfurter Festivals machen insgesamt 30 Tage, an denen Künstler und Theoretiker, Schauspieler und Musiker, begeisterte Sympathisanten und professionelle Kritiker an die Oder gelockt wurden. Die auf jedem der Festivals verbrachte Zeit besteht aus drei Tagen des Aufenthalts, der Vorbereitung, des Schaffens von Werken und Aufführungen und schließlich aus Tagen der zusammenfassenden Reflexion. Und wieviel passiert ist... Kunst sollte natürlich nicht an Statistiken gemessen werden, sondern sehr wohl an der durchschnittlichen Zeit, in der man sich mit ihr beschäftigt hat.

Der Moment, der Augenblick, die Zeit – ist eines der faszinierenderen Themen, ein unlösbares Rätsel, ein Problem, das dutzende von wissenschaftlichen Auseinandersetzungen und Hunderte von poetischen Interpretationen hervorruft, eine starre Rationalität und flüchtige Spiritualität. Zeit war etwas anderes für die Philosophen der Antike, etwas anderes für ►►

▶ jeszcze inne podejścia do czasu, często dalece niekonwencjonalne.

Zaproszeni na tegoroczny festiwal twórcy mogli dowolnie potraktować temat. Prawdopodobnie, budując swoje wypowiedzi, mieli trudności w ich sformułowaniu, podobnie jak św. Augustyn gdy zapytano go, co to jest czas. Odpowiedź brzmiała: „Jeśli nikt mnie o to nie pyta, wiem. Jeśli pytającemu usiłuję wytłumaczyć, nie wiem”.

Kreacje artystów oceni publiczność. Jeżeli nie musi ich pytać w czym uwidoczniiony został moment, będzie to oznaczać, że odpowiedzi jakie twórcy sformułowali wizualnie zostały przez widzów rozszyfrowane.

Jest do pomyślenia jeszcze inna opcja odczytania całej sytuacji. Mianowicie, że tak jedni (twórcy), jak i drudzy (widzowie) karmieni są iluzją. Byłoby to *à propos* nowej teorii naukowej. Brytyjski fizyk Julian Barbour w swojej książce *Koniec czasu* ogłosił, że czas jest iluzją. A skoro tak, to po obydwu stronach dialogu jego partnerzy żywią się złudzeniami. Złudzeniem jest również obliczenie wiarygodnej i zarazem adekwatnej sumy udziałów w „lAbiRynTach”.

Ale w końcu dlaczego nie hołubić omamu? Bywa myślący, ale i inspirujący. Daje oddech zrationalizowanemu umysłowi. Szeroko otwiera wrota fantazjowaniu wolnemu od jakichkolwiek granic. Wszystko jest dozwolone, wszystko możliwe. Zupełnie jak w utworze Johna Cage’a *4’ 33”*. To tacet trwający 4 minuty i 33 sekundy, manifestacja pozornej ciszy. Utworu tego nie wykonuje muzyk. Czas kompozycji wypełniają dobiegające ▶▶

▶ and space, depriving it of its autonomy. Writers, poets, painters, kinetic artists, and composers developed various approaches to time, often highly unconventional.

The artists invited to this year’s festival are free to deal with the topic in their own ways. Probably, they experienced the same difficulties in developing their positions as did St. Augustine when he was asked how to define time. He answered: “When not asked, I know the answer. If I try to explain it, I don’t know it anymore.” It’s the public that will have to assess the artists’ works. If they don’t feel the need to ask how a specific moment was made visible, this means that they didn’t have a problem to decipher the visual answers provided by the artists.

Yet, another possible interpretation of this situation is also imaginable. That both – the producers (artists) as well as the consumers (onlookers) are fed on illusion. In reference to the book *The End of Time* by British physicist Julian Barbour this new scientific theory states that time is but an illusion. In this case, both sides of the dialogue are deluded. Therefore, it would also be an illusion to believe in a true and adequate count of time spent at “lAbiRynT” festivals.

So, why not indulge in hallucinations? This can be confusing but also inspiring. It gives the rational mind a break. It widely opens the gates to free and boundless association. Everything is allowed, everything possible. Just like John Cage’s piece *4’ 33”*. A tacet of four minutes and thirty-three seconds duration, a manifestation of seeming silence. There is no music played in this piece. The compositional time is taken up by random sounds ▶▶

▶ die Koryphäen des wissenschaftlichen Wissens. Die von Newton (absoluter Ansatz) und Leibniz (relationaler Ansatz) unabhängig voneinander vorgeschlagenen Definitionen waren diametral verschieden. Auch Hawking und Penrose hatten ihre eigene Meinung. Einstein vermischte die Zeit mit dem Raum und beraubte sie ihrer Autonomie. Schriftsteller, Dichter, Maler, kinetische Künstler und Komponisten hatten noch eine andere, oft sehr unkonventionelle Herangehensweise an die Zeit.

Die zum diesjährigen Festival eingeladenen Künstler konnten das Thema frei behandeln. Wahrscheinlich hatten sie Schwierigkeiten dabei, sich auszudrücken, genau wie der heilige Augustinus, als er gefragt wurde, wie spät es sei. Die Antwort lautete: „Wenn mich das niemand fragt, weiß ich es. Wenn ich versuche, es dem Fragesteller zu erklären, weiß ich es nicht”.

Die Werke der Künstler beurteilt das Publikum. Wenn sie sie nicht fragen müssen, woran der Moment erkennbar ist, bedeutet das, dass die visuell formulierten Antworten der Künstler vom Publikum entschlüsselt wurden.

Es gibt noch eine weitere Lesart der ganzen Situation. Nämlich, dass sowohl die Einen (Schöpfer) als auch die Anderen (Betrachter) von Illusionen genährt werden. Soviel übrigens zum Thema einer neuen wissenschaftliche Theorie. Der britische Physiker Julian Barbour verkündete in seinem Buch *Das Ende der Zeit*, dass Zeit eine Illusion sei. Und wenn ja, dann nähren sich ihre Partner auf beiden Seiten des Dialogs von Illusionen. Es ist auch eine Illusion, eine glaubwürdige ▶▶

▶ zewsząd przypadkowe dźwięki, za każdym razem inne. To czas w swej istocie niepoliczalny.

Reasumując, można zadać pytanie, czym właściwie jest czas. Z punktu widzenia teorii fizycznych – czymś w miarę konkretnie określonym, no i mierzalnym. Na innych obszarach aktywności człowieka czymś zwodniczym i trudno uchwytным. Jego status szarakteryzowany został w jeden z wielu możliwych sposobów przez baśniopisarza Hansa Christiana Andersena: „W odróżnienia od Króla, który nie był ubrany w nic, czas jest niczym ubranym w szaty. Można opisać jedynie te szaty”. ■

Jerzy Olek

▶ coming from everywhere, each time different ones. And this is what time is – essentially uncountable.

To sum it all up, it is permissible to ask the question what time essentially is. From the view point of theoretical physics, it is something quite specific and measurable. In other fields of human activities, it is something hard to grasp and deceptive. The fairytale teller Hans Christian Andersen once gave one of the many possible characterizations of its elusive nature: “Unlike the Emperor, who had nothing on at all, time is like nothingness clad in robes. It is only the robes that can be described.” ■

Jerzy Olek

▶ und gleichzeitig angemessene Summe von Anteilen an den „lAbiRynTen“ zu errechnen.

Aber warum eigentlich nicht der Täuschung Aufmerksamkeit schenken? Sie kann verwirrend, aber auch inspirierend sein. Sie gibt einem rationalisierten Geist Atem. Sie öffnet die Tore zu einer grenzenlosen Fantasie. Alles ist erlaubt, alles ist möglich. Genau wie in John Cage’s *4’ 33”*. Es ist ein Tacet von 4 Minuten und 33 Sekunden Länge, eine Manifestation der scheinbaren Stille. Dieses Lied wird nicht von einem Musiker vorgetragen. Die Zeit der Komposition ist gefüllt mit zufälligen Klängen, die von überall her stammen und jedes Mal anders klingen. Es ist die Zeit mit ihrem unberechenbaren Wesen.

Zusammenfassend kann man fragen, was Zeit eigentlich ist. Aus Sicht der physikalischen Theorien – etwas relativ Spezifisches und Messbares, in anderen Bereichen menschlichen Handelns etwas Trügerisches und schwer zu Fassendes. Ihr Status wurde auf eine von vielen möglichen Arten durch den Märchenautor Hans Christian Andersen charakterisiert: „Anders als der König, der in nichts gekleidet war, ist Zeit nichts, das in Gewändern gekleidet ist. Aber lediglich diese Gewänder können beschrieben werden”. ■

Jerzy Olek

Michael Kurzwelly

Wirusowy moment sztuki

A Viral Moment for the Arts

Ein viraler Moment für die Kunst

► Należy przemyśleć system operacyjny sztuki. Osadzanie go w dominującym systemie społecznym przykuwa sztukę do obcych sztuce granic. Rynek sztuki wypacza artystów.

Sztuka jest pojęciem, którego nie da się jednoznacznie wyjaśnić. Potrzebuje wolności, by móc pulsować. Stawia przy tym czoła wymaganiom zmieniającym się w zależności od aktualnej sytuacji społecznej.

Sztuka może rozkładać porządki na części, składać je znów w inny sposób, odkrywać świat na nowo, rozmywać stałe wyobrażenia, zaskakiwać, wprowadzać w zdumienie i wytrącać odbiorców z równowagi.

Sztuka potrafi sprawić, że tracimy grunt pod nogami, i wywoływać kryzysy, które pomagają nam, społeczeństwu, wpływać na inne lądy.

Obok religii i nauki, jest ważną formą zawłaszczania świata. Dzieło sztuki jest przy tym złożonym narzędziem komunikacji z innymi ludźmi.

Rynek sztuki to nie sztuka. Cena dzieła nie mówi niczego o jakości sztuki.

Osobiście czuję się w sztuce jak w domu, ponieważ pozwala mi ona na większe przekraczanie granic niż jest to zazwyczaj społecznie akceptowane.

Decydujące o tym, czy ktoś jest artystą, nie jest jego wykształcenie. Sztuka jest postawą. Dlatego też sztuką może być ►►

► The art operating system needs to be re-considered. The fact that it is embedded into the prevailing political system limits its capacities and the art market exhorts a distorting influence on artists.

Art is a term that cannot be conclusively defined. Art needs freedom in order to flow – but changing social conditions pose always new challenges for it.

Art can take the world apart, it can re-assemble it and can playfully invent new orders. It can dissolve fixed ideas, amaze, astonish and throw recipients off balance.

Art can pull the rug from under our feet and provoke crises, which help society to head off to new shores.

Next to religion and science art is an important knowledge tool for appropriating and experiencing the world, while art-works are complex means of communication among people.

The art market is not art. The monetary value of an art piece says nothing about the quality of art.

I personally feel at home in the arts because they allow me to cross more borders than is usually socially accepted.

Whether someone becomes an artist is not a question of education, it is a matter of attitude. Therefore, everything can be art that is made in the name of art. Nevertheless, artists have a huge responsibility towards the society they confront with their art. ►►

► Das Betriebssystem der Kunst ist zu überdenken. Seine Einbettung in das jeweils dominierende Gesellschaftssystem bannt die Kunst in artfremde Grenzen. Der Kunstmarkt hat einen verbiegenden Einfluss auf die Künstler*innen.

Kunst ist ein Begriff, der sich nicht abschließend klären lässt. Kunst braucht Freiheit, um pulsieren zu können. Dabei stößt Kunst je nach aktuellen gesellschaftlichen Situationen auf sich wandelnde Herausforderungen.

Kunst kann Ordnungen auseinandernehmen, anders wieder zusammen fügen, spielerisch die Welt neu erfinden, feste Vorstellungen auflösen, verblüffen, in Staunen versetzen und Rezipienten aus dem Gleichgewicht bringen.

Kunst kann uns den Boden unter den Füßen wegziehen und Krisen erzeugen, die uns, der Gesellschaft dabei helfen, zu anderen Ufern aufzubrechen.

Neben Religion und Wissenschaft ist Kunst eine wichtige Form von Weltaneignung. Dabei ist das Kunstwerk ein komplexes Vehikel der Kommunikation mit anderen Menschen.

Kunstmarkt ist nicht Kunst. Der Preis eines Werkes sagt nichts über die Qualität von Kunst aus.

Ich persönlich fühle mich in der Kunst zuhause, weil mir das mehr Grenzüberschreitungen erlaubt, als sonst gesellschaftlich akzeptiert. ►►

► wszystko to, co powstaje w duchu sztuki. Mimo to artyści mają wielką odpowiedzialność wobec społeczeństwa, które konfrontują ze swoją sztuką.

Na pierwszym miejscu jest dla mnie odanie się drodze artystycznej, procesowi. Może powinniśmy zastąpić etos pracy wartością poświęcenia?

Wirus sprawił, że na całym świecie straciśmy grunt pod nogami. Sztuka potrafi zmienić porządek przestrzeni, wypróbowując niejako nowe rzeczywistości na samej sobie. Może przy tym zamienić strach przed nieznanym w dziecięcą ciekawość, wstrząsnąć naszą głębią i poruszyć naszą duszę.

Nie odwołaliśmy festiwalu „lAbiRynT”, ale podjęliśmy wyzwanie, by odwiedzić go można było zarówno w przestrzeni realnej, jak i wirtualnej. Jednocześnie spróbujemy umożliwić spotkanie i wymianę zarówno pomiędzy samymi artystami, jak też artystami i publicznością. ■

► For me, the most important step on an artists' path is passion for the way and the process. Maybe we should replace our work ethos by passion and dedication?

Around the world, the virus uprooted all of us. But it is art that has the anarchic capacity to playfully find ways out of the crises by re-arranging spaces and experimenting with new realities. Art can transform the fear of the unknown into guileless curiosity, it can deeply shake us and touch our souls.

Therefore, we did not cancel the lAbiRynT festival, but took up the challenge and decided to transfer half of the festival into the virtual space, where it can be experienced online. In this way we try to create additional space for many moments of exchange and meeting among the artists and with the public. ■

► Entscheidend dafür, ob jemand Künstler ist, ist nicht seine Ausbildung. Kunst ist eine Haltung. Deshalb kann alles Kunst sein, was aus dem Geiste der Kunst heraus gemacht wird. Trotzdem haben Künstler*innen eine große Verantwortung der Gesellschaft gegenüber, die sie mit ihrer Kunst konfrontieren. An erster Stelle steht für mich die Hingabe hinein in den künstlerischen Weg, den Prozess. Vielleicht sollten wir das Ethos der Arbeit durch den Wert der Hingabe ersetzen?

Das Virus hat uns weltweit den Boden unter den Füßen weggezogen. Kunst kann aus der Krise heraus spielerisch und anarchisch Raum umordnen und neue Wirklichkeiten quasi im Selbstversuch ausprobieren. Dabei kann sie die Angst vor dem Unbekannten in kindliche Neugierde umwandeln, Tiefen in uns erschüttern und unsere Seele berühren.

Wir haben das Festival „lAbiRynT“ nicht abgesagt, sondern uns den Herausforderungen gestellt und sind diesmal je zur Hälfte im realen und virtuellen Raum zu erleben. Dabei versuchen wir gleichzeitig, den vielfältigen Momenten der Begegnung und des Austausches von Künstler*innen untereinander und mit dem Publikum Raum zu geben. ■

Miara prostoty

Measure of Simplicity

Das Maß der Einfachheit

Za zasłoną rzeczywistości

► Nadmiar rodzi przesyt, w każdej odsłonie. Z kolei przesyt pozbawia czytelnego wyrazu wszystko to, co występuje w masowym wydaniu. Atrakcyjne na ogół są rzeczy trudno dostępne. Stąd też nie masowość, lecz unikalność generuje syndrom pożądania.

Prostota pociąga, z tego między innymi powodu, że pozwala uaktywnić się wyobraźni. Elementarna struktura, jaką rudymentarne obiekty oddziałują na kontemplującego je człowieka, domaga się ascetycznego wypełnienia. Tylko prosta forma skupia na sobie skoncentrowaną uwagę. Medytacja nie toleruje chaosu. Przyjazne są jej klarowne kompozycje o mocnej sile wyrazu.

Sądząc ze stale obecnego w sztuce minimalizmu i elementarizmu, potrzeba wyciszenia jest przemożna. Drogi, jakimi się do niego dochodzi, bywają różne. Dzieła minimal artu spełniają się w kanonie elementarizmu analitycznego. Koany zenu i filozofia wabi-sabi najlepiej sprawdzają się w kanonie elementarizmu kontemplacyjnego. Łączy je surowy wizualizm i wyrażnie poetycki charakter. Cechy te umożliwiają widzowi przekroczyć w odbiorze ich formalne granice i zrozumieć, że przypisywana im prostota jest pozorna.

Mniej nie zawsze oznacza więcej, niemniej jednak się to zdarza. Akceptowane przez umysł niedopowiedzenia pozwalają oczyścić pole percepcji ze zbędnych dodatków. W skupionej na wybranym ►►

Behind the Veil of Reality

► Affluence creates all forms of saturation. This saturation, in turn, eliminates the clear expression of everything that is produced on mass scale. Usually, things which are hard to get by are all the more attractive. Therefore, it is not mass production but rather uniqueness that triggers the syndrome of demand and desire.

Simplicity's attraction lies – among other reasons – in the fact that it allows to activate imagination. The basic structure with which rudimentary objects affect the person contemplating them, asks for an aesthetic complementation. Only simple forms attract concentrated attention. Meditation does not tolerate chaos. It prefers clear compositions with strong expression.

The fact that minimalism and elementarism still persist in the visual arts shows that the need for clearing one's mind is overwhelming. And, that there are many ways leading to it. While works of minimal art play an important role in the canon of analytical elementarism, Zen koans and the wabi-sabi philosophy excel rather within the canon of contemplative elementarism. Both, display strict visuals and a clearly poetic character. These features allow the onlookers to transgress in their perception the formal borders of the art pieces and to understand that their simplicity is an illusion.

Less not necessarily means more, although this also can be the case. Voids, ►►

Hinter dem Vorhang der Realität

► Übermaß führt in jeder Hinsicht zu Überdross. Und Überdross beraubt die in Massen erscheinenden Dinge ihrer Lesbarkeit. Hingegen als attraktiv erachtet man im Allgemeinen Dinge, die schwer zugänglich sind. Es ist also nicht die Masse, sondern die Einzigartigkeit, die Begehren erzeugt.

Einfachheit ist u.a. deshalb anziehend, weil sie die Phantasie anregt. Die elementare Struktur, welche von rudimentären Objekten auf ihre nachdenklichen Betrachter wirkt, verlangt nach asketischer Füllung. Nur die einfache Form lenkt die geballte Aufmerksamkeit auf sich. Meditation duldet kein Chaos. Klare Kompositionen voller Ausdrucksstärke sind ihr wohlgesonnen.

Dem der Kunst stets beiwohnenden Minimalismus / Elementarismus nach zu urteilen, dominiert ein Bedürfnis nach Stille. Die dabei zu beschreitenden Wege vermögen unterschiedlich zu sein. Die Werke des Minimal Art erfüllen sich im Kanon des analytischen Elementarismus. Die Kōans des Zen und die Wabi-Sabi-Philosophie funktionieren am besten im Kanon des kontemplativen Elementarismus. Sie sind verbunden durch einen strengen Visualismus und einen deutlich poetischen Charakter. Diese Merkmale ermöglichen es dem Betrachter, ihre formalen Grenzen zu überschreiten und zu verstehen, dass die ihnen zugeschriebene Einfachheit von scheinbarer Natur ist.

Weniger bedeutet nicht immer mehr, aber dennoch kommt es vor. Vom Verstand ►►

► motywie świadomości pozostają kluczowe składniki jego ustrukturywania. Tak istnieją obrazy radykalnie modernistyczne: dzieła architektury, malarstwa i rzeźby autorstwa wyznawców wizualnego puryzmu. W inny sposób koncentrują się na wybranym motywie wyznawcy zenu, oszczędnie projektujący swoje intymne otoczenie.

Emocjonalne kontakty człowieka z przedmiotem bywają tak ważne dla twórcy-mysliciela, że odczuwa on ciągły niedosyt przybierający postać nieustannego niespełnienia. Jednym z wyznawców takiej filozofii jest brytyjski architekt John Pawson. W autorskim manifeste jednoznacznie formułuje swój pogląd: „Minimum można zdefiniować jako doskonałość osiąganą przez wytwory rąk ludzkich, kiedy nie da się ich już więcej udoskonalić poprzez odejmowanie. Jest to cecha, jaką osiąga przedmiot, kiedy każda część, każdy szczegół i każde połączenie zostało sprowadzone do esencji. To wynik pominięcia tego, co zbędne.

[...] Prostota to ideał, który znajdujemy w wielu kulturach – tych, które szukają drogi życia wolnej od ciężaru posiadania. Od japońskich koncepcji zen do poszukiwania prostoty u Thoreau, wybór minimalizmu w życiu zawsze daje poczucie wyzwolenia, szansę na dotknięcie istoty istnienia, zamiast rozpraszania się tym, co trywialne. Widać wyraźnie, że prostota to coś więcej niż sama estetyka: można postrzegać ją jako odbicie wrodzonej cechy albo drogę do filozoficznego lub literackiego wejrzenia w naturę ►►

Kurator | curator: Jerzy Olek; **autorzy | artists | Autoren:** Marcin Berdyszak [1964], Marek Gardulski [1952], Marcin Giżycki [1951], Štěpán Grygar [1955], Zsolt Gyenes [1962], Waldemar Jama [1942], Kahlen Timo [1966], Kahlen Wolf [1940], Michael Kurzwelly [1963], Tohei Mano [1948], Marianna Michałowska [1970], Bogusław Michnik [1945], Janusz Musiał [1974], Jerzy Olek [1943], Anna Panek-Kusz [1975], Marek Poźniak [1960], Berty Skuber [1941], Zdzisław Sosnowski [1947], Zdzisław Sowiński [1947], Zdeněk Stuchlik [1950], Elisa Asenbaum [1959] & Thomas Stuck [1961], Grzegorz Sztabiński [1946], Witold Węgrzyn [1945], Naoya Yoshikawa [1961]; **miejsce | place | Ort:** Galeria OKNO, Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, ul. 1. Maja 1, Słubice

► accepted by our minds, help us to clear our perception of unnecessary elements. Thus, our consciousness – concentrating on a given motif – retains certain key components of its structure. This is how radically modernist projects exist: as architecture, paintings and sculptures made by representatives of visual purism. Zen apologists concentrate on their motifs in a different way, with reduced designs of their intimate environment.

The emotional contact of man to object can become so important for the creator / thinker that his constant feeling of deficiency can take on a form of incessant unfulfillment. The British architect John Pawson belongs to this philosophical school. In his author's manifesto, he unambiguously formulates his view: "The minimum could be defined as the perfection that an artefact achieves when it is no longer possible to improve it by subtraction. This is the quality that an object has when every component, every detail, and every junction has been reduced or condensed to the essentials. It is the result of the omission of the inessentials.

[...] The idea of simplicity is a recurring ideal shared by many cultures – all of them looking for a way of life free from the dead weight of an excess of possessions. From Japanese concepts of Zen, to Thoreau's quest for simplicity, minimal living has always offered a sense of liberation, a chance to be in touch with the essence of existence, rather than distracted by the trivial. Clearly, simplicity has dimensions to it that go beyond the purely ►►

► akzeptierte Unzulänglichkeiten erlauben es, das Wahrnehmungsfeld von unnötigen Zusätzen zu bereinigen. Im auf ein gewähltes Motiv fokussierten Bewusstsein bleiben die Schlüsselkomponenten seiner Strukturierung erhalten. So existieren radikal modernistische Bilder: Werke der Architektur, Malerei und Skulpturen der Jünger des visuellen Purismus. Zen-Anhänger hingegen konzentrieren sich auf andere Weise auf ein ausgewähltes Motiv, indem sie ihre intime Umgebung sparsam gestalten.

Die emotionalen Kontakte des Menschen mit Objekten sind für den denkenden Schöpfer dermaßen wichtig, dass er stets einen Mangel an Sättigung spürt, welcher Formen unaufhörlicher Nichterfüllung annimmt.

Einer der Anhänger einer solchen Philosophie ist der britische Architekt John Pawson. In seinem eigenen Manifest formuliert er unmissverständlich die Ansicht: „Das Minimum kann definiert werden als die Perfektion, die ein Artefakt erreicht, wenn es nicht mehr durch Subtraktion verbessert werden kann. Es ist eine Eigenschaft, die ein Objekt erreicht, wenn jedes Teil, jedes Detail und jede Verbindung auf das Essenzielle reduziert wurde. Es ist das Ergebnis davon, das Unnötige wegzulassen.

[...] Einfachheit ist ein Ideal, das wir in vielen Kulturen finden – in jenen, die eine Lebensweise suchen, die frei von der Last des Besitzes ist. Von japanischen Zen-Konzepten bis hin zur Suche nach Einfachheit bei Thoreau gibt die Wahl des Minimalismus im Leben immer ein Gefühl ►►

Wolf Kahlen
It is time, fotografia, 59,4 x 84,1 cm, 2000
It is time, photograph, 59.4 x 84.1 cm, 2000
It is time, Fotografie, 59.4 x 84,1 cm, 2000

► harmonii, sensu i prawdy. Prostota ma wymiar moralny, zakładając bezinteresowność i odwrócenie się od świata”¹.

Uprawiany przez artystów i wyznawany przez myślicieli minimalizm nie wynika z upodobań stylistycznych, lecz z przyjętej postawy podporządkowywania formy głębokiej treści filozoficznej i emocjonalnej. ■

Jerzy Olek

► aesthetic: it can be seen as the reflection of some innate, inner quality, or the pursuit of philosophical or literary insight into the nature of harmony, reason, and truth. Simplicity has been a moral dimension, implying selflessness and unworldliness”¹.

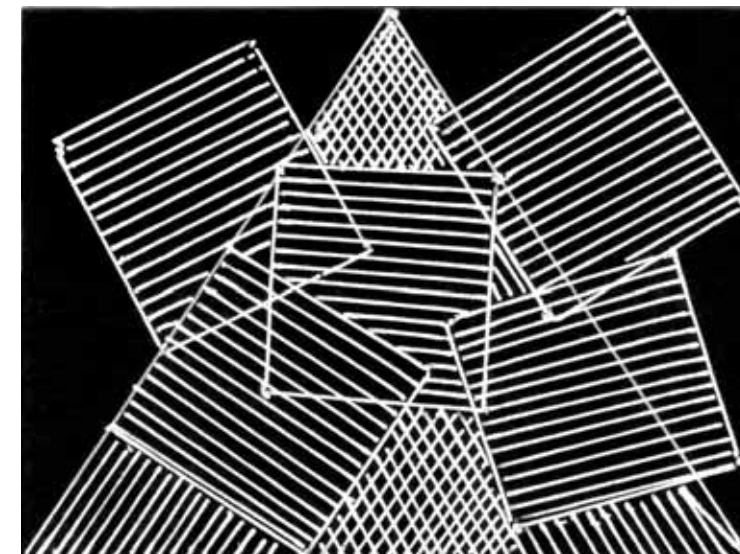
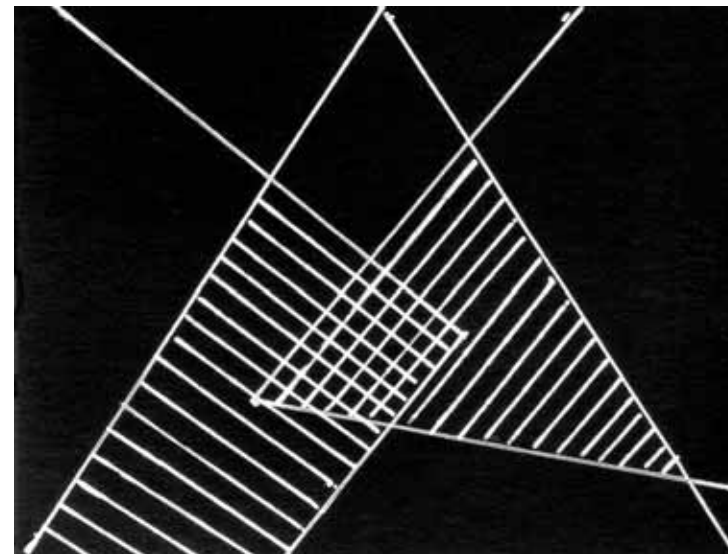
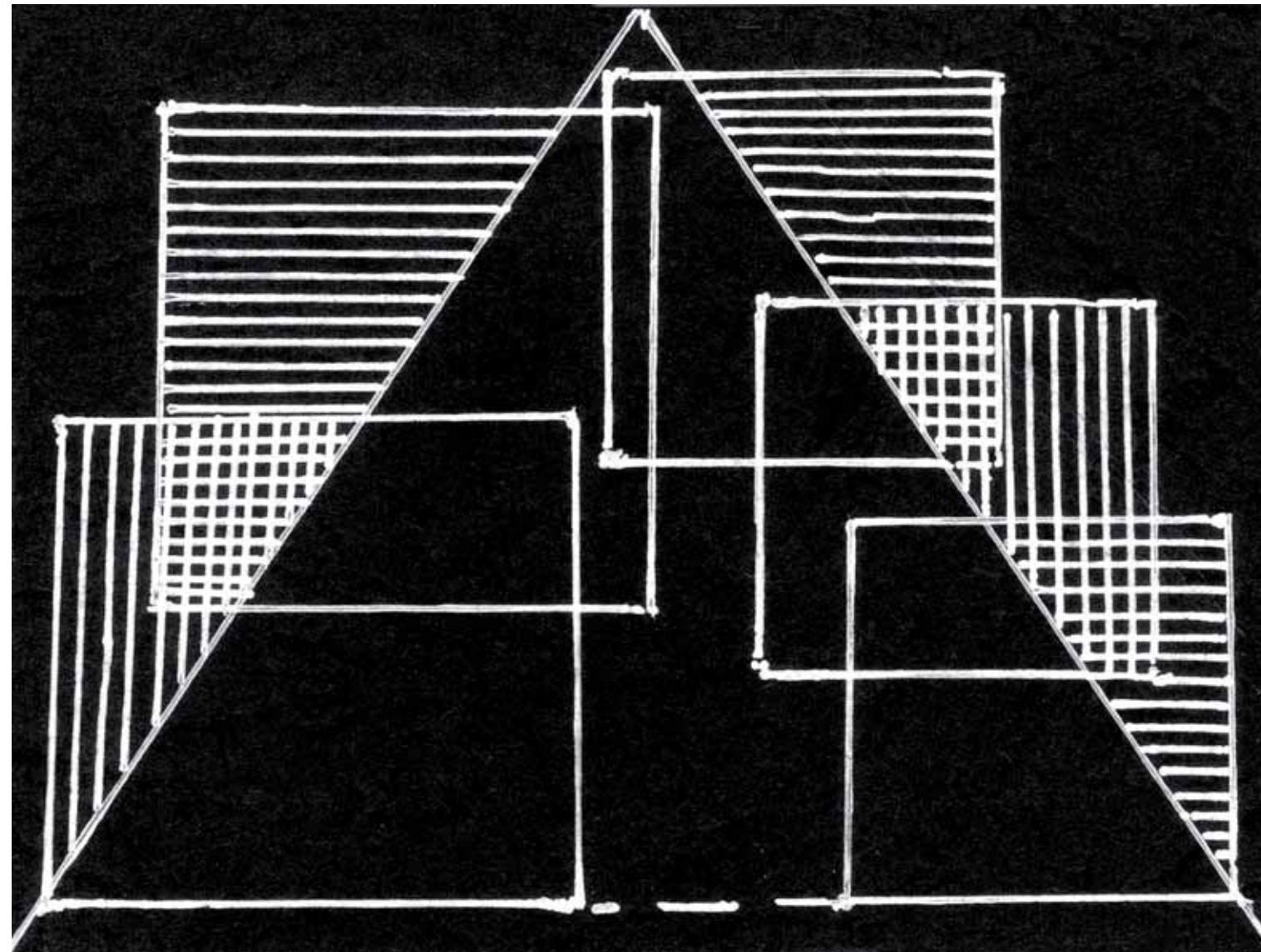
The minimalism cultivated by artists and expressed by thinkers is not a result of stylistic preferences but a conscious choice to subordinate form to a content of deep philosophical and emotional implications. ■

Jerzy Olek

► der Befreiung, eine Chance, die Essenz des Daseins zu berühren, anstatt sich vom Trivialen ablenken zu lassen. Es ist klar, dass Einfachheit mehr als nur Ästhetik ist: Sie kann als Spiegelung einer angeborenen Qualität oder als Weg zu einer philosophischen oder literarischen Einsicht in das Wesen von Harmonie, Sinn und Wahrheit angesehen werden. Einfachheit hat eine moralische Dimension, die Selbstlosigkeit und Unweltlichkeit voraussetzt”¹.

Der von Künstlern kultivierte und von Denkern bekundete Minimalismus resultiert nicht aus stilistischen Vorlieben, sondern aus der Haltung, die Form tiefen philosophischen und emotionalen Inhalten unterzuordnen. ■

Jerzy Olek

Jerzy Olek
Trzy czyli jeden, rysunki, 10,2 x 7,7 cm, 2020
Three is One, drawings, 10.2 x 7.7 cm, 2020
Drei also Eins, Zeichnungen, 10,2 x 7.7 cm, 2020

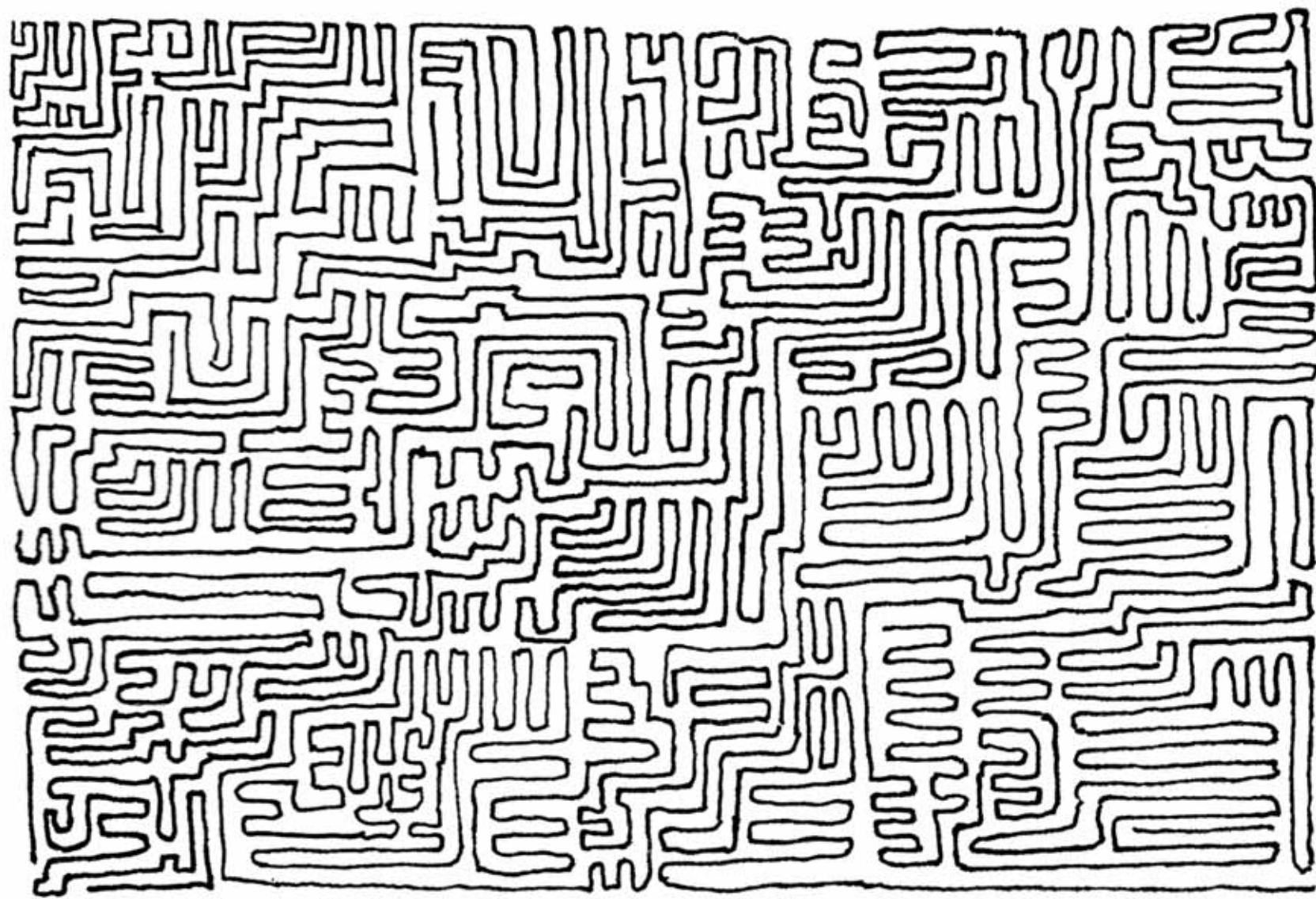
¹ John Pawson, *Minimum*, London 1999, s.7

Zsolt Gyenes
Analogiczny, analogiczna praca audiowizualna [Doefer, wobulator, mikser Jonesa], 720p, NTSC, 01:40 min., 2019
Analogous, analog audiovisual work of art [Doefer, wobulator, Jones mixer], 720p, NTSC, 01:40 min., 2019
Analog, analoges audiovisuelles Werk [Doefer, Wobbelgenerator, Jones-Mixer], 720p, NTSC, 01:40 min., 2019

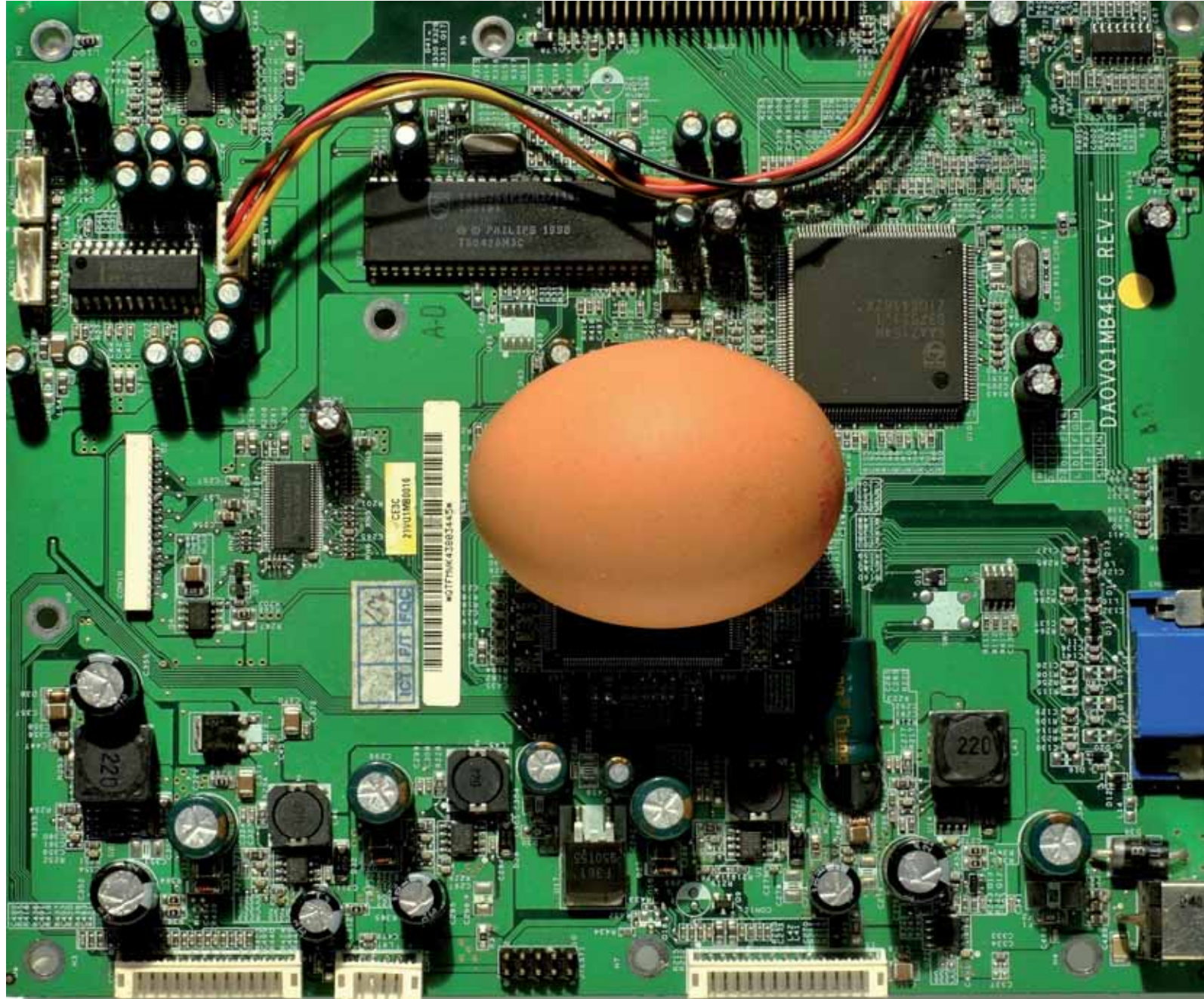
Bogusław Michnik
Hołd dla Kazimierza Malewicza, 75 x 100 cm, 2020
Tribute to Kazimir Malevich, 75 x 100 cm, 2020
Hommage an Kasimir Malewitsch, 75 x 100 cm, 2020

Marcin Giżycki
 z cyklu *Mazelines*, 2018
 from the *Mazelines* series, 2018
 aus dem Zyklus *Mazelines*, 2018

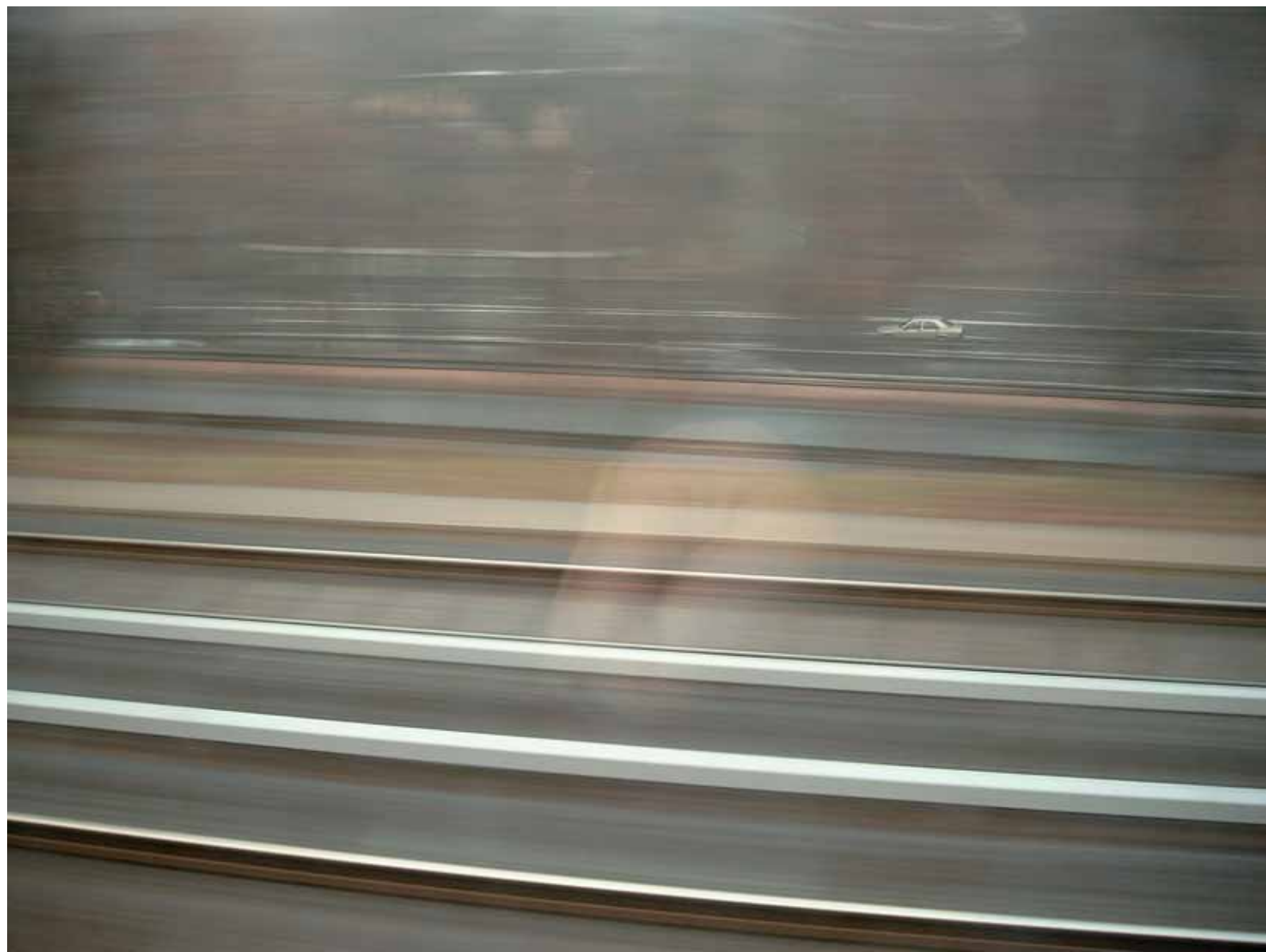
Marcin Berdyszak
Transparentny transporter zmaterializowanego niebytu, z cyklu *Dialogi z Ojcem*, plexi, metal, technika własna, 126 x 94 x 23 cm, 30 kg
Transparent transporter of materialized non-existence, from the series *Dialogues with Father*, plexiglass, metal, own technique, 126 x 94 x 23 cm, 30 kg
Transparenter Transporter der materialisierten Nichtexistenz, aus dem Zyklus *Dialoge mit dem Vater*, Plexiglas, Metall, Eigentechnik, 126 x 94 x 23 cm, 30 kg

Waldemar Jąma
1x, z cyklu *Restart*, druk cyfrowy, 2019
1x, from the *Restart* series, digital printing, 2019
1x, aus der Serie *Restart*, Digitaldruck, 2019

Elisa Asenbaum, Thomas Stuck
 1) *JA*, szkło, aluminium, złota tkanina, tłuszcz, 150x100cm, 2020
ME, glass, aluminum, gold fabric, grease, 150x100 cm, 2020
ICH, Glas, Aluminium, Goldstoff, Fett, 150 x 100 cm, 2020
 2) *Kamień kosmiczny 1*, fotografia z cytatem, 27 x 42 cm, 2020
Space Stone I, photograph with a quoted note, 27 x 42 cm, 2020
Weltraumstein 1, Fotografie mit einer Notiz, 27 x 42 cm, 2020

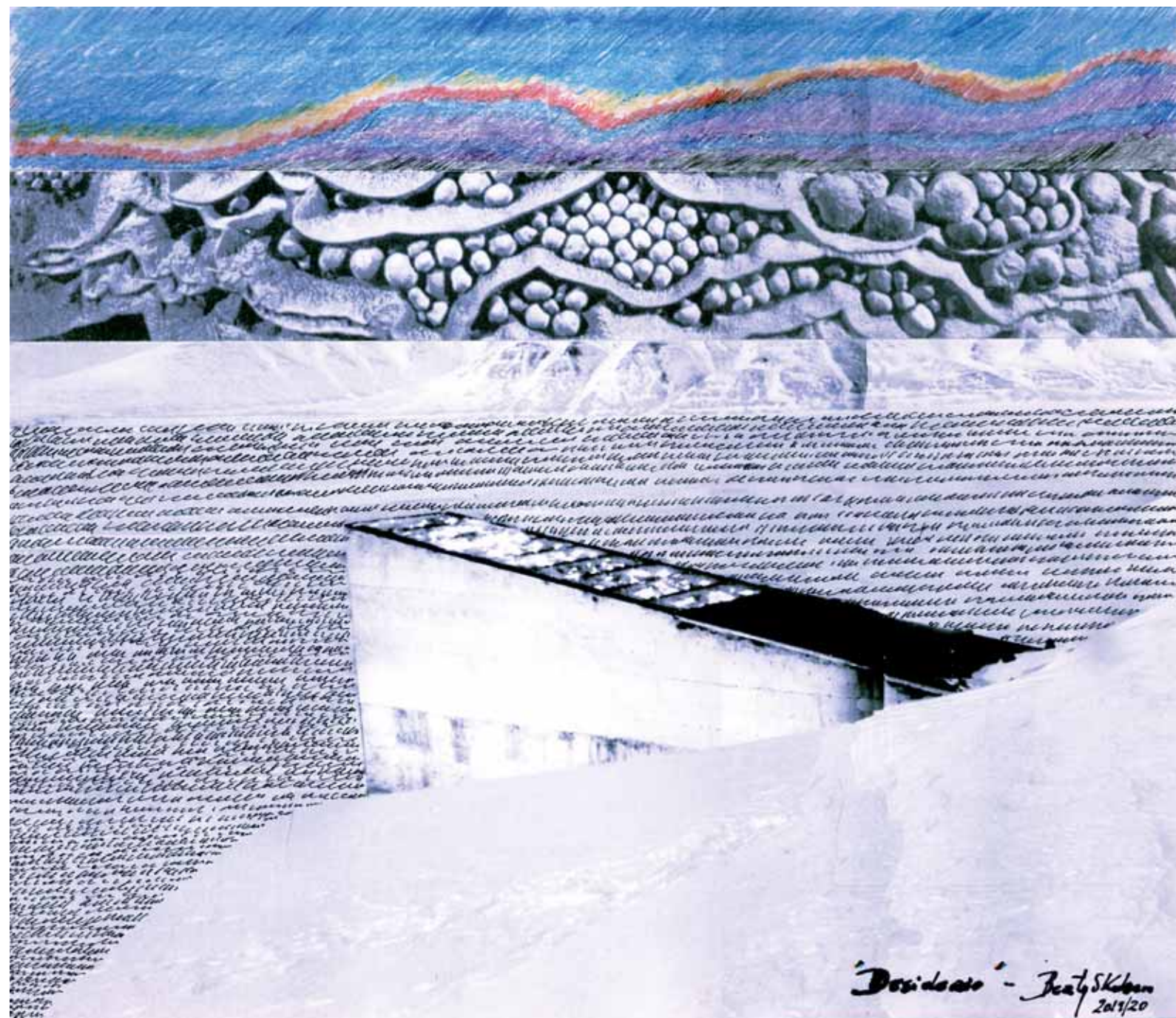

Michael Kurzweil
 kadr z filmu *Between, Before and After*, 2003
 still from *Between, Before and After*, 2003
 Ausschnitt aus dem Film *Between, Before and After*, 2003

Marianna Michałowska
Z ciemni pamięci, fotoobiekt, 2020
From the Darkroom of Memory, photo-object, 2020
Aus der Dunkelkammer der Erinnerung, Foto-Objekt, 2020

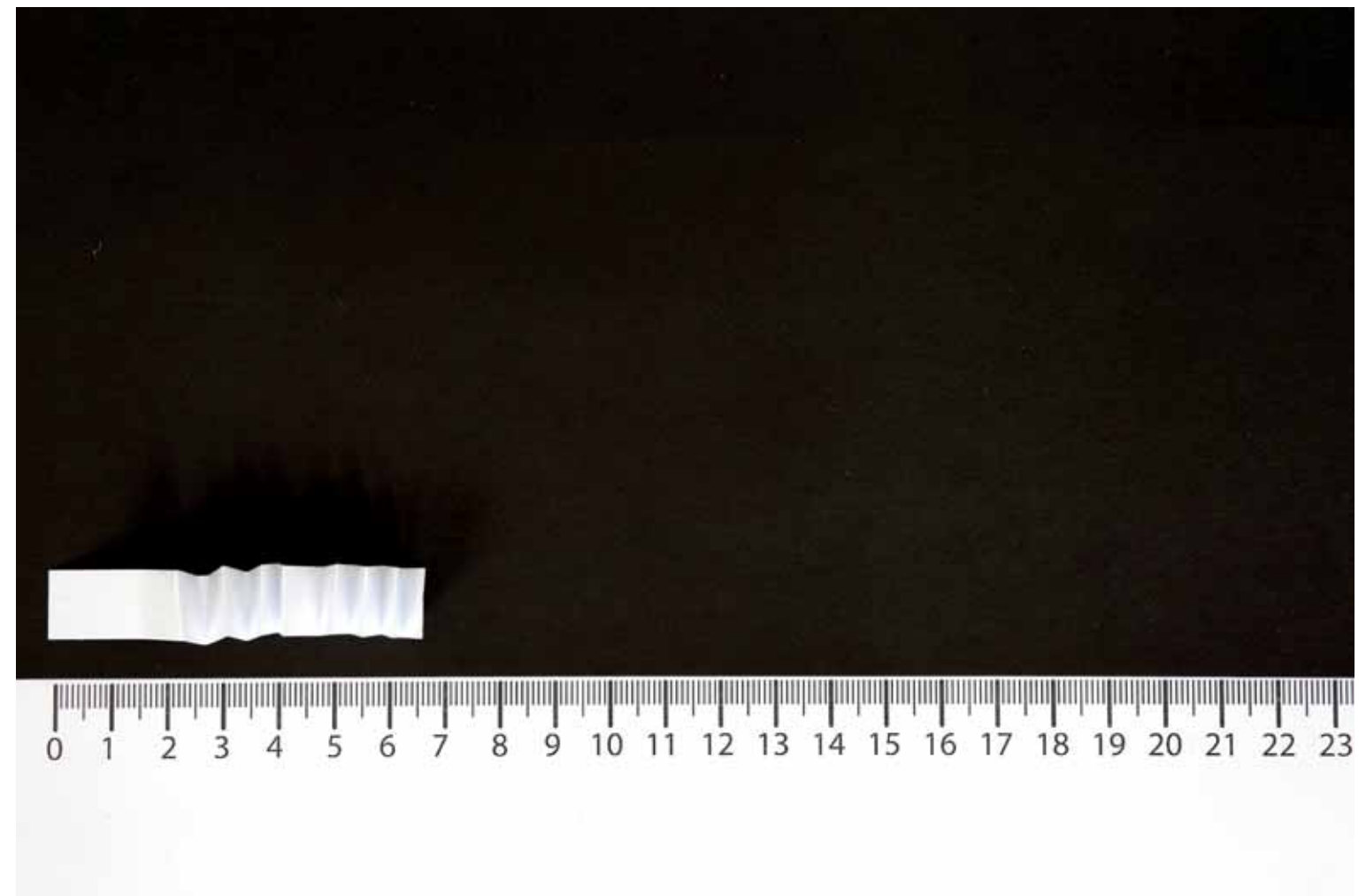
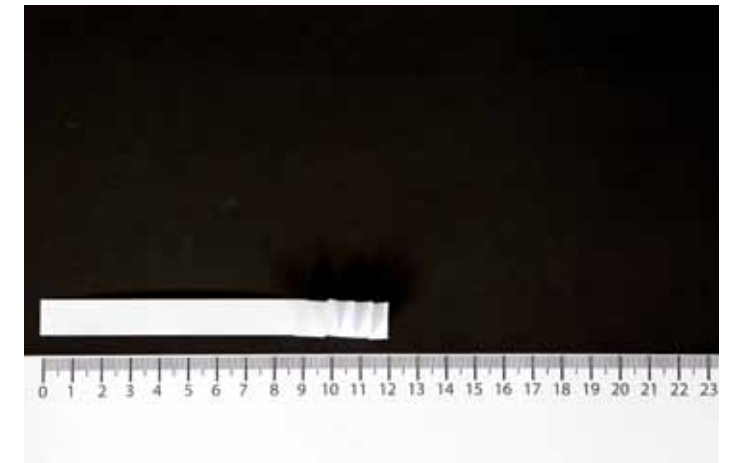
Marek Poźniak
Dla Jerzego, 1978
For Jerzy, 1978
Für Jerzy, 1978

Berty Skuber
Desiderio, tusz chiński i kredki na kolażu fotograficznym, 28 x 24 cm, 2019–2020
Desiderio, India ink and crayon on photo collage, 28 x 24 cm, 2019–2020
Desiderio, China-Tinte und Buntstifte auf Fotocollage, 28 x 24 cm, 2019–2020

Marek Gardulski
 bez tytułu, odbitka srebrowa, 41,5 x 56,5 cm, 2005
 untitled, silver print, 2005, 41.5 x 56.5 cm, 2005
 ohne Titel, Silberdruck, 2005, 41.5 x 56.5 cm, 2005

Anna Panek-Kusz
Sugestynowość wymiaru, fotografia, 40 x 60 cm, 2020
Evocative Dimension, 40 x 60x cm, 2020
Suggestivität des Ausmaßes, Fotografie, 40 x 60x cm, 2020

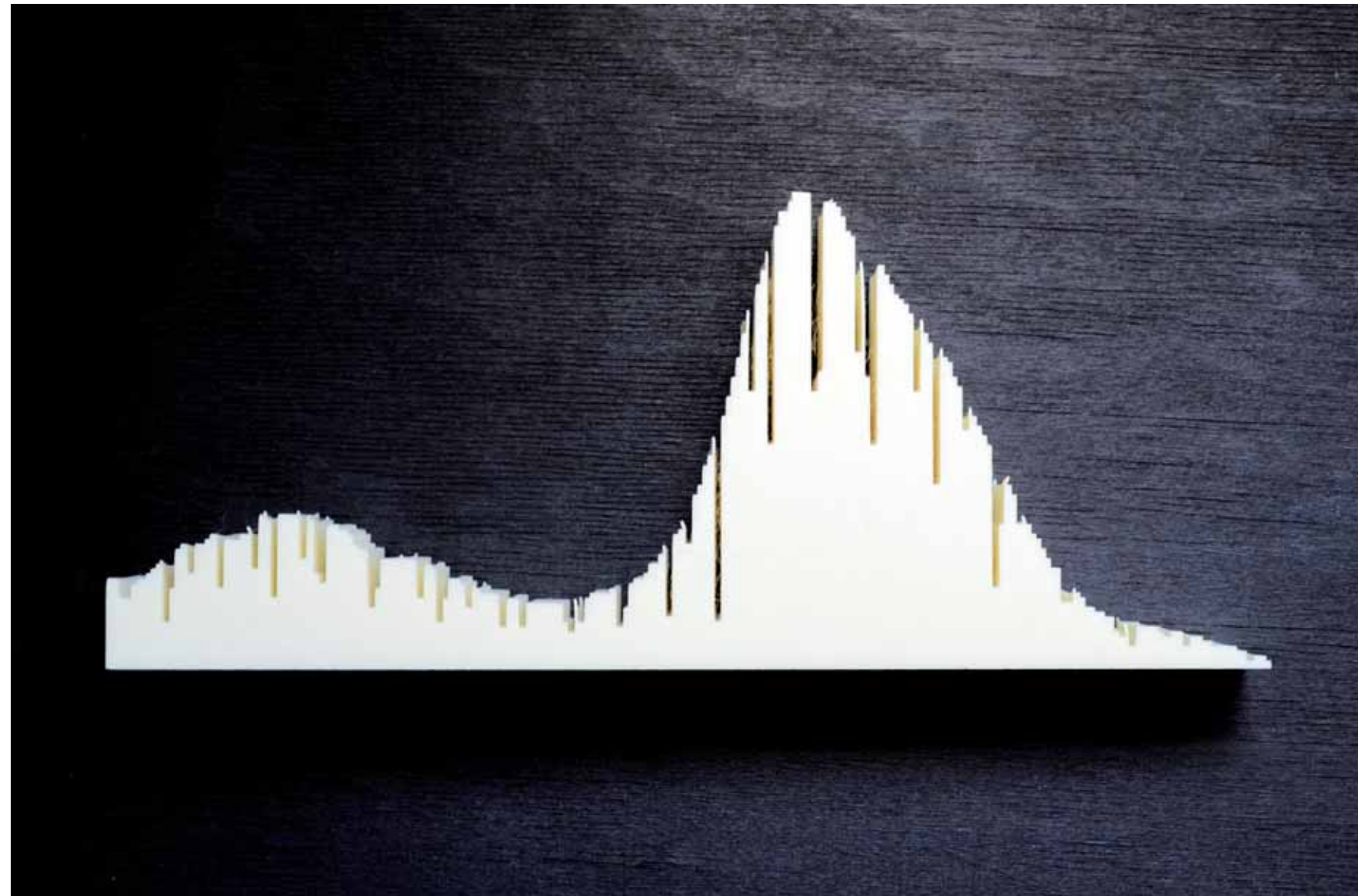
Štěpán Grygar
bez titulu (Bruksela), 2020, 40 x 30 cm
untitled (Brussels), 2020, 40 x 30 cm
ohne Titel (Brüssel), 2020, 40 x 30 cm

Janusz Musiał

FOTO-HISTO-GRA-MY, technika mieszana (fotografia, styrodur, laser, rama), obiekt 30 x 40 x 2 cm, 2020

PHOTO-HISTO-GRAMS, mixed technique (photography, styrodur, laser, frame), object 30 x 40 x 2 cm, 2020

FOTO-HISTO-GRAMME, Mischtechnik (Fotografie, Styrodur, Laser, Rahmen), Objekt 30 x 40 x 2 cm, 2020

Zdenek Stuchlik
Magiczna ziemia, Kłodzko, 2000
The Land of Magic, Kłodzko, 2000
Das Land der Magie, Kłodzko, 2000

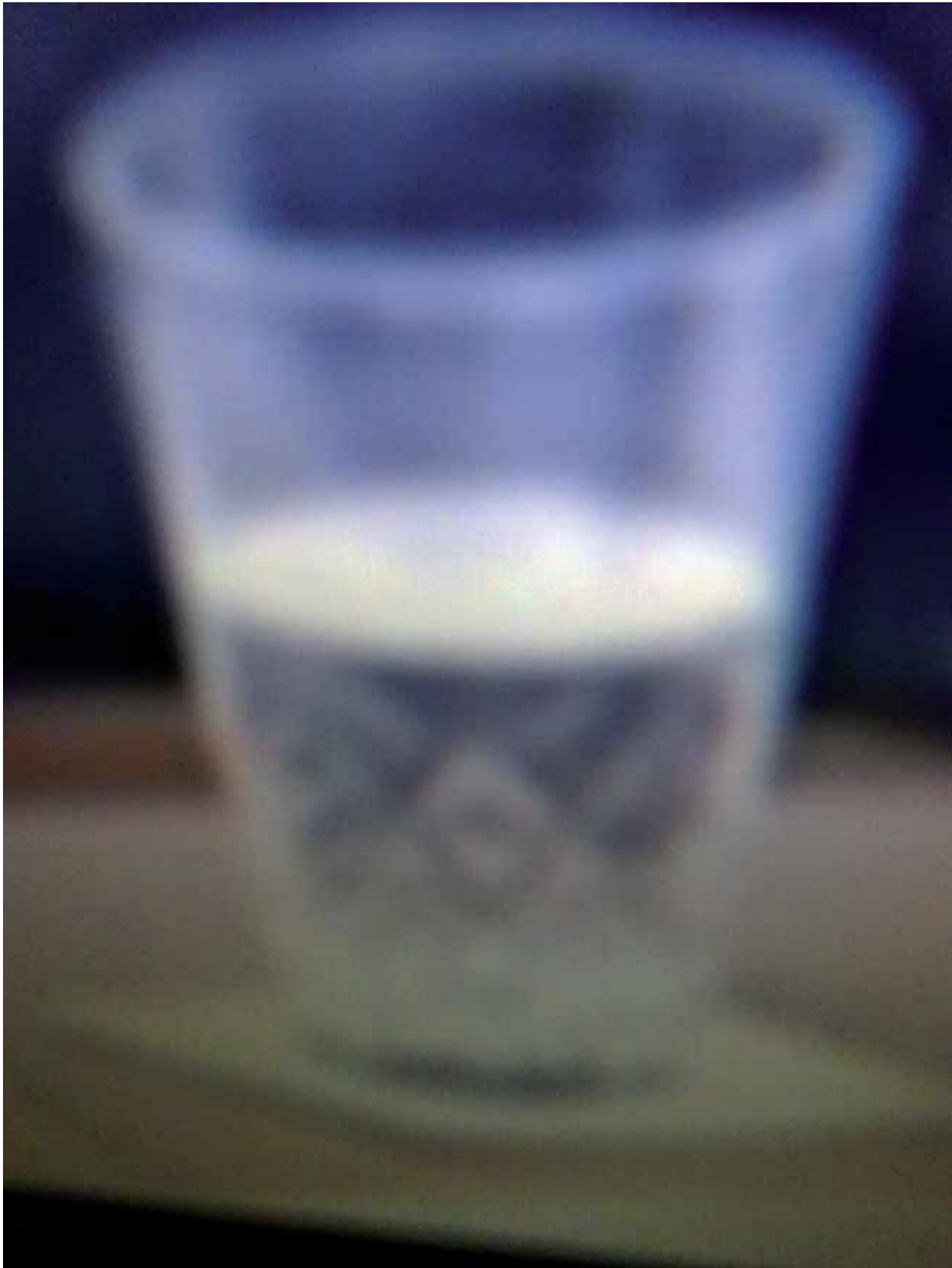
Grzegorz Sztabiński
 zdjęcie z performance'u *Poza obraz*, Lyon, 1981
 photo from the performance *Beyond the Image*, Lyon, 1981
 Foto der Performance *Außerhalb des Bildes*, Lyon, 1981

Zdzisław Sowiński
Istnienie poza, 2020
Existence beyond, 2020
Existenz darüber hinaus, 2020

Zdzisław Sosnowski
Entropia – wektor czasu. Mimo to przez całe życie byłem tą samą osobą, 186 x 268 cm, 2020
Entropy – Vector of Time. Even so, I have been the same person all my life, 186 x 268 cm, 2020
Entropie – Vektor der Zeit. Trotzdem war ich mein Leben lang die gleiche Person, 186 x 268 cm, 2020

Naoya Yoshikawa
A Cup of Water, kubek wody na biurku przewodniczącego parlamentu, zdjęcie z ekranu telewizyjnego w czasie gwałtownej debaty na temat Traktat o Wzajemnej Współpracy i Bezpieczeństwie między Japonią i stanami Zjednoczonymi
A Cup of Water, a cup of water standing on the desk of the chairman of the parliament, taken from the TV screen during a fierce debate about the Treaty of Mutual Cooperation and Security between Japan and the United States of America.
A Cup of Water, ein dem Fernsehbild entnommener Wasserbecher, der auf dem Schreibtisch des Parlamentspräsidenten steht während einer heftigen Debatte über den Vertrag über gegenseitige Kooperation und Sicherheit zwischen Japan und den Vereinigten Staaten von Amerika

Timo Kahlen
Insignificant, fotografia, kadr z NetArtu, fotografia na płótnie, 80 x 120 cm, 2020
Insignificant, photograph, NetArt still, photo on canvas, 80 x 120 cm, 2020
Insignificant, Fotografie, NetArt, Foto auf Leinwand, 80 x 120 cm, 2020

Mano Tohei
Read between the Figure, kolaż cyfrowy, 2020
Read between the figure, digital collage work, 2020
Read between the figure, Digitale Collage, 2020

Witold Węgrzyn
Nałożenie czasów, 2020
Superposition of Times, 2020
Überlagerung der Zeiten, 2020

Druga strona (lub marnotrawstwo jako pandemia)

Downside (Or Pandemic Waste)

Kehrseite (Oder die Verschwendung als Pandemie)

Autor | artist: Volkmar Köhler (1950); **miejsce | place | Ort:** Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

► Zbieram ślady na złomowiskach lub pustkowiach przemysłowych, tam, gdzie natura odzyskuje tereny, które wcześniej zostały zabetonowane. Zazwyczaj są to okolice dworców lub portów, gdzie gromadzi się wszystkie te rzeczy, które przy rozładunku wypadły i nie zostały zabrane. Wszystko to, co nie jest wysyłane lub transportowane statkiem, chyba że jako opłacalne odpady. Dworce i porty zazwyczaj kojarzy się z pożegnaniem lub tęsknotą za odległymi miejscami. Mnie interesuje część nieromantyczna, pokazująca drugą stronę naszej produkcji i konsumpcji: co dzieje się z przedmiotami, które niegdyś nimi były towarami.

Teren, na którym powstały zdjęcia, ma dziś zupełnie inne oblicze. W 2019 r. odbyła się tam Federalna Wystawa Ogrodnicza. Złomowisko przeniesiono, góry śmieci powędrowały w inne miejsce. Problem pozostał. Usuwanie tego, co coraz szybciej uznajemy za zbyteczne, przestarzałe, a tym samym nieprzydatne i nadające się do wyrzucenia.

Wzrost gospodarczy jako zasada systemowa sprawia, że wynikająca z niego nadprodukcja prowadzi do powstawania morza śmieci.

Świat jest podbijany i zaczyna z tego powodu cierpieć. ■

www.kuliwe.de

► I collect impressions on metal scrap yards and industrial waste lands where nature is regaining territory that was once covered under concrete. Often, these places are located in the vicinity of train stations or harbours, where things are stacked that fell off and were left over. Now they cannot be transported or shipped other than as profitable special waste goods. Train stations and ports are usually associated with either taking farewell or sentiments of wanderlust. I am more interested in less romantic aspects, i.e. the downside of our production and consumerism: the turnover of things that once used to be commercial goods.

Today, the area depicted on the photos has a different design, as in 2019 the Federal Garden Show was installed here. Scrap yards and waste dumps move elsewhere. The problem remains. How to dispose of all the things that become redundant, outdated and therefore useless and disposable in ever faster cycles.

The principle of constant economic growth lets an increasing amount of consumer goods grow into a rising ocean of waste.

Earth is conquered and starts to suffer from it. ■

► Ich sammle Eindrücke auf Schrottplätzen und Industriebrachen, dort wo sich die Natur das Terrain zurückerobert, das ihr vormals wegbetoniert wurde. Es sind meist die Umgebungen von Bahnhöfen oder Häfen, wo sich das stapelt, was rausfällt und übrigbleibt. Was nicht mehr verschickt oder verschifft wird, es sei denn als profitabler Entsorgungsmüll. Bahnhöfe und Häfen, damit verbindet man normalerweise das Abschiednehmen oder die Fernsehnsucht. Mich interessiert der unromantischere Teil, der die Kehrseite unserer Produktion und unseres Konsums aufzeigt: der Umschlag der Waren und der Dinge, die einmal Ware waren.

Das Gelände, auf dem die Fotos und mit deren Anregung die Bilder entstanden hat heute ein anderes Gesicht. Dort fand 2019 die Bundesgartenschau statt. Schrottplätze und Müllberge wandern nach andernorts. Das Problem bleibt. Die Entsorgung dessen, was wir in immer schnelleren Zyklen für überflüssig, überholt und damit unbrauchbar und wegwerfwürdig erklären.

Das wirtschaftliche Wachstum als systemisches Prinzip lässt das stetige Mehr an Waren zum steigenden Meer von Müll anwachsen.

Die Welt ist erobert und beginnt darunter zu leiden. ■

Zobaczyć Antropocen

Seeing the Anthropocene

Das Anthropozän sehen

Autor | artist: Remigiusz Koniecko (1977); **miejsce | place | Ort:** Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

► Codziennie powstaje mnóstwo zdjęć w technice cyfrowej, które zapisują rozumienie i wyobrażenie zmieniającego się życia na ziemi. Dziś w dużej mierze doświadczamy świata wirtualnie, na ekranach najróżniejszych urządzeń elektronicznych, które, stwarzając iluzję rzeczywistości, ograniczają naszą naturalną skłonność do jej fizycznego doświadczania.

Wyrazem tego są wyrastające miasta globalne, które coraz bardziej pochłaniają naturalne zasoby planety. Nadszedł moment, który jeszcze nigdy w tak widoczny sposób nie ukazał zagrożeń dla ludzkości: gęstwiny smogu, susza, ocieplający się klimat.

Negatywne zmiany środowiskowe stały się faktem, i to już od rewolucji przemysłowej w XIX w. Dzisiejszy stan rzeczy, który geolodzy nazwali okresem antropocenu, nie wiadomo, dokąd nas zaprowadzi. Cały ekosystem został mocno zachwiany. Jaki świat ujrzymy za moment?

Na pewno nie możemy już marzyć o takim, jaki znamy z fotografii *Blue Marble* z 1972 r. wykonanej podczas misji Apollo 17, kiedy astronautom udało się uchwycić po raz pierwszy w pełni oświetlony glob ziemski. Możliwe, że to ostatni moment sfotografowania obecnego stanu planety, który po zamknięciu migawki aparatu fotograficznego przejdzie do historii... Ot, tak po prostu: moment i po wszystkim... ■

► Each day a load of digital images is being created that represents the understanding of changing life on the Earth. Today, we live in an increasingly virtual world, on various screens of different electronic devices that create the illusion of reality and limit our natural capacity to experience it physically.

This is reflected in growing global cities that increasingly consume the planet's natural resources. Never have the threats for humanity been more obvious: thick smog, droughts, warming climate.

The negative impact on the environment since the 19th century's industrial revolution is now a fact. We don't know where the present – named by geologists Anthropocene – leads us. The entire ecosystem has been severely disturbed. What kind of world is to come?

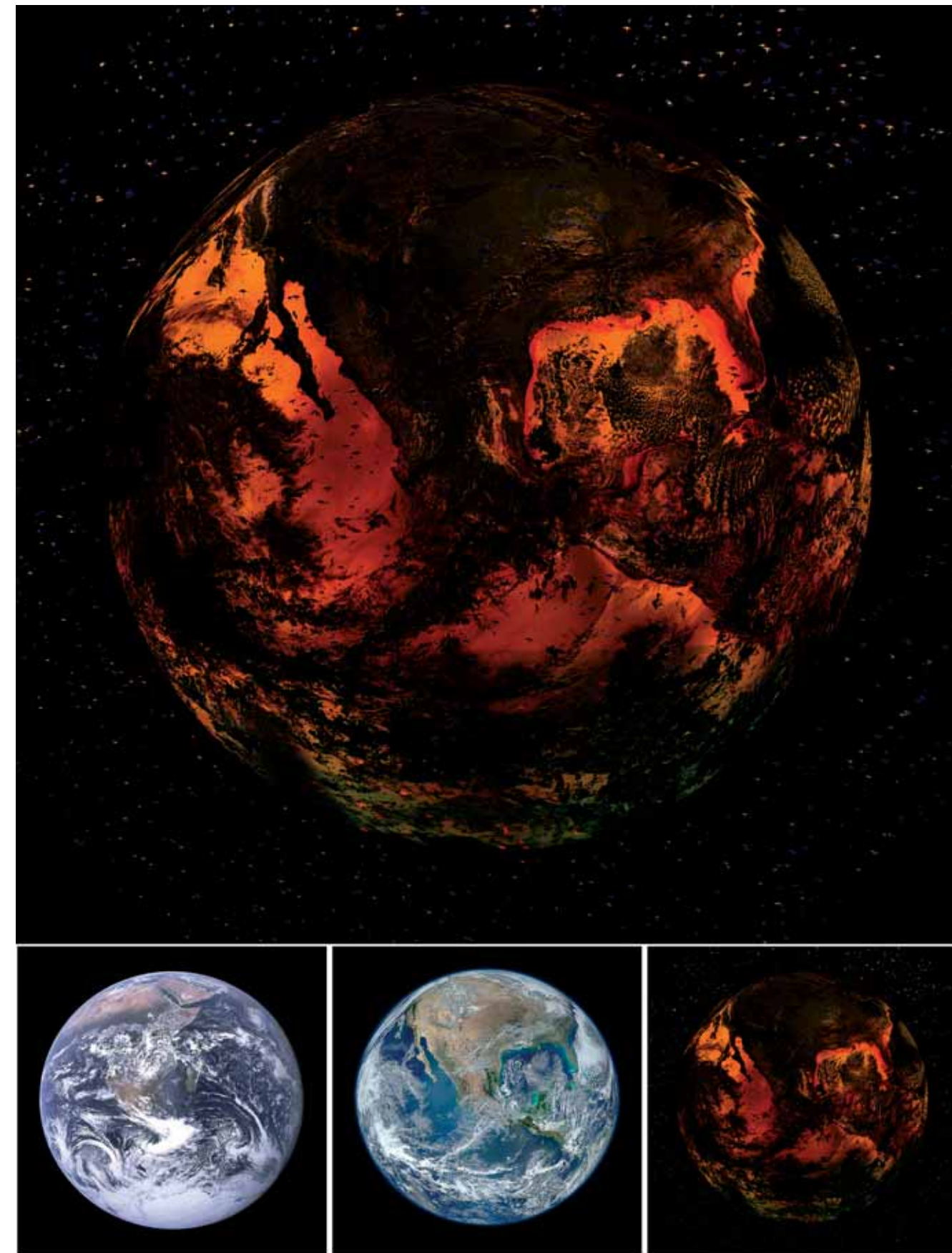
Surely, we cannot be dreaming anymore of the one we know from the photo *Blue Marble*, taken during the 1972 Apollo 17 space mission, when astronauts succeeded for the first time to capture a fully illuminated globe. It's possible that this is the last moment to photograph the present state of the planet, which subsequently will go down into history after the shutter of the camera closes... Just like that: one moment and all is gone... ■

► Tagtäglich entstehen unzählige digitale Fotos, die das Verständnis und das Bild eines sich verändernden Lebens auf der Erde festhalten. Heute erleben wir die Welt weitgehend virtuell auf den Bildschirmen verschiedener elektronischer Geräte, die unsere natürliche Neigung einschränken, diese physisch zu erleben, denn sie erzeugen nur eine Illusion von Realität.

Ausdruck dafür sind die wachsenden globalen Städte, die die natürlichen Ressourcen des Planeten zunehmend verbrauchen. Es ist der Moment gekommen, der noch nie zuvor auf so sichtbare Weise die Bedrohungen für die Menschheit aufgezeigt hat: ein Dickicht von Smog, Dürren, und ein sich erwärmendes Klima.

Negative Umweltveränderungen sind zur Tatsache geworden, und dies gilt seit der industriellen Revolution im 19. Jahrhundert. Keiner weiß, wo der heutige Zustand uns hinführt, den die Geologen als Anthropozän bezeichnen. Das gesamte Ökosystem wurde schwer erschüttert. Welche Welt werden wir im nächsten Moment vorfinden?

Sicherlich können wir nicht mehr von solch einer Welt träumen, wie wir sie von der Aufnahme *Blue Marble* aus dem Jahr 1972 kennen, die während der Apollo-17-Mission entstand, als es Astronauten zum ersten Mal gelang, einen voll beleuchteten Globus aufzunehmen. Es ist möglich, dass dies der letzte Moment ist, in dem der aktuelle Zustand des Planeten fotografiert wird und der nach dem Schließen des Kameraverschlusses in die Geschichte übergeht... Einfach so: ein Moment und alles ist vorbei... ■

Zobaczyć Antropocen, tryptyk, fotografia cyfrowa, wydruk atramentowy pigmentowy 150x50cm, 2020
Seeing the Anthropocene, Triptych, Digital Photography, Pigment Ink Print 150x50cm, 2020
Siehe Anthropozän, Triptychon, Digitalfotografie, 150x50cm, pigmentierter Tintenstrahldruck, 2020

Reinterpretacja jako strategia współczesnej fotografii

Re-interpretation as a Strategy for Contemporary Photography

Neuinterpretation als Strategie der zeitgenössischen Fotografie

Autor | artist: Zbigniew Tomaszczuk (1949); **miejsce | place | Ort:** Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

► Interesują mnie przemiany w mediach analogowych zachodzące pod wpływem technologii cyfrowej. Chodzi o konsekwencje przejścia z chemicznego zapisu obrazu na zapis cyfrowy. Świat zaczął krztusić się obrazami. W walce o ekologię wizualną pojawia się strategia reinterpretacji. Niezależnie jednak od sposobu rejestracji, zdjęcie zawsze powstaje w wyniku odbicia światła od fotografowanego przedmiotu. Fotografowany obiekt musi istnieć przed operatorem. O ile jednak w wypadku fotografii klasycznej obrazy, mając naturę fizyczną, materialnie łączą się z podłożem i w sposób bezpośredni odnoszą się do fotografowanej sceny, to media cyfrowe generują obrazy o strukturze binarnej stanowiące początek w drodze do późniejszego obrazu. Zapis taki rozkodowywany jest w aparacie lub później w komputerze, a narzędzia te mają duży wpływ na jego ostateczną postać. Prace, które realizuję, opierają się na przetwarzaniu wartości dokumentalnej zdjęcia w ideę artystyczną. Przeszłość spotyka się tu z teraźniejszością, a teraźniejszość re-interpretuje przeszłość. ■

► I am interested in the change of analogue media under the influence of digital technology, and especially in the consequences of the transition from chemical recording to digital recording. While the world is starting to choke on images, I have come up with the strategy of re-interpretation in the fight for visual ecology. Regardless of how a photo is recorded, it is always the result of light reflecting from the photographed object. The object must exist in front of the photographer. However, while in the case of classical photography the images have a physical nature, are materially connected to the medium and directly relate to the photographed scene, digital media generate images with a binary structure, constituting merely the beginning on the way to the later image. The recording is coded in the camera or later on the computer, and these devices have a great influence on its final form. My work is based on processing the values of documentary photos into an artistic idea. Here the past meets the present, and the present re-interprets the past. ■

► Ich interessiere mich für die Veränderungen der analogen Medien unter dem Einfluss der Digitaltechnik. Es geht um die Folgen des Übergangs von der chemischen Bildaufzeichnung zur digitalen Aufzeichnung. Die Welt begann an Bildern zu ersticken. Im Kampf um die visuelle Ökologie gibt es eine Strategie der Neuinterpretation. Unabhängig von der Art der Aufzeichnung entsteht ein Bild jedoch immer durch die Reflexion des Lichts vom fotografierten Objekt. Das fotografierte Objekt muss vor dem Bediener existieren. Während jedoch im Falle der klassischen Fotografie Bilder, die physikalischer Natur sind, sich materiell mit dem Untergrund verbinden und direkt auf die fotografierte Szene verweisen, erzeugen digitale Medien Bilder mit einer binären Struktur, die den Anfang auf dem Weg zu einem späteren Bild darstellen. Eine solche Aufnahme wird in der Kamera oder später im Computer dekodiert und diese Werkzeuge haben einen großen Einfluss auf ihre endgültige Form. Die Arbeiten, die ich umsetze, basieren auf der Verarbeitung des dokumentarischen Wertes einer Fotografie zu einer künstlerischen Idee. Hier trifft die Vergangenheit auf die Gegenwart, und die Gegenwart interpretiert die Vergangenheit neu. ■

Mea culpa

Autor | artist: Fritz Stier (1951); **miejsce | place | Ort:** Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

► Prace Fritza Stiera oscylują osobiście i oryginalnie w obszarze pomiędzy irytacją a medytacją. To prace, które bywają ciężkie do zniesienia, ponieważ bezlitośnie konfrontują obserwatora z momentami, w których chodzi o życie i śmierć, o ich punkty styeczne, o związaną z tym strefę tabu, którą aż nazbyt chętnie w życiu codziennym ignorujemy, którą staramy się w miarę możliwości wymazać, ale która wciąż nas dogania, choćby w lękach i snach. Wiemy bowiem i ciągle się nam to przypomina, że nasza droga nieodwracalnie prowadzi dokładnie tam, że dokładnie tam i nigdzie indziej się skończy i że nie ma od tego żadnej ucieczki.

Ale we wszystkich pracach Fritza Stiera znaleźć można również ten charakterystyczny moment ciszy, opanowania, który w sytuacji skrajnego odrzucenia, opuszczenia i beznadziei jaśniej niż latarnia wolności i nadziei, siły w słabości. ■

Prof. Hans Gercke

www.fritzstier.de

► Fritz Stier's work oscillates strangely, willfully and full of suspense between irritation and meditation. His art work, at times, is hard to endure as it mercilessly confronts the viewer with vital questions of life and death and the thin line separating them. As much as we like to avoid these taboos and prefer to blend them out in our everyday lives, they do get back to us returning in our fears and dreams. Because we are constantly reminded and know all too well: this is where – irrevocably – our way will lead us, this is where it will end and nowhere else as there is no escape, whatsoever.

But then, surprisingly, all of Fritz Stier's works provide this strange moment of peaceful tranquility, of immersion and serenity, which shine up in situations of utter despair, loneliness and exposure like beacons of freedom and hope, like strength appearing in the middle of weakness. ■

Prof. Hans Gercke

► Die Arbeiten von Fritz Stier oszillieren eigenartig und eigenwillig im Spannungsfeld zwischen Irritation und Meditation. Es sind Arbeiten, die manchmal schwer zu ertragen sind, denn sie konfrontieren den Betrachter gnadenlos mit Momenten, in denen es um Leben und Tod geht und um die Nahtstelle dazwischen, um eine Tabuzone mithin, der wir im Alltag nur allzu gern ausweichen, die wir nach Möglichkeit auszublenden versuchen, und die uns doch einholt, und sei es in unseren Ängsten und Träumen. Denn wir wissen und werden immer wieder daran erinnert, dass unser Weg unwiderruflich genau dorthin führt, dass er dort und nirgendwo anders enden wird, und dass es kein Entkommen gibt.

Aber dann ist da, in allen Werken von Fritz Stier, doch immer wieder dieses eigentümliche Moment der Ruhe, des sich Einlassens, einer Gelassenheit, die in der Situation äußerster Ausgesetztheit, Verlassenheit und Aussichtslosigkeit als Fanal der Freiheit und der Hoffnung, der Stärke in der Schwachheit aufscheint. ■

Prof. Hans Gercke

Mongolien

Autor | artist: Karsten Wittke [1958]; **miejsce | place | Ort:** Galeria Mała, Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, ul. 1. Maja 1, Słubice

► *Mongolien* jest poetyckim i słowotwórczym tytułem szeregu obrazów, które namalowałem w swoim atelier w Baruth/Mark na podstawie wrażeń, szkiców i studiów z podróży do Mongolii. Od 2015 r. co roku wielokrotnie jeżdżę do Mongolii podczas różnych pór roku, ucząc się przy tym każdorazowo innego widzenia i postrzegania jej krajobrazu. Doświadczenie i wytropienie subtelnej i jednocześnie zaskakującej różnorodności w tym imponującym „monumentalnym oceanie spokoju” jest fascynującym procesem – od zupełnie białych i monochromatycznie ośnieżonych krajobrazów zimowych, niezwykle intensywnych układów nieba i chmur, zaskakujących zmian światła i pogody aż po niemal bezkresne formacje krajobrazów. Ten prosty, ogromny, dziewiczy i uformowany niczym rzeźbami krajobraz tak bardzo mnie ujął, że już od pierwszej podróży szukam jego obrazowego, malarskiego odpowiednika. Krajobraz nie jest wedutą, dokładnym geograficznym odwzorowaniem, tylko esencją i sumą krajobrazowych procesów, energii i stanów. Nie tyle odbiciem, co malarskim przeniesieniem na podstawową konstrukcję z kamieni, gór, nieba i rzek.

Obrazy te są sumą wielu wrażeń, moim szacunkiem dla kosmologii i kreacji, respektem dla wycofania się i szacunku dla krajobrazu, nie jako motywu, a naszej podstawy życia. ■

www.karstenwittke.de

► *Mongolien* is a poetic title and word creation for a series of paintings I made in my studio in Baruth/Mark, tracing impressions, sketches and live studies collected during my travels to Mongolia. Since 2015 I have been regularly travelling to Mongolia, several times a year. I experienced all seasons and in this way I learned to perceive the landscape anew each time. To encounter and discover the subtle and at the same time surprising diversity in this impressive “monumental non-event” is a fascinating process. Its span reaches from complete white monochromes of snowy winter landscapes, unbelievably intense skies and cloud formations, surprising changes in light and weather to a virtually endless sequence of landscape scenes and formations. This simple, monumental, pristine and very sculpturally formed landscape affected me so deeply, that I am still – since my first trip – searching for a painterly equivalent. Here, landscape is not a veduta, not an exact geographic image, but the essence and culmination of environmental processes, energies and conditions. It's less of an image and more a painterly transmission of an agglomeration of stone, mountain, sky and river.

The paintings sum up many impressions: my respect for cosmology and creation, my respect for stepping back and appreciating the landscape – not as a motive but as the fundamental basis of our lives. ■

► *Mongolien* ist ein poetischer Titel und Wortschöpfung für eine Werkreihe von Bildern, die ich nach Eindrücken, Skizzen und Studien auf meinen Mongoleireisen im Atelier in Baruth/Mark gemalt habe. Seit 2015 fahre ich jedes Jahr mehrmals in die Mongolei, zu allen Jahreszeiten, und lerne dadurch die Landschaft immer wieder anders zu sehen und wahrzunehmen. Die subtile und gleichzeitig überraschende Vielfalt in dieser beeindruckenden „monumentalen Ereignislosigkeit“ zu erleben und aufzuspüren ist ein faszinierender Prozess – von kompletten weißen Monochromen verschneiter Winterlandschaften, unglaublich intensiven Himmels- und Wolkenformationen, überraschenden Licht- und Wetterwechseln zu schier endlosen Abfolgen landschaftlicher Formationen. Diese einfache, monumentale, ursprüngliche und sehr skulptural geformte Landschaft hat mich so tief ergriffen, dass ich seit der ersten Reise ein bildnerisches, malerisches Äquivalent dafür suche. Die Landschaft ist keine Vedute, keine genaue geografische Abbildung, sondern die Essenz und Summe von landschaftlichen Prozessen, Energien und Zuständen, weniger Abbildung, sondern die malerische Übertragung in ein Grundgefüge aus Stein, Berg, Himmel und Fluss.

Die Bilder sind eine Summe vieler Eindrücke, mein Respekt vor Kosmologie und der Kreation, mein Respekt sich zurück zu nehmen und die Landschaft zu achten, nicht als Motiv, sondern als unsere Lebensgrundlage. ■

Góry w oddali, 40 x 50 cm, 2018
Distant mountains, 40 x 50 cm, 2018
Entfernte Berge, 40 x 50 cm, 2018

Momencik

Wait a Moment

Moment mal

Autor | artist: Patrick Huber (1959); **miejsce | place | Ort:** Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

► Pod względem czasowym, moment znajduje się dokładnie pomiędzy przyszłością (protencja) a przeszłością (retencja) i jest niezwykle ulotny. Fotografii, ze jej ograniczonymi możliwościami, udaje się zamrażać pewien aspekt momentu. Ten właśnie fragment staje się wzorem dla moich rysunków wykonywanych maślanką na oknach.

Od lat 80. prowadzący galerie oraz kuratorzy pokrywają szyby okienne maślanką, by chronić wystawianą sztukę przed słońcem i nerwowym światem zewnętrznym. Te mleczne powłoki ochronne służą mi jako baza, na której mogę bezpośrednio malować lub w której mogę wycinać formy.

Maślanka jest przyjazna środowisku, długotrwała, niedroga i odwracalna, ma więc właściwości, które posiadać powinien współczesny materiał artystyczny.

Warstwa mleka z czasem sama znika lub zostaje usunięta przy myciu okna, tak że utrwalony moment znów może uciec. ■

www.patrickhuber.de

► Timewise, the moment is situated exactly between future (protention) and past (retention) and is surprisingly fleeting. Within its limited possibilities photography achieves to freeze but one aspect of the moment. It is a fragmented view like this, from which the design of my window drawings in buttermilk are derived.

Since the 1980s gallerists and curators whitewash windowpanes with buttermilk in order to protect the exhibited art from strong sun light and the hectic exterior. I use these protective layers as a basis to draw on or to extract certain patterns from the layer of milk.

Buttermilk is environmentally friendly, sustainable, cheap and reversible – traits all art materials should convey.

Either, after some time, the milk layers dissolve naturally or they are removed by assiduous window cleaners, thus allowing the fixed moment to escape. ■

► Zeitlich liegt der Moment genau zwischen Zukunft (Protention) und Vergangenheit (Retention) und ist erstaunlich flüchtig. Der Fotografie gelingt es mit ihren beschränkten Möglichkeiten, einen Aspekt des Moments einzufrieren. Diese Fragmente sind Vorlagen für meine Fensterzeichnungen in Buttermilch.

Seit den 80er Jahren bemalen Galeristen und Kuratoren die Fensterscheiben der Galerie mit Buttermilch, um die ausgestellte Kunst vor der Sonne und vor der hektischen Außenwelt zu schützen. Diese Schutzmembranen dienen mir als Basis, in die ich direkt zeichnen oder aus der Milchsicht Formen herausschneiden kann.

Sie ist umweltfreundlich, nachhaltig, preiswert und reversibel, Eigenschaften, die ein zeitgenössisches Kunstmaterial besitzen sollte.

Der Natur nach löst die Milchsicht sich mit der Zeit von selbst auf, oder wird von fleißigen Fensterputzern entfernt, so dass der verfestigte Moment wieder flüchten kann. ■

There is no place like home, Kunstverein Viernheim, 2019

Granica
Border
Grenze

Autor | artist: Paweł Kula (1976); **miejsce | place | Ort:** Biblioteka Miasta i Gminy Słubice, ul. Jedności Robotniczej 18, Słubice

► Powojenna granica polsko-niemiecka to słynna linia podziału wspomniana przez Winstona Churchilla w przemówieniu komentującym porządek pojałtański („Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem zapadła żelazna kurtyna, dzieląc nasz kontynent”). Niegdyś pilnie strzeżona, w boleśnie realny sposób wpływała na fizyczną i mentalną przestrzeń po obu swoich stronach. Od momentu wejścia Polski do strefy Schengen (21 grudnia 2007) pas graniczny jest przestrzenią otwartą i dostępną dla każdego. Strefa ta, pozbawiona bezpośredniej kontroli, stała się dla mnie intrygującym krajobrazowym artefaktem powoli przekształcanym przez procesy naturalne. Wydarzenia ostatniego roku uzmysłowiły mi dotkliwie, że granica wciąż istnieje.

Kolekcja panoram dokumentujących fragmenty lądowej granicy polsko-niemieckiej w bezpośrednim otoczeniu Szczecina zaczęła powstawać w roku 2013. ■

► The Polish-German border since Word War II is part of the famous demarcation line Winston Churchill mentioned in his speech relating the agreement of Jalta: “From Stettin in the Baltic to Trieste in the Adriatic, an iron curtain has descended across the Continent.” Once, this strictly guarded border emanated real and painful influence on the physical and mental space on both sides. But since Poland joined the Schengen area on December 21st, 2007, the border strip became an open space accessible for everyone. This border strip – devoid of direct control – became for me an intriguing landscape artifact, which is slowly transforming due to natural processes. This year’s events, however, severely reminded me of the fact that the border still exists.

The collection of panoramas documenting fragments of the Polish-German land border in the immediate vicinity of Szczecin was started in 2013. ■

► Die deutsch-polnische Nachkriegsgrenze ist die berühmte Trennlinie, die Winston Churchill in seiner Rede zur Friedensordnung von Jalta erwähnte („Von Stettin an der Ostsee bis Triest an der Adria hat sich ein Eiserner Vorhang auf Europa herabgesenkt”). Einst streng bewacht, beeinträchtigte sie auf schmerzhaft reale Weise den physischen und mentalen Raum auf beiden Seiten. Der Grenzstreifen ist seit dem Schengen-Beitritt Polens (am 21. Dezember 2007) ein offener und für jedermann zugänglicher Raum. Diese Zone, der die direkte Kontrolle entzogen wurde, ist für mich zu einem faszinierenden Landschaftsartefakt geworden, das sich langsam durch natürliche Prozesse verändert. Die Ereignisse des letzten Jahres haben mir sehr deutlich vor Augen geführt, dass die Grenze noch immer existiert.

Die Sammlung von Panoramen, die Fragmente der polnisch-deutschen Landgrenze in unmittelbarer Nähe von Stettin dokumentieren, fing 2013 an zu entstehen. ■

Buk – Blankensee

Pargowo – Staffelde

Świnoujście – Ahlbeck

Świat poza czasem

World Beyond Time

Eine Welt jenseits von Zeit

Autor | artist: Marek Noniewicz (1971); **miejsce | place | Ort:** Biblioteka Miasta i Gminy Słubice, ul. Jedności Robotniczej 18, Słubice

► W roku 2002 razem z Pawłem Kulą przeprowadziliśmy warsztaty dla dzieci z popegeerowskich wsi Jasionka i Krzywa w Beskidzkie Niskim. Spędziliśmy tam wówczas przeszło dwa tygodnie, tak mi się wydaje bo – szczerze mówiąc – nie pamiętam. Dzieci robiły zdjęcia aparatami kompaktowymi na klisze, innych wszak jeszcze nie było, a nawet jeśli były, to były poza naszym zasięgiem. Czasem wspólnie z dziećmi aranżowaliśmy portrety, czasem szwendaliśmy się po drogach wysłużonym maluchem Moniki Sznajderman. Tamten czas zabalsamowany na kliszach przeleżał niemal dwie dekady, kiedy natknąłem się na niego ponownie i zdumiony oglądałem twarze dzieci, które w roku 2018 były już bardziej dorosłe. Postanowiłem sprawdzić, jak to wygląda po latach.

W 2019 r. dostałem stypendium MKiDN na realizację projektu, który nazwałem *Świat poza czasem*. Na wystawie pokazuję zestawienie tego, co powstało niemal dwadzieścia lat temu, z tym, co zobaczyłem i zarejestrowałem w czasie mojego powrotu w Beskidy. ■

► In 2002 I held together with Paweł Kula a workshop for children in the post-socialist villages Jasionka and Krzywa, located in the Lower Beskides. It seems to me we spent there over two weeks, although – to tell the truth – I don't remember. The kids made photos on film with compact cameras as digital cameras weren't around yet, or if they were, they were beyond our possibilities. Sometimes we arranged portraits together with the children, sometimes we cruised the country roads with Monika Sznajderman's old Fiat Polski. This time – embalmed on film – has been lying around now for nearly two decades and when I came across it again I was amazed by the faces of the children, who now in 2018 are nearly grown up. I decided to have a look.

In 2019 I got a grant from the Polish Ministry of Culture and National Heritage to realize the project, which I called *World Beyond Time*. In the exhibition I compare what we did nearly twenty years ago with what I saw and registered during my second visit in the Beskides. ■

► Im Jahr 2002 führten wir zusammen mit Paweł Kula Workshops durch für Kinder aus den vormaligen LPG-Dörfern Jasionka und Krzywa in den Niederen Beskiden. Wir haben damals – so glaube ich – über zwei Wochen dort verbracht, aber ehrlich gesagt erinnere ich mich nicht mehr genau. Die Kinder fotografierten mit Kompaktkameras auf Film, etwas anderes gab es noch nicht, und selbst wenn, dann war es für uns unerreichbar. Manchmal arrangierten wir Porträts zusammen mit den Kindern, manchmal streiften wir mit Monika Sznajdermans betagtem polnischen Fiat über die Straßen. Diese Zeit, auf Film einbalsamiert, lagerte fast zwei Jahrzehnte, als ich sie wiederentdeckte und mit Erstaunen die Gesichter von Kindern sah, die jetzt 2018 bereits erwachsener waren. Ich beschloss zu prüfen, wie das nach all den Jahren nun aussah.

Im Jahr 2019 erhielt ich ein Stipendium des Ministeriums für Kultur und nationales Erbe für die Umsetzung eines Projektes, das ich *Eine Welt jenseits von Zeit* nannte. In der Ausstellung zeige ich einen Vergleich dessen, was vor fast zwanzig Jahren entstanden ist, mit dem, was ich bei meiner Rückkehr in die Beskiden gesehen und registriert habe. ■

Rhizomantic

Autor | artist: Jan Poppenhagen (1974), Oliver Vogt (1966); **miejsce | place | Ort:** słupy ogłoszeniowe w Słubicach | advertising pillars in Słubice | Litfasssäulen in Słubice

► *Rhizomantic* jest efektem współpracy fotograficznej Jana Poppenhagena i Olivera Vogta, którzy w ramach wspólnego projektu badają zjawiska przypadku i tego, co podświadome.

W ciągu trzech lat stworzone zostało fotograficznie ciało analogowe. W tym celu dwukrotnie naświetlano w sposób ciągły 36 filmów małoobrazkowych zawierających po 36 zdjęć każdy. W ten sposób poprzez 2592 połówkowe naświetlenia powstało 1296 zdjęć, przy czym nigdy nie było wiadomo, na jakie treści i kompozycje jednego autora nakłada się ujęcie drugiego autora.

Pierwszy cykl wystawowy *Rhizomantic* został pokazany w 2019 r. w formie plakatów na słupach ogłoszeniowych, murach i ścianach w przestrzeni publicznej. Przestrzeń obrazu i wystawowa w przestrzeni publicznej tworzą razem dodatkową przestrzeń i w efekcie budują jakąś abstrakcyjną całość.

Konceptualna współpraca przyjmuje filozoficzną koncepcję kłącza (z greckiego: *ρίζωμα* rizoma „kłącze”) sformułowaną przez Gillesa Deleuze’a i Félix’a Guattariego w latach 70. oraz technikę cut-up stworzoną przez Williama S. Bourroughsa. ■

► *Rhizomantic* is a photographic collaboration between Jan Poppenhagen and Oliver Vogt in form of a collective group project that investigates phenomena of coincidence and the subconscious.

Over the time of three years an analogue photographic body was created. For this purpose, double exposures were continuously made of 36 rolls of 35mm-film, each with 36 frames. In this way 1.296 pictures were created featuring 2.592 half exposures with no one knowing which images overlapped which and what kind of compositions were achieved during the exposure.

In 2019 a first *Rhizomantic* exhibition series was realized featuring posters on advertising pillars and walls in the public space. The image space and the exhibition space in public space build together an additional corresponding space and consequently something like an abstract wholeness.

The conceptual cooperation makes use of the philosophical term rhizome (Greek: *ρίζωμα* rhizoma “mass of root”) coined in the 1970ies by Gilles Deleuze and Felix Guattari and the cut-up technique as developed by William S. Bourroughs. ■

► *Rhizomantic* ist eine photographische Zusammenarbeit von Jan Poppenhagen und Oliver Vogt, die als kollektives Gruppenprojekt Phänomene des Zufalls und des Unterbewussten untersucht.

In einem Zeitraum von drei Jahren wurde ein fotografisch analoger Körper erzeugt. Hierfür wurden 36 Kleinbildfilme mit jeweils 36 Bildern kontinuierlich doppelt belichtet. Auf diese Weise entstanden 1.296 Bilder durch 2.592 halbe Belichtungen, bei denen keiner vom anderen wusste mit welchen Inhalten und Kompositionen die eigene Belichtung überlappt.

Eine erste Ausstellungsreihe von *Rhizomantic* wurde 2019 in Form von Postern an Litfaßsäulen, Mauern und Wänden im öffentlichen Raum realisiert. Beide Orte in den Bildern bilden so mit einem weiteren Ort, dem Ort der Exposition eine Korrespondenz und damit ein abstraktes Ganzes.

Die konzeptuelle Kooperation übernimmt den von Gilles Deleuze und Félix Guattari in den 1970er Jahren formulierten philosophischen Begriff des Rhizom (griech. *ρίζωμα* rhizoma „Wurzel”) und die von William S. Bourroughs formulierten Technik des Cut-Up. ■

Wszystko co nam się wydaje

All That Seems to Be

Alles was wir uns einbilden

Autor | artist: Tomasz Fedyszyn (1987); **miejsce | place | Ort:** Dolina Uradu, ul. Szosowa 34, Urad

► W dużym uproszczeniu nasze życie składa się z chwil. Można sądzić, że sami jesteśmy kowalami własnego losu lub wszystko nam z góry zaplanowano. Ja zawsze byłem przekonany, że prawda leży pośrodku. Bezpieczniej jest nie opowiadać się po którejś ze stron. Zawsze są jakieś strony. Czerwony – zielony, ciepły – zimny, dobro – zło. Można by tak bez końca, ale przecież to wszystko jest względne, wrażeniowe. Dla każdego coś może być bardziej czerwone lub bardziej zimne. Konfrontując nasze doświadczenia z otoczeniem, inaczej patrzymy na to, co wiemy i czujemy. Nabieramy wątpliwości. Dostrzegamy, że między bielą i czernią jest wiele odcieni szarości. To, co kiedyś było dla nas niepodważalne i niezmiennie, dziś już jest tylko iluzją. Na przestrzeni swojego istnienia ludzie dokonywali rozmaitych odkryć. Stawiali tezy, konstruowali szeroko pojętą rzeczywistość. Kolejne spektakularne odkrycia zmieniały naszą percepcję i wywracały świat do góry nogami. Nic już nie jest takie, jak nam się kiedyś wydawało. Zmiany dokonują się coraz szybciej, wszystko traci swoją stuprocentową wiarygodność i zaczyna być iluzją, refleksem świetlnym, odbiciem, momentem. ■

► To put it simply, life consists of moments. Some think we are all architects of our own fortune, others that everything is pre-destined – I always was convinced truth lies somewhere in the middle. It is safer to not opt for one side. There are always sides, somehow, like red versus green, warm versus cold, good versus bad. To be continued endlessly. But then, this is all relative, depending on personal feelings, as things can be redder or colder for one person more than for another. Putting our experiences in relation to our environment, we gain a different understanding of what we know and how we feel. We begin to wonder. We start to see all the shades of gray between white and black. What used to be unquestionable and unchanging is now but an illusion. People made the most various discoveries within the fields of their lives. They put up theories and constructed a vastly complex reality. Always new and more spectacular discoveries changed our perceptions and turned the world upside down. Nothing is what it used to be. Things seem to change all the faster, they lose their hundred percent veracity and start to become an illusion, a light reflection, a copy, a moment. ■

► Stark vereinfacht gesehen besteht unser Leben aus Momenten. Man könnte urteilen, dass wir unseres eigenen Glückes Schmied sind oder dass alles vom Schicksal bereits vorbestimmt ist – ich war immer davon überzeugt, dass die Wahrheit irgendwo in der Mitte liegt. Es ist sicherer, sich nicht auf eine Seite festzulegen. Aber es gibt immer irgendwelche Seiten. Rot-grün, warm-kalt, gut-böse. Man könnte dies unendlich lange fortsetzen, aber das ist doch alles relativ und gefühlsabhängig. Für den Einen kann etwas röter sein oder kälter als für den Anderen. Wird unsere Erfahrung mit unserer Umwelt konfrontiert, dann sehen wir die Dinge anders, als wir sie kennen oder empfinden. Wir fangen an zu zweifeln. Wir stellen fest, dass zwischen Schwarz und Weiß noch viele Grautöne vorhanden sind. Das, was einst für uns unanfechtbar und unveränderlich war, ist heute nur noch eine Illusion. Auf dem Hintergrund des eigenen Daseins haben Menschen die unterschiedlichsten Entdeckungen gemacht. Sie haben Thesen aufgestellt, und eine weitgefasste Realität konstruiert. Weitere spektakuläre Entdeckungen haben unsere Wahrnehmung verändert und die Welt auf den Kopf gestellt. Nichts ist mehr so, wie es uns einst schien. Die Veränderungen treten immer schneller auf, alles verliert seine hundertprozentige Glaubwürdigkeit und wird zu einer Illusion, einem Lichtreflex, einer Spiegelung, einem Moment. ■

Przestrzeń nieoceniona

Invaluable Space

Unschätzbarer Raum

Autor | artist: Anna Panek-Kusz (1975); **miejsce | place | Ort:** Dolina Uradu, ul. Szosowa 34, Urad

► Ten projekt miał trwać długo. Technologia tego wymaga. Drewno, glina, słoma, praca własnych rąk. Dom o szkieletcie drewnianym, wypełnionym słomą, tynkowany gliną. Materiały z okolicy – taka była idea; jak również symetria, alkierze, wzorzec z dworku polskiego. Ale również pasja, konsekwencja, spełnienie w realizacji marzeń. Dom od początku wyzwala twórczą energię, goszcząc artystów i ich dzieła w czasie festiwalu „lAbiRynT”. Po raz pierwszy w 2012 r., gdy wspólnie z Jerzym Olkiem zorganizowaliśmy akcję pt. *Przestrzeń ukryta*. 300 miniatur, kadrów z konstrukcji budynku i otoczenia zostało rozwieszonych na drewnianym szkieletcie budowanego domu. Przybyli goście odbiciem kciuka poświadczili swoją obecność i symbolicznie obdarowywali go twórczą energią. Dziś niemal każda miniatura niczym kamień węgielny została przykryta przez słomę i tynk gliniany. Od tamtej pory wiele się zmieniło, ale nie skończyło, tu nadal trwa proces tworzenia, rozwoju, pasji. Powtórzę za architektem, Hubertem Trammerem, który w tekście katalogu tamtej wystawy napisał: „myślę, że ważny jest także duch twórczy tej rodziny. Pani Anna realizuje go w sztukach pięknych, zaś pan Maciej w budowie. Droga, jaką jest budowanie, jest w tym przypadku równie ważna jak cel – gotowy dom”. ■

► It was always meant to be a long-lasting project. Because of the technical requirements. Wood, clay, straw and handiwork. A wood frame construction, straw bale insulation and clay plastering. Local materials – that was the idea, together with the symmetry, the alcove and the outlines of a typical Polish Manor. Plus passion, consistency, and the satisfaction of fulfilling our own dreams. From the very beginning the house evoked creative energy, was housing guests and art works during the “lAbiRynT” festivals. For the first time this was the case in 2012, when together with Jerzy Olek, we organized an event called *Hidden Space*. 300 miniatures and images of the construction site were suspended from the wood frame construction. The visiting guests documented their presence with imprints of their fingers, thus symbolically bestowing the house with creative energy. Today, nearly all miniatures have vanished like cornerstones under layers of straw and clay plastering. Since then, much has changed but we haven't come to an end yet, the creative process and passion are still ongoing and developing further. I'll repeat after Hubert Trammer, the architect, who wrote for the catalogue of the 2012 exhibition: “...I think that the creative spirit is quite important in this family. Anna is inspired by visual arts, whereas Maciej finds his fulfillment on the construction site. The path which for them is house building is in this case as important as the goal – a finished house.” ■

► Dieses Projekt sollte viel Zeit in Anspruch nehmen. Die Technologie erfordert es. Holz, Lehm, Stroh, eigenhändiges Arbeiten. Ein Haus mit einem Holzskelett, das mit Stroh gefüllt und mit Lehm verputzt ist. Materialien aus der Umgebung – das war die Idee; außerdem Symmetrie, Ständerker, quasi ein Musterbeispiel eines polnischen Gutshauses. Aber auch Leidenschaft, Beständigkeit, Traumerfüllung. Von Anfang an setzt das Haus kreative Energie frei und beherbergt Künstler und ihre Werke während des Festivals „lAbiRynT”. Zum ersten Mal im Jahr 2012, als Jerzy Olek und ich eine Aktion mit dem Titel *Versteckter Raum* organisierten. 300 Miniaturbilder mit Aufnahmen der Konstruktion des Baus und seiner Umgebung, wurden an das Holzskelett des im Bau befindlichen Hauses gehängt. Die Besucher, die mit dem Abdruck ihres Daumens ins Haus kamen, bezeugten ihre Anwesenheit und versahen es symbolisch mit kreativer Energie. Heute ist fast jede Miniatur wie ein Markstein mit Stroh und Lehm verputzt. Vieles hat sich seither verändert, aber es ist noch nicht zu Ende. Der Prozess der Schöpfung, Entwicklung und Leidenschaft dauert weiterhin an. Der Architekt Hubert Trammer schrieb in den Katalogtext dieser Ausstellung: „Ich denke, dass auch der kreative Geist dieser Familie wichtig ist. Anna verwirklicht ihn in der Kunst, während Maciej dies am Bau tut. Der Weg des Bauens ist in diesem Fall genauso wichtig wie das Ziel – ein fertiges Haus”. ■

Biała przestrzeń

White Space

Weißer Raum

Autor | artist: Mira Podmanická (1981); **miejsce | place | Ort:** Dolina Uradu, ul. Szosowa 34, Urad

► Instalacja przedstawia przestrzeń do relaksu, odpoczynku i kontemplacji. Wnętrze – ściany, podłoga i sufit są dopełnione wygodnym fotelem z poduszkami i lampą. Wykonane z warstw tkaniny, dają wrażenie miękkości i wygody.

Na grubych warstwach materiału z wypełnieniem z poliestru wyhaftowano obrazy inspirowane codziennymi wydarzeniami. Przedstawione tam prawdziwe przedmioty, wzory, historie, wspomnienia i marzenia łączą się, tworząc jedno kompleksowe dzieło. Warstw tkaniny jest wiele; pod nowymi są starsze. Przypomina to wzrost organiczny. Wierzchnie warstwy są poprzecinane, dzięki czemu widać warstwy spodnie. Są również puste białe miejsca dające możliwość nowych komentarzy.

Interesują mnie rzeczy materialne i ich historia. Przyglądam się ich transformacjom, zmianom, jakie w nich zachodzą pod wpływem użytkowania, albo po prostu kontempluję ich obecność. Następnie zapisuję te zmiany w miękkim materiale – tkaninie. Haftem zapisuję ich sylwetki, tworząc przestrzeń autobiograficzną wypełnioną znajomymi przedmiotami, zarysami, cieniami, portretami i wspomnieniami, które – jak wierzę – mnie określają. ■

► The installation is supposed to be a place for relaxation, rest and contemplation. The inside – the walls, floor and ceiling – is complemented by a comfortable armchair with pillows and a lamp. Being made out of layers of textile, they create an impression of softness and comfort.

The thick layers of fabric with polyester filling are embroidered with images inspired by everyday events. They present real things, patterns, stories, memories and dreams, unified into one complex art-piece. There are many layers of fabric, the newer ones cover the older ones. They remind us of organic growth. The upper layers are slashed, so that the lower ones become visible. There are also empty white places, ready for possible new comments.

I am interested in things and their history. I observe their transformations and the changes that are the result of using them or being around them. Then, I record these changes in soft material, textile. Using embroidery, I sketch silhouettes and create an autobiographical space filled with known objects, outlines, shadows, portraits and memories which define me – at least that is what I believe. ■

► Die Installation bietet einen Raum für Entspannung, Ruhe und Kontemplation. Wände, Boden und Decke werden durch einen bequemen Sessel mit Kissen und einer Lampe ergänzt. Sie bestehen aus Gewebeschichten und vermitteln den Eindruck von Weichheit und Komfort.

Die dicken Stoffschichten mit Polyesterfüllungen sind mit Bildern bestickt, die von alltäglichen Ereignissen inspiriert sind. Sie präsentieren reale Dinge, Muster, Geschichten, Erinnerungen und Träume, die zu einem komplexen Werk verschmelzen. Es gibt viele Stoffschichten; neue verdecken dabei ältere, was organischem Wachstum ähnelt. Die oberen Schichten sind durchgeschnitten, so dass man die unteren Schichten sehen kann. Es gibt auch weiße Leerräume für mögliche neue Kommentare.

Ich interessiere mich für Sachen und ihre Geschichte. Ich betrachte ihre Verwandlungen und Veränderungen, die durch ihren Gebrauch entstehen oder ich reflektiere einfach ihre Gegenwart. Dann zeichne ich diese Veränderungen in weichem Material – Stoff – auf. Mit Stickerien skizziere ich ihre Silhouetten und schaffe so einen autobiografischen Raum voller vertrauter Objekte, Umrisse, Schatten, Porträts und Erinnerungen, die – wie ich glaube – mich beschreiben. ■

Niepodzielny moment trwania

Indivisible Moment of Duration

Der Unteilbare Moment der Dauer

Autor | artist: Wojciech Sternak (1979); **miejsce | place | Ort:** Dolina Uradu, ul. Szosowa 34, Urad

► Fotografia sprawia, że znów zastanawiamy się, za św. Augustynem, „czymże jest czas”. Na zdjęciach widzimy coś w czasie teraźniejszym, mimo że „to-co-było” (R. Barthes) już i nie zdarzy się dwa razy. W fotografii łączą się racjonalny czas *profanum* i metafizyczny czas *sacrum*. W domenie światła czterowymiarowa przestrzeń równa ze sobą czas i odległość. W tym kontekście przyjrzyj się, proszę, czasowości rysowania światłem.

Isaac Newton w swej *Philosophia Naturalis* zauważa, że „każda cząstka przestrzeni jest wieczna, zaś każdy niepodzielny moment trwania jest wszechobecny”. Wejście w środek utworzonego tu miejsca, ta wspólna chwila przełożona na obraz w swym zamierzeniu również wytworzy jedność – tym dłuższą, im więcej czasu tam spędzisz.

Instalacja fotograficzna *Niepodzielny moment trwania* to swoiste miejsce mocy. Stań pośrodku. Sam lub z przyjaciółmi. W ciszy lub rozmawiając. I poczuj, jak wielkoformatowe camery obscurity spoglądają spokojnie na ciebie i wprowadzają jedność między **tobą, czasem** (tu, kiedyś, zawsze) i wszelkimi **cząstkami światła** (gr. *eidola*), które objawiają się na światłoczułej powierzchni. ■

► Photography lets us contemplate according to Augustine of Hippo “what time might be”. In photos we see things in the present time although that “that-has-been” (R. Barthes) won’t happen again. Photography combines the profane time (*profanum*) with the metaphysical time (*sacrum*). As far as light is concerned, in the fourth dimension time equals distance. And in this way, I want you to look at the temporality of drawing with light.

Isaac Newton noted in his *Philosophia Naturalis* that “every particle of space is always, and every indivisible moment of duration is every where”. Getting into the center of the space created here and producing an image of a shared moment will in effect also create a unity – the longer, the more time you spend there.

The photographic installation *Indivisible Moment of Duration* is a real power field. Get into the middle of it. Alone or with friends. In silence or while talking. Feel how the big format cameras obscura peacefully look at you and produce a unity between **you, time** (here, sometimes, always) and all the **particles of light** (Greek: *eidola*) that will appear on the photosensitive surface. ■

► Die Fotografie führt dazu, dass wir uns wieder im Sinne des heiligen Augustinus fragen, „was Zeit ist”. Auf Fotos sehen wir etwas in der Gegenwartsform, obwohl es etwas darstellt, „das-einst-war” (R. Barthes) und sich nie mehr wiederholt. In der Fotografie werden die rationale Zeit *profanum* und die metaphysische Zeit *sacrum* kombiniert. In der Domäne des Lichtes vereinigt der vierdimensionale Raum in sich Zeit und Entfernung. Legen Sie in diesem Kontext bitte Ihr Augenmerk auf die Zeitlichkeit des Zeichnens mit Licht.

Isaac Newton stellt in seiner *Philosophia Naturalis* fest, dass „jedes Teilchen des Raums ewig ist und jeder unteilbare Moment der Dauer allgegenwärtig ist”. Wenn man in die Mitte des hier erzeugten Ortes eintritt, schafft dieser gemeinsame, in ein Bild übertragene Moment ebenfalls Einheit – umso länger, je mehr Zeit man dort verbringt.

Die fotografische Installation *Der unteilbare Moment der Dauer* ist ein spezifischer Ort der Kraft. Stellen Sie sich in die Mitte. Alleine oder mit Freunden. In Stille oder im Gespräch. Und fühlen Sie, wie grosformatige, Lochkameras Sie ruhig anschauen und Einheit zwischen **Ihnen, der Zeit** (hier, einst, für immer) und jeglichen **Lichtpartikeln** (gr. *eidola*) herstellen, die auf einer lichtempfindlichen Oberfläche erscheinen werden. ■

FAUN PROJECT

Autor | artist: Tomasz Wełna [1980]; **miejsce | place | Ort:** Dolina Uradu, ul. Szosowa 34, Urad

► *Faun Project* to wciąż trwający projekt i zapis filmowy moich podróży z muzyką fletu przez świat. Zabieram flet ze sobą w podróże dalekie i bliskie. Kiedy jakieś miejsce sprowokuje mnie do gry na instrumencie, do muzycznego wejścia w dialog z przestrzenią, zaczynam grać. Muzykę traktuję jako język komunikacji z innymi ludźmi, sposób na wejście w interakcję. Czasem jako prowokację. Często zapisuję moje spontaniczne występy filmowo i tak powstaje dokument oraz wideoinstalacja w jednym. Zapisy filmowe i ich wzajemne zestawienia tworzą bowiem nowe znaczenie w kontekście całości. ■

► *Faun Project* is an ongoing project and film recording of my travels through the world with a musical flute. I take my flute along on all my trips, long or short. When a certain place inspires me to play my instrument, to enter into a musical dialogue with the environment, then I start playing. I regard music as a means of communicating with other people, a possibility to interact. Sometimes to provoke. I often record my spontaneous performances on film and this is how both – video installation and documentation – are being made at the same time. In this way, the context of juxtaposing the film recordings creates new meaning. ■

► *Faun Project* ist ein fortlaufendes Projekt und eine Filmaufzeichnung meiner Reisen mit Flötenmusik durch die Welt. Ich nehme die Flöte auf ferne, wie auch nahe Reisen mit. Wenn mich ein Ort zum Musizieren provoziert, also zu einem musikalischen Dialog mit dem Raum auffordert, beginne ich zu spielen. Ich betrachte Musik als eine Sprache der Kommunikation mit anderen Menschen und als Möglichkeit, in Interaktion zu treten. Manchmal als Provokation. Oft halte ich meine spontanen Auftritte auf Film fest und so entstehen zeitgleich Dokumentation und Videoinstallation. Die Filmaufnahmen und ihre Nebeneinanderstellung schaffen eine neue Bedeutung im Kontext des Ganzen. ■

LUKA – 5g taste test

Kurator | curator: Jakub Kosecki; **autorzy | artists | Autoren:** Nikodem Biegowski (1997), Wiktor Gruszka (1997), Jakub Kosecki (1996), Alicja Mielczarek (1996), Mikołaj Torz (1997), Olga Truszkowska (1992); **miejsce | place | Ort:** Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt (Oder)

5g taste test

► LUKA 5G – Honor! magda detox klucz do zdrowia

Magda! Witam i zapraszam na stronę Key to Health Detox. Strona dotyczy detoksykacji, pozbycia się toksyn, które wpływają do naszego organizmu i gromadzą się w nim. Istnieją metody na pozbycie się toksyn od wewnątrz i są metody unikania toksyn z zewnątrz. Musimy więc wyeliminować toksyny wewnętrzne i zewnętrzne. Nauczę Cię o tym na mojej stronie internetowej. Trochę toksyn – to smutne, ale nie mamy wpływu na ich eliminację – WIFI, odpady nuklearne – kłamię rząd Japonii, kolejna sprawa to WIFI 5G. Opuścisz, to okropne, jak będziesz żyć w matrycy punktacji społecznej. Chodzi o to, że wszystkie informacje – to, co robisz – będą połączone z Wi-Fi. To będzie szybkie, w ciągu 5 sekund, będzie to bardzo szkodliwe dla zdrowia i będą wiedzieć wszystko, nawet toalety. Ukrywają je w wieżach kościelnych, w fałszywych drzewach, na lampach Nie powiem Ci, co czytasz w internecie. Nie potrzebuję tego, mam to z pierwszej ręki. Z jednej strony konkurencja ze strony graczy OTT i cyfrowych. Z drugiej strony spadające ceny łączności. Nowe modele monetyzacji możliwe dzięki całkowicie nowej technologii. 5G to coś więcej niż tylko kolejna „G”. Firmy telekomunikacyjne potrzebują jasnej ścieżki. ■

Jakub Kosecki

5g taste test

► LUKA 5G – Honour! Magda's detox key to health.

Magda! Welcome to the website: Key to Health Detox. It is all about detoxing, about getting rid of toxic substances that we ingest and accumulate in our bodies. There are methods to get rid of toxins from the inside and others to avoid toxins from the outside. We have to eliminate internal and external toxins. I will teach you all about it on my website. Unfortunately, there are some toxins that we have no power to eliminate like WIFI or nuclear waste, about which the Japanese government lies, which is another matter for WIFI 5G. If you let go – it is terrible, but you will live under complete social surveillance. This means all your private information of what you do will be connected to Wi-Fi. This connection will be fast, within 5 seconds and it is extremely harmful to your health and they will know everything, even the toilets. They hide them in church squares, in false trees, in lamps. I don't tell you, what you read on the internet. I don't need to. My information is first hand. On the one hand, competition from OTT video players and digital gamers. On the other hand, falling IT prices. New monetization models possible thanks to completely new technology. 5G is more than just another “G”. IT-companies need a clear path. ■

Jakub Kosecki

5g taste test

► LUKA 5G (Lücke) – Ehre! magda detox Schlüssel zur Gesundheit.

Magda! Hallo und willkommen auf der Webseite Key to Health Detox. Die Seite befasst sich mit Entgiftung, d.h. der Beseitigung von Giftstoffen, die in unseren Körper strömen und sich dort ansammeln. Es gibt Methoden, um Giftstoffe von innen loszuwerden, und es gibt Methoden, um Giftstoffe von außen zu vermeiden. Wir müssen also innere und äußere Giftstoffe eliminieren. Ich werde Sie darüber auf meiner Website unterrichten. Bei einigen der Gifte –so traurig das ist –haben wir aber keine Kontrolle über deren Beseitigung –WIFI, Atommüll –die japanische Regierung lügt, ein weiteres Problem ist WIFI 5G. Es ist schrecklich, wie Sie in einer sozialen Bewertungsmatrix leben müssen. Der Punkt ist, dass alle Informationen –was Sie tun –mit Wi-Fi verbunden werden. Es wird schnell gehen, in 5 Sekunden, es wird sehr gesundheitsschädlich sein, und sie werden alles wissen, sogar die Toiletten. Sie verstecken sie in Kirchtürmen,in falschen Bäumen, auf Lampen. Ich werde Ihnen nicht verraten, was Sie im Internet lesen. Ich brauche es nicht. Ich habe es aus erster Hand. Auf der einen Seite die Konkurrenz durch OTT und digitale Spieler. Auf der anderen Seite sinkende Verbindungspreise. Neue Modelle der Monetarisierung, die durch eine völlig neue Technologie ermöglicht werden. 5G ist mehr als nur ein weiteres „G“. Telekommunikationsunternehmen brauchen einen klaren Weg. ■

Jakub Koseck

Znak czasu czyli maska

Sign of the Time or Mask

Zeichen der Zeit, also Maske

Autor | artist: Mariusz Przygoda (1959); **miejsce | place | Ort:** Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt (Oder)

► Fotografia uliczna z czasów pandemii to zupełnie inny obraz, taki, z jakim do tej pory nikt z nas się nie spotkał: puste ulice, cisza, pojedyncze osoby w maseczkach, bez twarzy, uśmiechu i o smutnych oczach. Lęk i niepewność. Obrazy te mocno utkwiły mojej w głowie i pewnie w głowie każdego z nas. Inspirując się tą rzeczywistością, podzieliłem wystawę na dwie części, tę prawdziwą, uliczną, i zaaranżowaną. Ludzie bez twarzy. ■

► Street photography during pandemic times creates completely different images than the ones we have come to know: empty streets, quiet, single people with masks, without faces, deprived of laughter, with sad eyes. Fear and uncertainty. These images are deeply stuck in my head as they are probably in all of us. Inspired by this reality I divided the presentation in two parts: the real one, the street one – and the arranged one with faceless people. ■

► Die Straßenfotografie in Zeiten der Pandemie ergibt ein völlig anderes Bild. Und zwar eines, dem keiner von uns zuvor begegnet ist: leere Straßen, Stille, einzelne Menschen in Masken, ohne Gesichter und Lächeln sowie mit traurigen Augen. Angst und Unsicherheit. Diese Bilder stecken fest in meinem Kopf und wahrscheinlich auch im Kopf von jedem von uns. Inspiriert von dieser Realität teilte ich die Ausstellung auf in einen realen Teil, von der Straße, und in einen arrangierten Teil. Menschen ohne Gesicht. ■

MOMENTUM

Kuratorka | curator | Kuratorin: Terry Buchholz (1956); **autorzy | artists | Autoren:** Anja Garg (1972), Marcus Kaiser (1967);
miejsce | place | Ort: Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt (Oder)

► Stowarzyszenie artystów onomato-künstlerverein e.V. w Düsseldorfie jest miejscem do rozmów, porozumienia i wymiany poglądów w kwestiach artystycznych i filozoficznych. Ważnym elementem jest tworzenie prac artystycznych.

Słowo „onomato” pochodzi od onomatopei, czyli wyrazu dźwiękonaśladowczego. To pojęcie, usytuowane pomiędzy dźwiękiem a obrazem, charakteryzuje istotę stowarzyszenia onomato. Program obejmuje wydarzenia z dziedziny sztuk plastycznych oraz opartej na czasie sztuki medialnej i dźwiękowej. Odbývają się wystawy, koncerty, wykłady, performanse’y, odczyty na tematy literatury oraz publiczne dyskusje.

Regularnie spotyka się również Grupa Poniedziałkowa, czyli koło zainteresowanych omawiających teksty filozoficzne i kwestie estetyczne, by umożliwić interakcję różnych sztuk.

W ramach wirtualnego festiwalu „lAbiRynT” 2020 kuratorka Terry Buchholz zaprosiła do współpracy w przestrzeni onomato Anję Garg oraz Marcusa Kaisera. ■

<https://onomato-verein.de>

► The onomato artists’ association in Düsseldorf is a space for communication and art education, facilitating exchange in the field of art and philosophy. Producing art works is also an important part of our activity.

The word ‘onomato’ is derived from onomatopoeia, meaning the vocal imitation of a word; in German: painting with words. The meaning of this word somehow alternating between sound and image characterizes idea of the onomato artist association. Its program ranges from visual art, time-based media to sound art. We organize exhibitions, concerts, lectures, performances, literature readings and artists’ talks.

The circle of the Monday-Group meets regularly to discuss philosophical texts and aesthetic questions, in an attempt of mixing different art types.

The curator Terry Buchholz invited Anja Garg and Marcus Kaiser to the onomato Space to collaborate for the „lAbiRynT” Festival’s virtual edition 2020. ■

► Der onomato-künstlerverein e.V. in Düsseldorf ist ein Ort für Gespräche, Vermittlung und Austausch über künstlerische und philosophische Fragen. Die Produktion künstlerischer Werke ist ein wesentlicher Bestandteil.

Das Wort „onomato” kommt von onomatopoesisch und bedeutet lautmalerisch. Dieser zwischen Klang und Bild changierende Begriff charakterisiert den Kern des onomato künstlerverein. Das Veranstaltungsprogramm umfasst die Bereiche Bildende Kunst, Zeitbasierte Medien – und Klangkunst. Es finden Ausstellungen, Konzerte, Vorträge, Performances, literarische Lesungen und öffentliche Werkgespräche statt.

Regelmäßig trifft sich die Montagsgruppe, ein Kreis von Interessierten, und diskutiert philosophische Texte und Fragen des Ästhetischen, um die unterschiedlichen Künste in Wechselwirkung treten zu lassen.

Zum Festival „lAbiRynT” virtuell 2020 wurden Anja Garg und Marcus Kaiser von der Kuratorin Terry Buchholz zu einer Kollaboration in den Raum des onomato eingeladen. ■

Anja Garg, *love to make*, kolaż, technika mieszana, 2019
Anja Garg, *love to make*, collage, mixed media, 2019
Anja Garg, *love to make*, Collage, Mischtechnik, 2019

Marcus Kaiser, *Podszycie lasu*, kompozycja muzyczna, 2006–2020
Marcus Kaiser, *Undergrowth*, music composition, 2006–2020
Marcus Kaiser, *Unterholz*, Musikkomposition, 2006–2020

Into the Wild

Kurator | curator: Patrick Huber; **autorzy | artists | Autoren:** Sylvia Henrich (1982), Claudia Kugler (1969), Stefanie Seufert (1969); **miejsce | place | Ort:** Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt [Oder]

► Poruszamy się na peryferiach fotografii, tam, gdzie element fotograficzny zawarty jest często wyłącznie w sposobie podejścia lub postrzegania, a wyrażony może zostać w zupełnie innym materiale.

W ekonomicznie zorganizowanym społeczeństwie, w którym płyn do mycia naczyń jest też kremem do rąk, a seks spala kalorie (Ann Cotton), zasada wydajności przenosi się również na strategię artystyczne. Tylko jakie możliwości ma sztuka fotografii, by reagować na tę rzeczywistość? Może da się wykorzystać absurdy, dysfunkcje, błędy i slapstick?

Temu, co daje się skalkulować, przeciwstawiamy to, co irracjonalne i intuicyjne. Do wyrażenia tego można używać różnych technik i form artystycznego wyrazu, jak i myślenia fotograficznego, aby inaczej zinterpretować lub przekształcić rzeczywistość. Sztuka wykracza poza szablony. W ten sposób otwiera się przestrzeń wolna od przyjętych schematów. ■

► We work on the fringes of photography, where photography exists merely as a strategy or as a certain form of approach and might just as well express itself in a different materiality.

In a society dominated by economics – where detergents have become hand creams and sex burns off extra calories (Ann Cotton) – the call for efficiency affects also artistic strategies. Yet, how can photographic art possibly react to the challenges of the present? Maybe it is the absurd, the dysfunctional, errors and slapstick that show the lead.

Instead of predictability we prefer the irrational, the unthinkable which is set free in objects, paintings and photography through the use of artistic techniques such as deformation and re-interpretation. The irrational accepts the risk of operating beyond conventional patterns of interpretation and presentation in order to keep open a free, purposeless space within the chain of utilization. ■

► Wir bewegen uns im Randbereich der Fotografie, da, wo das Fotografische oft nur noch als bestimmte Herangehens- oder Sichtweise vorhanden ist, die sich durchaus in einer anderen Materialität äußern kann.

In einer ökonomisch strukturierten Gesellschaft, wo das Spülmittel auch Handcreme ist und Sex Kalorien verbrennt (Ann Cotton), geht das Gebot der Effizienz auch auf künstlerische Strategien über. Nur, welche Möglichkeiten gibt es heute innerhalb der Kunst des Fotografischen, auf diese Gegenwart zu reagieren? Hier finden vielleicht das Absurde, Dysfunktion, Fehler und Slapstick ihre Anwendung.

Der Kalkulierbarkeit stellen wir das Irrationale, Ungedachte gegenüber, das durch den künstlerischen Gebrauch von Techniken, Formen, Bildern, der Fotografie, oder dem Fotografischen freigesetzt wird und sich im Verformen und Umdeuten äußert. Dieses Irrationale nimmt das Risiko auf sich, jenseits vereinbarter Darstellungs- und Deutungsmuster zu operieren, und einen zweckfreien Raum innerhalb des immer schon Verwerteten offen zu halten. ■

Sylvia Henrich, *Szkic do kurtyny (II)*, 2019, Piezo druk pigmentowy, 155 x 218 cm

Sylvia Henrich, *Sketch for a Curtain (II)*, 2019, Piezo Pigment Print, 155 x 218 cm

Sylvia Henrich, *Skizze für einen Vorhang (II)*, 2019, Piezo Pigmentdruck, 155 x 218 cm

Stefanie Seufert, *Touch No. 1*, 2019, fotogram negatywowy, C-print, analogowy, 165 x 106 cm
Stefanie Seufert, *Touch No. 1*, 2019, Negative photogram, C-print, analogue, 165 x 106 cm
Stefanie Seufert, *Touch No. 1*, 2019, negatives Photogramm, C-print, analog, 165 x 106 cm

Claudia Kugler, *Bubble*, 2019, C-print na papierze afiszowym, 190 x 135 cm
Claudia Kugler, *Bubble*, 2019, C-Print on paper affiche, 190 x 135 cm
Claudia Kugler, *Bubble*, 2019, C-Print auf Affichenpapier, 190 x 135 cm

Point of View

Kurator | curator: Fritz Stier; **autor | artist | Autor:** Ute Lindner (1968);
miejsce | place | Ort: Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt (Oder)

► Przy pomocy wielkoformatowych cyjanotypii na szerokich pasmach tkaniny Ute Lindner zamienia pomieszczenia Stowarzyszenia Sztuki Viernheim w tableau fotograficznych ilustracji różnych miejsc oraz ich historii, po którym można chodzić. Sięgając po cyjanotypię, artystka ożywia tę dawną technikę fotograficzną, w której charakterystyczny kolor błękitu pruskiego tworzony jest przez światło słoneczne.

Ute Lindner traktuje fotografię nie jako instrument służący do odtwarzania rzeczywistości, lecz jako materiał do tworzenia jej lub zmieniania. Artystka, montując dużą liczbę fotograficznych ujęć, tworzy niezależną rzeczywistość, która zawiera w sobie pozaobrazowe odniesienia do czasu i przestrzeni i której splątanie powoduje zniesienie granic.

„Twórczość Ute Lindner koncentruje się na temacie odzwierciedlania, odbijania przestrzeni i figur oraz przestrzeni powstającej pomiędzy obrazem i odbiciem. Kiedy Ute Lindner układa swoje aranżacje zdjęciowe w dynamiczne związki, wydaje się, iż stają się one polifonicznymi dźwiękami kompozycji muzycznej.” (Christoph Kivelitz) ■

www.ute-lindner.de
www.kunstverein-viernheim.de

► With large-format cyanotypes on broad stretches of fabric, Ute Lindner transforms the rooms of the Viernheimer Kunstverein into a walk-in tableau of photographic images of different places with their histories. By using cyanotypes (also called blueprints) the artist revives an old photographic reproduction technique that makes use of the sun producing Prussian blue colour.

Ute Lindner understands photography less as an instrument to reproduce reality but rather as material for designing and changing it. She assembles a great number of different photographic images to form an autonomous reality that defies non-pictorial references to space and time and creates new cross references by shifting and dissolving boundaries.

“A central aspect in Ute Lindner’s artistic work is the topic of mirrors, the reflection of spaces and figures and the space arising between image and depiction. When Ute Lindner arranges her pictorial collages in dynamically changing relations it seems as if they turned into polyphonic sounds of a musical composition.” (Christoph Kivelitz) ■

► Mit großformatigen Cyanotypien auf breiten Stoffbahnen verwandelt Ute Lindner die Räume des Viernheimer Kunstvereins in ein begehbare Tableau fotografischer Abbildungen verschiedener Orte und ihrer Geschichte. Mit der Technik der Cyanotypie belebt die Künstlerin ein altes fotografisches Kopierverfahren, bei dem die Sonne Preußisch Blau entstehen lässt.

Fotografie begreift Ute Lindner nicht als Instrument zur Wiedergabe von Wirklichkeit, vielmehr als Material zu deren Gestaltung und Veränderung. Eine Vielzahl fotografischer Aufnahmen montiert die Künstlerin zu einer autonomen Realität, die außerbildliche Bezüge von Raum und Zeit in sich aufhebt und durch deren Verschränkung eine Entgrenzung erwirkt.

„Ein zentraler Aspekt im künstlerischen Schaffen von Ute Lindner ist das Thema der Spiegelung, der Reflexion von Räumen und Figuren, der zwischen Bild und Abbild entstehende Zwischenraum. Wenn Ute Lindner ihre Bildmontagen in dynamischen Wechselbeziehungen organisiert, scheint es, als würden sie zu polyphonen Klängen einer gleichsam musikalischen Komposition.” (Christoph Kivelitz) ■

Oś spojrzenia

Lines of Sight

Blickachsen

Autor | artist: Thomas Hellinger (1956); **Miejsce | place | Ort:** Marienkirche, Oberkirchplatz 1, Frankfurt (Oder)

► Na trzech wolno stojących stelach wisi – zarówno z przodu, jak i z tyłu – w sumie sześć wielkoformatowych obrazów na płótnie. Stele z obrazami postawione w nawie głównej pięcionawowego halo-wego kościoła Mariackiego, wyznaczają oś spojrzenia w kierunku prebiterium kościoła. Dla tych prac ważne są zjawiska światła i cienia, widoczne w strukturach zarówno architektonicznych, jak i roślinnych. Poprzez fragmentację różnych elementów obrazu tworzy się ruch, ukazujący równocześnie ulotność światła i cienia. Wąski, pionowy format narzuca spojrzenie w górę, odsyłając do architektury kościołów późnogotyckich.

Rysunki Doris Titze (patrz str. 77), formatem odpowiadające wielkości ludzkiego ciała, widoczne na obu ścianach bocznych kościoła, wyznaczają własne osie spojrzenia. Współgranie tych dwóch różnych, artystycznych pozycji umożliwia dodatkowe doświadczenie przestrzeni w kościele spowodowane krzyżowaniem się obu osi. ■

► Three free-standing steles present front and rear of six large format canvass paintings. The picture steles are located in the middle aisle of the five-aisles St. Mary's hall church and mark the lines of sight to the church choir. Light and shadow are essential aspects of this art work visible in the architectural as well as the floral structures. The fragmentation of the various image elements produces a movement that shows the volatility of light and shadow. The narrow portrait formats direct the view to the top and refer to the architectural principle of this late Gothic church.

The body-size drawings by Doris Titze (view page 77) displayed on the church side walls, constitute separate lines of sight. The interaction of the two different artistic positions enables an additional experience of space in the church caused by the crossing lines of sight. ■

► Drei freistehende Stelen zeigen vorder- und rückseitig sechs großformatige Leinwandgemälde. Die Bilderstelen befinden sich im Mittelgang der fünfschiffigen Hallenkirche St. Marien und markieren so die Blickachse zum Chor der Kirche. Licht- und Schattenphänomene sind wesentliche Aspekte dieser Arbeiten, die sowohl an architektonischen als auch an vegetabilen Strukturen sichtbar werden. Durch die Fragmentierung der unterschiedlichen Bildelemente werden Bewegungen erzeugt, die gleichzeitig die Flüchtigkeit von Licht und Schatten anschaulich machen. Die schmalen Hochformate thematisieren den Blick nach oben und verweisen auf ein architektonisches Prinzip der spätgotischen Kirche.

Die körpergroßen Zeichnungen von Doris Titze (siehe Seite 77), die an beiden Seitenwänden der Kirche zu sehen sind, markieren eigene Blickachsen. Das Zusammenspiel der beiden unterschiedlichen künstlerischen Positionen ermöglicht eine zusätzliche Raumerfahrung in der Kirche, die durch die sich kreuzenden Blickachsen hervorgerufen werden. ■

bez tytułu, 2019, olej na płótnie,
250 x 140 cm , Foto: David Brandt
untitled, 2019, oil on canvass,
250 x 140 cm , photo: David Brandt
ohne Titel, 2019, Öl auf Leinwand,
250 x 140 cm , Foto: David Brandt

Oś spojrzenia

Lines of Sight

Blickachsen

Autor | artist: Doris Titze (1953); **Miejsce | place | Ort:** Marienkirche, Oberkirchplatz 1, Frankfurt (Oder)

► Gdy tylko rysuję linię na papierze, tworzę na jej powierzchni wirtualną przestrzeń. Linie wiążą się i rozwiązują. Wykreślają kształt od wewnątrz, ale nie definiują go ostatecznie. Każda pojedyncza linia wzbogaca obraz, a proces jego powstawania jest widoczny w splocie linii. W ten sposób powstają również przestrzenie w wyobraźni widza.

Duże formaty odpowiadają promieniowi ciała; stoi się „w samym środku” i traci kontrolowaną orientację. Mogę podążać za ołówkiem, rysować oburącz, poddawać się mojemu rytmowi, zamknąć oczy lub świadomie coś planować, wyjaśniać, zagęszczać, akcentować. Różne fazy pracy nad dużymi rysunkami nakładają się na siebie, tworząc niejasną figurę.

Podobne metody pracy Thomasa Hellingera i moje tworzą wspólną, artystyczną podstawę, która wyraża się w różny sposób: Podczas gdy pełne barw obrazy Thomasa Hellingera ekspandują (str. 75), moje rysunki zagęszczają się i sprowadzają do czerni. Wspólna pozostaje kompleksowość i przypadkowość wywołująca skojarzenia, ale też je odrzucająca. Na wystawie w kościele Mariackim nasze prace przeplotą się i uzupełnią. ■

► The moment I draw a line on a sheet of paper I create a two-dimensional virtual space. Lines are bundled and dissolve. They converge towards a form but don't finally define it. Each line contributes to the image and the way it was created can be traced along the tangled lines. By doing so, it is also the viewer's imagination that creates spaces.

Big formats correspond to the body radius – you stand right in the middle and still loose control and the overview. I can follow the pen, draw with both hands, track my own rhythm, close my eyes. Or I can consciously conceive an idea, relate, reduce or accentuate. In the big drawings various work phases overlap and start forming a vague figure.

A similar work process in Thomas Hellinger's and my art practice allows for a common artistic basis with two distinct expressions: while Thomas Hellinger's colourful paintings expand (see page 75), my drawings increase in blackness. It is the multilayered elaboration and the approximate that convey associations and then deny them. The lines of sight between our works in St. Mary's church cross each other and align. ■

► Sobald ich eine Linie auf einem Blatt ziehe, schaffe ich einen virtuellen Raum in der Fläche. Linien bündeln und lösen sich. Sie nähern sich von innen einer Form, aber definieren sie nicht endgültig. Jede einzelne Linie bestimmt das Bild mit, und ihr Entstehungsprozess bleibt in den Liniengeflechten spürbar. Räume bilden sich dadurch auch in der Fantasie der Betrachtung.

Große Formate entsprechen dem Körperradius; man steht „mittendrin“ und verlässt den kontrollierenden Überblick. Ich kann dem Stift folgen, beidhändig zeichnen, meinem Rhythmus nachgeben, die Augen schließen oder bewusst konzipieren, klären, verdichten, akzentuieren. Die unterschiedlichen Arbeitsphasen der großen Zeichnungen überlagern sich und schließen sich zu einer vagen Figur.

Die ähnlichen Arbeitsweisen von Thomas Hellinger und mir schaffen eine gemeinsame künstlerische Basis, die sich unterschiedlich äußert: Während Thomas Hellingers farbenreiche Bilder expandieren (s. S. 75), verdichten sich meine Zeichnungen zur Schwärze. Gemeinsam bleiben die Vielschichtigkeit und das Ungefähre, welche Assoziationen hervorgerufen und wieder verweigern. Die Blicke der Arbeiten in St. Marien kreuzen und verbünden sich. ■

www.doris-titze.de

bez tytułu, ołówek na papierze, 126 x 90 cm, 2014, fot. David Brandt
untitled, pencil on paper, 126 x 90 cm, 2014, photo David Brandt
ohne Titel, Bleistift auf Papier, 126 x 90 cm, 2014, Foto David Brandt

Znaki

Signs

Zeichen

Autor | artist: Janusz Oleksa (1965); **Miejsce | place | Ort:** Volkshochschule, Gartenstraße 1, Frankfurt (Oder)

► Niecodzienność i wieloznaczność zauważonych w naturze obiektów czasami budzi ciekawość i zastanowienie. Nie musimy znać ich przeznaczenia czy funkcji, żeby niekiedy zauważyć, że pozostają one (lub przynajmniej ich fragmenty) w dziwnej relacji z otoczeniem. Tym silniejszej, im bardziej otaczająca je natura dominuje. Obiekty te odbieram jak punkty odniesienia, drogowskazy, którymi się stały, ale nie tylko po to, aby określić, gdzie jestem czy dokąd mogą mnie poprowadzić. Są dla mnie pretekstami do skojarzeń, przede wszystkim takich, które zbudować może wyobraźnia. W momentach obcowania z naturą zawsze jednakowo mocno zaskakuje mnie ich najmniej oczekiwane pojawienie się. Wędrując, nieustannie szukam właśnie takich znaków. ■

► The extraordinary variety of objects observed in nature evoke from time to time curiosity and reflection. We don't need to know their meaning or function in order to realize that they (or at least fragments of them) remain in a strange relationship to their environment, that is all the stronger the more the surrounding nature dominates them. I see such objects as a starting point, as sign posts, which they become in order to determine not only where I am, but also whether they can accompany me somewhere. For me they are a pretext for associations built mainly in my imagination. When I am out in nature I'm always surprised by their appearance in the most unexpected moments. When hiking I'm constantly searching for such signs. ■

► Die Ungewöhnlichkeit und Mehrdeutigkeit der in der Natur wahrgenommenen Objekte weckt manchmal Neugierde und Nachdenklichkeit. Wir brauchen ihren Zweck oder ihre Funktion nicht zu kennen, um manchmal zu bemerken, dass sie (oder zumindest Fragmente von ihnen) in einer seltsamen Beziehung zu ihrer Umgebung stehen. Umso stärker, wenn sie von der sie umgebenden Natur dominiert werden. Ich nehme diese Objekte als Bezugspunkte wahr, als Wegweiser, zu denen sie geworden sind, aber nicht nur, um zu bestimmen, wo ich bin oder wohin sie mich führen können. Sie sind für mich Anregung für Assoziationen, vor allem für solche, die meiner Vorstellungskraft entspringen können. In Momenten des Aufenthaltes in der Natur bin ich stets gleichermaßen überrascht von ihrem plötzlichen Auftauchen. Wenn ich umherwandere, suche ich ständig nach genau solchen Zeichen. ■

Mutacje przestrzeni

Space Mutations

Raummutationen

Kurator | curator: Michael Kurzwelly (1963); **autorzy | artists | Autoren:** Karl-Ludwig Diehl (1948), Miha Kosovel (1984), Michael Kurzwelly (1963), Tanel Rander (1980); **Miejsce | place | Ort:** Galerie B | Lindenstraße 4, Frankfurt (Oder)

► Wystawa na różne sposoby poświęcona jest zagadnieniu naszego postrzegania przestrzeni, zwłaszcza przestrzeni politycznej i kulturowej.

Od 21 lat pracuję nad Słubfurtem, przestrzenią miejską ponad polsko-niemiecką granicą państwową w Słubicach i Frankfurtu. Przestrzeń ta rozszerzyła się później na cały region przygraniczny. Tak powstała Nowa Amerika.

Kiedyś Karl-Ludwig Diehl zobaczył film *Nowa Amerika* i wysłał mi zdjęcie z widokiem ze swojego okna w Harlemie/Nowym Jorku w kierunku Nowej Ameriki. Później zaczął robić cyfrowe szkice rozmaitych regionów przygranicznych na świecie, które nazwał też Nową Ameriką, wyobrażając je sobie jako nowo powstające przestrzenie dla miast przyszłości. W 2018 r. Tanel Rander zaprosił mnie na granicę estońsko-łotewską do miejscowości Valga-Valka do udziału w projekcie *A Mole, Larger in Size Than Ever Seen Before* (Kret, tak wielki jak jeszcze nigdy dotąd) i razem zajmowaliśmy się Valgką.

Mihę Kosovela poznałem przez Tanela. Tanel spędził dwa tygodnie w swojej przestrzeni projektowej *Carinarnica* na przejściu granicznym między Nową Goricą a Gorizią. Teraz Miha Kosovel będzie na trzytygodniowej rezydencji w Stowarzyszeniu Frankfurckich Przyjaciół Sztuki (Frankfurter Kunstverein) i będziemy mieli wystarczająco dużo czasu, by pomyśleć o poszerzeniu Nowej Ameriki. ■

► The exhibition focuses in different ways on the question of how we perceive space, especially the political and cultural space.

For 21 years, I have been working on the joint urban space of Słubfurt – a spacial concept that incorporates both cities of Frankfurt and Słubice, covers the national borders of Poland and Germany and then expands into the whole border region. This is how the idea of Nowa Amerika was developed.

Karl-Ludwig Diehl had seen the film *Nowa Amerika* and sent me a photo showing his window in Harlem, New York with a view facing in the direction of Nowa Amerika. Later, he started to make digital drawings of all border regions in the world, named them Nowa Amerika and began imagining them as new spaces for future cities. In 2018 Tanel Rander invited me to come to Valga-Valka at the Estonian-Latvian border to visit his project *A Mole, Larger in Size Than Ever Seen Before*. Together we concentrated on the concept of Valgka.

Through Tanel I got to know Miha Kosovel. Tanel spent two weeks in the project space *Carinarnica*, at the border checkpoint between Nova Gorica and Gorizia. Now, Miha Kosovel will spend three weeks on a residency of the Kunstverein in Frankfurt and we will have ample time to think about further expanding Nowa Amerika. ■

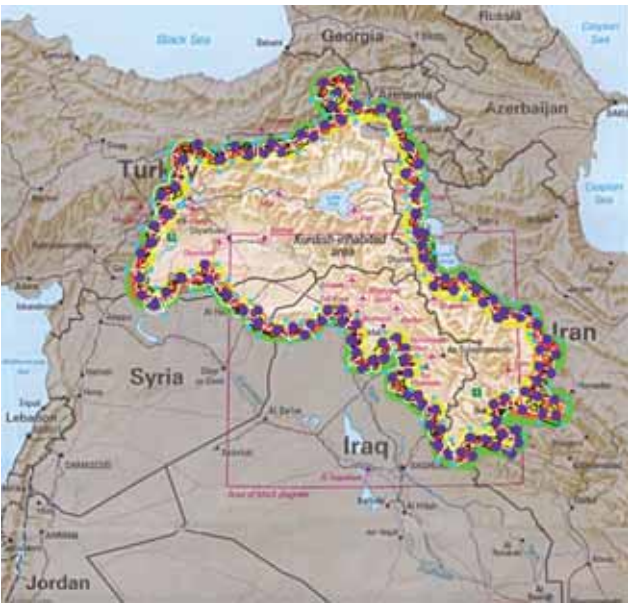
► Die Ausstellung widmet sich auf unterschiedliche Art und Weise der Frage nach unserer Wahrnehmung des Raumes, insbesondere des politischen und kulturellen Raumes.

Seit 21 Jahren arbeite ich an Słubfurt, einem Stadtraum, der sich in Frankfurt-Słubice über die deutsch-polnische Staatsgrenze hinweg legt. Dieser Raum dehnte sich später auf die gesamte Grenzregion aus. So entstand Nowa Amerika.

Karl-Ludwig Diehl sah den Film „Nowa Amerika“ und schickte mir ein Foto mit dem Blick aus seinem Fenster in Harlem/New York Richtung Nowa Amerika. Später begann er in digitalen Skizzen die Grenzregionen der Welt als Nowa Amerika und als neu entstehende Räume für die Städte der Zukunft zu denken. 2018 lud mich Tanel Rander an die estnisch-lettische Grenze nach Valga-Valka ein, zu seinem Projekt „A Mole, Larger in Size Than Ever Seen Before“ (Ein Maulwurf, größer als je gesehen) und gemeinsam haben wir uns mit Valgka beschäftigt.

Miha Kosovel lernte ich durch Tanel kennen. Tanel verbrachte zwei Wochen in seinem Projektraum „carinarnica“ auf dem Grenzübergang zwischen Nova Gorica und Gorizia.

Miha Kosovel wird nun eine dreiwöchige Residency beim Frankfurter Kunstverein antreten und wir werden genug Zeit haben, über eine Ausdehnung von Nowa Amerika nachdenken. ■

Karl-Ludwig Diehl

Michael Kurzwelly

Miha Kosovel

Tanel Rander

Moment

Autor | artist: Fried Rosenstock (1943); **Miejsce | place | Ort:** Galerie B, Lindenstraße 4, Frankfurt (Oder)

► Zaproszony na Settimana internazionale della Performance z moim performance'em *Hic et nunc* (Galleria Comunale d'Arte Moderna, Bologna 1977), spróbowałem swego rodzaju ataku na niebo, odwijalem się kawałek po kawałku z białej osłony i skakałem z wycelowanym w niebo palcem wskazującym. Impet stopniowo słabł, aż do momentu, w którym jeszcze się odwijalem, ale już nie wyciągałem się w górę i leżałem. W końcu przestawałem się również odwijać, a towarzysząca mi muza w białej sukni wylewała biały płyn na mnie, performerę zawiniętego w białe płótno, i odchodziła, zostawiając mnie w białej kałuży...

Moment ogranicza się już tylko do wyciągania się w górę, jest próbą uświadomienia widzom długości momentu i równocześnie natychmiast odbiera im przeświadczenie, że już to wiedzą, by ponownie przywołać je w kolejnych momentach.

Na festiwalu lAbiRynT pokażę performance *Moment* i obiekt *Stoi tam więc i patrzy i patrzy*. ■

► Invited to the Settimana internazionale della Performance with my performance *Hic et nunc* (Galleria Comunale d'Arte Moderna, Bologna 1977), I tried back then to kind of storm heaven. Again and again I unfurled from a white cloth and then jumped up following my index finger pointing towards heaven. Slowly, the impetus decreased and while I still unrolled I didn't jump up any more and remained on the floor. Finally, I also stopped unrolling and my accompanying muse in a white dress poured a white liquid onto me, the performer, rolled up in the white cover cloth. She then walked away and left me lying in a white puddle...

Moment takes up only the stretching-up part, in an attempt to demonstrate the duration of a moment to the public, and at the same time to create consciousness and awareness which immediately afterwards are negated, just to be evoked again in the following moments.

At the lAbiRynT Festival I will show my Performance *Moment* and the object *It's Standing There and Watching and Watching*. ■

► Zur Settimana internazionale della Performance eingeladen mit meiner Performance *Hic et nunc* (Galleria Comunale d'Arte Moderna, Bologna 1977), versuchte ich damals eine Art Himmelssturm, ich entrollte mich wieder und wieder aus einer weißen Hülle und sprang meinem himmelwärts gereckten Zeigefinger hinterher. Der Impetus schwächte sich allmählich ab, bis ich mich zwar noch ausrollte, aber nicht mehr in die Höhe reckte und liegen blieb. Schließlich entrollte ich mich auch nicht mehr, die mich begleitende Muse im weißen Kleid schüttete eine weiße Flüssigkeit auf die Hülle des weiß gekleideten Performers und ging davon, ließ ihn eingerollt in der weißen Lache liegen...

Moment übernimmt nur noch dieses Emporrecken, es wird zum publikumsorientierten Versuch die Dauer des Momentes bewusst zu machen und gleichzeitig dieses Bewusstsein sofort wieder zurückzunehmen, um doch den nächsten und die folgenden Momente erneut auszurufen.

Auf dem lAbiRynT-Festival zeige ich die Performance *Moment* sowie das Objekt *Da steht er nun und blickt und blickt*. ■

Hic et nunc, Galleria Comunale d'Arte Moderna, Bologna 1977

Immersja – moment zanurzenia

Moment of Immersion

Immersion – der Moment des Eintauchens

Autor | artist: Maciej Sperski (1980); **Miejsce | place | Ort:** Galerie B, Lindenstraße 4, Frankfurt (Oder)

► Immersja to termin dotyczący, w tym wypadku, gier komputerowych, oznaczający moment tak zwanego zanurzenia zmysłów w rzeczywistości elektronicznej.

Na wystawie pokazuję zestaw obiektów, które są moją refleksją nad momentem zatracenia się w środowisku gier komputerowych / gier wideo. Ideą projektu jest dotarcie do istotnych elementów tego stosunkowo młodego medium oraz próba przeniesienia charakterystycznych dla gier wideo cech w obszar instalacji i obiektów plastycznych. Celem tego zabiegu jest chęć odnalezienia i zdefiniowania tego, co stanowi o tożsamości rozrywki elektronicznej. Chodzi mi o przeprowadzenie eksperymentu, który ma odpowiedzieć na pytanie, co by było, gdyby z rzeczywistości wirtualnej wydobyć pewne cechy i poprzez wgląd w nie z dystansu określić, czym te elementy są tak naprawdę i jak rozumieć media wirtualne.

Cykl zawiera obiekty:

Symulator FPP (instalacja interaktywna)

Symulator TPP (instalacja interaktywna)

A Przeszukaj: Lis (obraz + wideo)

Softbox (obiekt wideo)

Album rodzinny (obiekt) ■

► Immersion is a term relating in this case to computer games, describing the moment when your senses are totally immersed into electronic reality.

In the exhibition, I show several objects that for me represent the moment of losing oneself in the environment of computer games / video games. The idea of the project is to get to the core of this relatively young medium and to try to transfer the features characteristic of video games into the area of installations and artistic objects. The purpose of this procedure is to find and define what constitutes the identity of electronic entertainment. I want to conduct an experiment that would provide answers to the question of what would happen if certain features were extracted from virtual reality and – by looking at them from the outside – to determine what these elements really are and how to understand virtual media.

The series includes following objects:

FPP simulator (interactive installation)

TPP simulator (interactive installation)

A Search: Fox (image + video)

Softbox (video object)

Family album (object) ■

► Immersion ist ein Begriff für, in diesem Fall, Computerspiele, der einen Moment des sogenannten Eintauchens der Sinne in die elektronische Realität bedeutet.

Die Ausstellung zeigt eine Reihe von Objekten, die meine Reflexion über den Moment sind, in dem man sich in der Umgebung des Computer-/Videospiels verliert. Die Idee des Projekts besteht darin, die wesentlichen Elemente dieses relativ jungen Mediums zu erreichen und zu versuchen, die für Videospiele charakteristischen Merkmale in den Bereich von Installationen und plastischen Objekten zu übertragen. Ziel ist es, herauszufinden und zu definieren, was die Identität der elektronischen Unterhaltung ausmacht. Ich meine, ein Experiment durchzuführen, um die Frage zu beantworten, was passieren würde, wenn bestimmte Merkmale aus der virtuellen Realität extrahiert würden, und durch Einblick in sie mit einer gewissen Distanz zu bestimmen, was diese Elemente wirklich sind und wie virtuelle Medien zu verstehen sind.

Der Zyklus enthält Objekte:

FPP-Simulator (interaktive Installation)

TPP-Simulator (interaktive Installation)

Such doch mal: Fuchs (Bild + Video)

Softbox (Video-Objekt)

Familienalbum (Objekt) ■

PrzePorządkowaniePrzestrzeni

Dis-spacement

RaumUmOrdnung

Autor | artist: Netzwerk für Raumumordnung (2006);
miejsce | place | Ort: Plac Mostowy, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße, gegenüber 11, Frankfurt (Oder)

► RaumUmOrdnung (PrzePorządkowaniePrzestrzeni) jest grupą artystów z Brandenburgii i graniczących z nią regionów, którzy zajmują się kontekstem przestrzennym, socjalnym i kulturowym danego miejsca.

Szczególną uwagę twórcy poświęcają obszarom wiejskim, peryferyjnym, których rozległość tworzy pole do zaangażowania kulturalnego z dala od utartych schematów myślowych i scenariuszy działań. Centrum i peryferia, miasto i wieś, sztuka i codzienność są pojęciami, które kwestionują, poruszając się w międzyprzestrzeniach, na granicach znanych porządków. Celem ich jest rozwój strategii artystycznych skupiających się na relacjach społecznych i zjawiskach estetycznych, ingerujących w nie, umożliwiając tym samym nowe sposoby postrzegania wewnątrz istniejących struktur. Z tego względu działania grupy postrzegane są jako konstrukcje rzeczywistości, tworzące alternatywę wobec rzeczywistości istniejących. Dzieje się to dzięki interwencjom artystycznym, działaniom interdyscyplinarnym podczas wymiany z partnerami z innych krajów oraz dzięki projektom angażującym ludzi z danego miejsca.

Grupa została powołana do życia podczas sympozjum *Architektura międzyprzestrzeni – kultura wiejska w XXI w.*, które odbyło się 29.10.2006 r. w Steinhöfel. ■

► RaumUmOrdnung (dis-spacement) is a network of artists and project developers in Brandenburg and neighbouring regions who concentrate on the spatial, social and cultural implications of on-site projects.

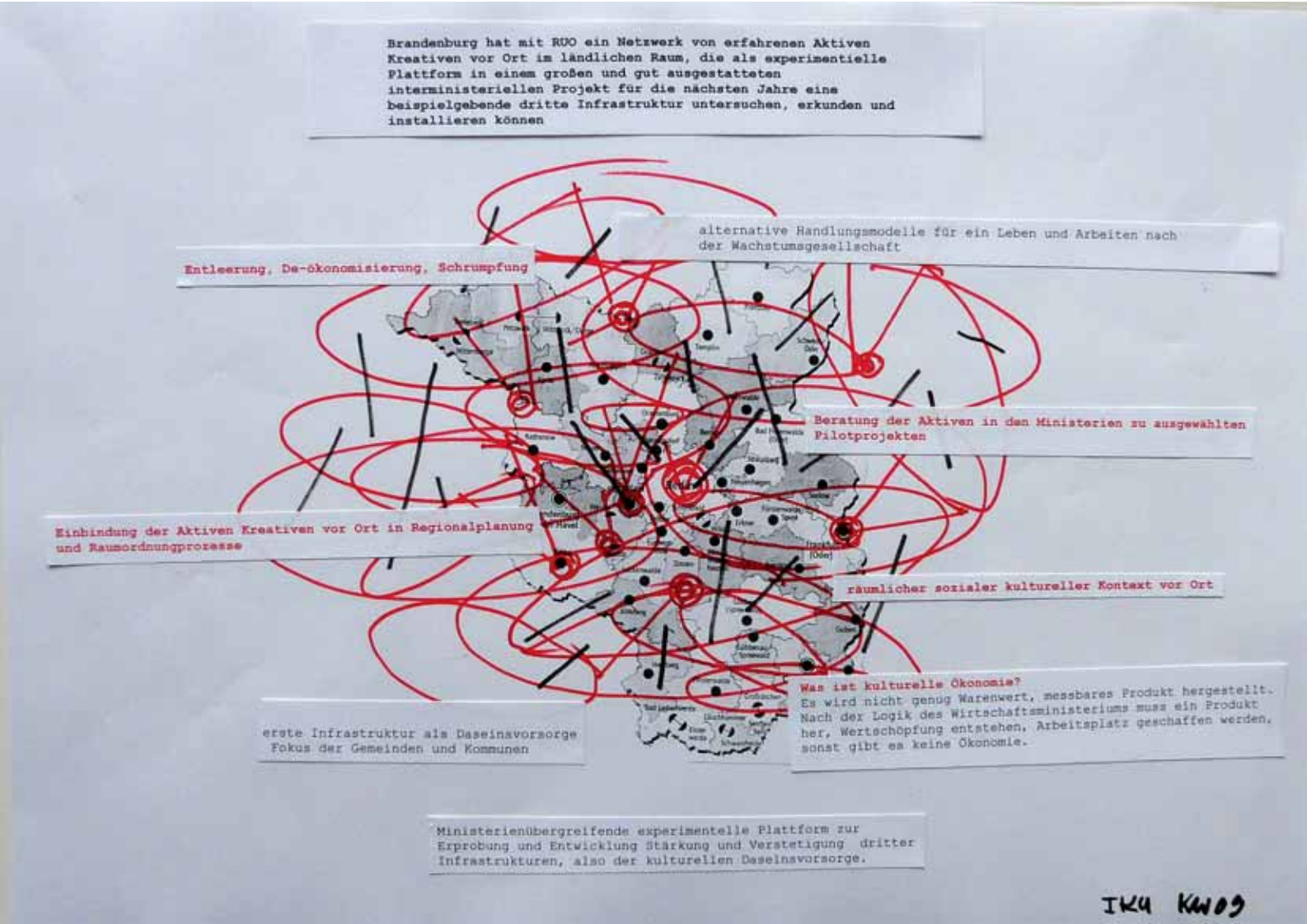
The network focuses primarily on rural areas where open space allows for a wide range of cultural activities beyond worn-out thought patterns and strategies. Center vs. periphery, city vs. countryside, art vs. everyday life are antipodes the network strives to challenge with activities in the in-between and by infringing the established order. The aim is to develop art strategies focusing on social conditions and aesthetic phenomena, to interfere and to construct new perspectives within existing structures. In this respect the network's activities can be seen as reality constructions disclosing new alternatives. This is achieved by art interventions, interdisciplinary exchange with international partners and on-site projects involving the local population.

The network was founded as a result of the symposium *In-between Architectures – Rural Culture in the 21. Century* in Steinhöfel, Germany, 2006-10-29. ■

► RaumUmOrdnung ist ein Netzwerk von Künstlern und Projektentwicklern in Brandenburg und angrenzenden Regionen, deren Projekte sich mit dem räumlichen, sozialen und kulturellen Kontext vor Ort auseinandersetzen.

Der Fokus des Netzwerks liegt auf den ländlichen, bzw. peripheren Räumen, deren Weite Spielräume für kulturelles Engagement jenseits eingefahrener Denkmuster und Handlungsszenarien schafft. Zentrum und Peripherie, Stadt und Land, Kunst und Alltag sind Setzungen, welche das Netzwerk in Frage stellt. Denn seine Aktivitäten bewegen sich in Zwischenräumen, an den Grenzen bekannter Ordnungsmuster. Das Ziel besteht darin, künstlerische Strategien zu entwickeln, die gesellschaftliche Verhältnisse und ästhetische Phänomene fokussieren, in sie einzugreifen und damit neue Sichtweisen innerhalb bestehender Strukturen zu ermöglichen. Insofern sind die Aktivitäten als Wirklichkeitskonstruktionen zu begreifen, die Alternativen zu bestehenden Realitäten eröffnen. Dies geschieht durch künstlerische Interventionen, durch interdisziplinäre Aktivitäten im Austausch mit internationalen Partnern und durch Projekte mit der Bevölkerung vor Ort.

Ins Leben gerufen wurde das Netzwerk auf dem Symposium *Architekturen des Zwischenraums – Landkultur im 21. Jahrhundert* am 29.10.2006 in Steinhöfel. ■

Plac Mostowy

Bridge Square

Brückenplatz

Autor | artist: Michael Kurzwelly (1963);

Miejsce | place | Ort: Plac Mostowy, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße, gegenüber 11, Frankfurt (Oder)

► Miasto Słubfurt powstało w 1999 r., a w roku 2000 zostało wpisane do Rejestru Miast Europejskich. Słubice i Frankfurt nad Odrą istnieją odtąd już wyłącznie w pewnego rodzaju świecie równoległym. W 2009 r. miasto Słubfurt przeprowadziło pierwsze wybory samorządowe. Parlament Słubfurcki obraduje od tego czasu cztery razy w roku, a wszyscy uczestnicy posiedzenia parlamentu stają się automatycznie radnymi miasta i mają głos. Od 2013 r. istnieje w mieście konkretne miejsce, w którym toczy się codzienne życie Słubfurtu. „Brückenplatz | Plac Mostowy” jest otwarty dla wszystkich, a ci, którzy regularnie aktywnie się na nim udzielają, otrzymują klucz do „Ratusza”. Obecnie jest 36 posiadaczy klucza. ■

► The city of Słubfurt was founded in 1999 and added to the List of European Names of Cities in 2000. From this moment onward, the cities of Frankfurt (Oder) and Słubice exist merely in a kind of parallel world. The first local elections took place in Słubfurt in 2009. Since then, the Parliament of Słubfurt convenes four times a year and everyone taking part in parliamentary sessions automatically becomes a city representative and can vote. Since 2013 there exists also a location in the city for Słubfurt everyday life. “Brückenplatz | Plac Mostowy” (Bridge Square) is an open space for everybody. Regulars get the key to the “town hall”. Presently, there are 36 key owners. ■

► Die Stadt Słubfurt wurde 1999 gegründet und im Jahre 2000 in das Register der Europäischen Städtenamen eingetragen. Frankfurt (Oder) und Słubice existieren seitdem nur noch in einer Art Parallelwelt. 2009 führte die Stadt Słubfurt ihre ersten Kommunalwahlen durch. Das Słubfurter Parlament tagt seitdem viermal jährlich und alle Teilnehmer einer Parlamentssitzung werden automatisch zu Stadtverordneten und haben eine Stimme. Seit 2013 gibt es einen konkreten Ort in der Stadt, an dem Słubfurt im Alltag gelebt wird. Der „Brückenplatz | Plac Mostowy” ist offen für Alle. Wer dort regelmäßig aktiv wird, der erhält einen Schlüssel zum „Rathaus”. Derzeit gibt es 36 Schlüsselbesitzer*innen. ■

Punkt krytyczny

Critical Point

Der kritische Punkt

Pokaz studentów kierunku Intermedia Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu | Student Show of the Intermedia Class at the Art University Poznań | Filmvorführungen von Studierenden des Intermedia-Studiengangs der Universität der Künste Poznań

► Punkt krytyczny to określenie znane do niedawna przede wszystkim z fizyki czy matematyki, jednak coraz częściej używane jest w kontekście dynamizujących się zmian zachodzących we współczesnym świecie. Zarówno intelektualiści, artyści, jak i przeciętni ludzie coraz częściej zastanawiają się nad przyszłością naszej planety, nad tym co i jak można zmienić dla odzyskania zaburzonej równowagi. Podstawą do takiego namysłu są wszelakie sygnały płynące ze świata zewnętrznego. Nie tylko chodzi o zagrożenia powodowane oczywistymi już zmianami klimatycznymi, ale i także te wynikające z rozwoju współczesnej kultury.

Na pokazie screeningowym w przestrzeni publicznej miasta zostanie zaprezentowany zestaw krótkich filmów studentów kierunku Intermedia poznańskiego Uniwersytetu Artystycznego, odnoszących się do tematu *Punkt krytyczny*, zrealizowanych w wyjątkowych miesiącach czasu pandemii.

Pokaz uzupełnią dwie projekcje wykładowców Pracowni Kina Rozszerzonego (dr Jakuba Jasiukiewicza i prof. Sławomira Sobczaka), w ramach której powstawała większość filmów. ■

► Critical point is a term known until recently mainly from physics or mathematics, but it is now more and more often used referring to dynamical changes taking place in the modern world. Both intellectuals, artists and normal people are increasingly worrying about the future of our planet, about what and how can be changed to regain the disturbed balance. The reason for these reflections is all the signals, that reach us from the outside world. And they not only refer to the threats caused by all too obvious climate changes, but also to those connected to current tendencies of our contemporary culture.

On screens in the public space the Intermedia Class at the Art University Poznań will present a selection of student short films that reflect on the theme of critical points and were created during the exceptional months of the pandemic.

The show is completed by projections of two lecturers from the Expanded Cinema Studio (Dr. Jakub Jasiukiewicz and Prof. Sławomir Sobczak), where most of the films were made. ■

► Der kritische Punkt ist ein Begriff, der bis vor kurzem vor allem aus der Physik oder der Mathematik bekannt war, aber zunehmend im Zusammenhang mit den dynamischen Veränderungen in der modernen Welt verwendet wird. Intellektuelle, Künstler, aber auch Durchschnittsmenschen denken zunehmend über die Zukunft unseres Planeten nach, darüber, was verändert werden kann und wie sich das gestörte Gleichgewicht wieder herstellen ließe. Diese Überlegungen stützen sich auf alle möglichen Signale, die von der Außenwelt kommen. Es geht nicht nur um die Bedrohungen, die durch den bereits offensichtlichen Klimawandel verursacht werden, sondern auch um die, die sich aus der Entwicklung der Gegenwartskultur ergeben.

Im Rahmen einer Videoprojektion im öffentlich städtischen Raum wird eine Reihe von Kurzfilmen von Intermedia-Studierenden der Universität der Künste Poznań präsentiert, die sich auf das Thema des kritischen Punkts beziehen und die in den außergewöhnlichen Monaten der Pandemie entstanden sind.

Ergänzt wird die Videoprojektion durch zwei Filme von Dozenten des Ateliers für „Erweitertes Kino“ (Dr. Jakub Jasiukiewicz und Prof. Sławomir Sobczak), in dem die meisten der Filme entstanden sind. ■

Kurator | curator: Sławomir Sobczak; *współpraca* | cooperation | *Kooperation*: Jakub Jasiukiewicz; autorzy | artists | Autoren: Nicolas Imbert (1988), Filip Strzelczyk (1998), Mieszko Dobek (1997) & Maria Wolna (1997); zespół | team | Besatzung: Mari Ferrario (1999), Joanna Suppan (2000), Jan Kolbarczyk (1997), Gorge Ingeborge (1996), Angelina Mass (1995), Jana Denisiuk (2000), Natalia Gdak (2000), Miłosz Rygiel-Sańko (1998), Piotr Maciejowski (1999), Jędrzej Parzy (1999), Joanna Gaj (1999), Alex Goluk (1998)), Cheng Yi-Ting (1997), Lena Lubińska (1998), Ewa Pajewska-Wawrzyniak (1979), Sławomir Sobczak (1964), Yana Shostak (1993) & Jakub Jasiukiewicz (1983)

Cheng Yi-Ting, *Wielka zaraza*
Cheng Yi-Ting, *The Great Plague*
Cheng Yi-Ting, *Die große Plage*

Filip Strzelczyk, *Punkt widzenia*
Filip Strzelczyk, *Point of View*
Filip Strzelczyk, *Gesichtspunkt*

Lena Lubińska, *Poza wzbierającą we mnie tajemnicą*
Lena Lubińska, *Outside the secret gathering inside me*
Lena Lubińska, *Außerhalb der geheimen Versammlung in mir*

Nicolas Imbert, *Dziennik choroby zakaźnej*
Nicolas Imbert, *Infectious Disease Journal*
Nicolas Imbert, *Journal einer ansteckenden Krankheit*

Mieszko Dobek, Maria Wolna, *Krajobraz wewnętrzny*
Mieszko Dobek, Maria Wolna, *Internal Landscape*
Mieszko Dobek, Maria Wolna, *Interne Landschaft*

Widoczne dziedzictwo = wspólne dziedzictwo

Visible Heritage = Shared Heritage

Sichtbares Erbe = Geteiltes Erbe

Autorzy | artists | Autoren: Stowarzyszenie Prywatnej Spuścizny Artystów w Kraju Związkowym Brandenburgia | The Association of Private Bequests of Artists in Brandenburg | Private Künstlernachlässe im Land Brandenburg e.V.; **osoba kontaktowa | contact person | Ansprechpartner:** Thomas Kumlehn (1959); **Miejsce | place | Ort:** Kleistforum, Platz der Einheit 1, Frankfurt (Oder)

► Stowarzyszenie Prywatnej Spuścizny Artystów w Kraju Związkowym Brandenburgia przyczynia się do tego, że spadkowe dzieła artystów są w odpowiedni sposób pozyskiwane i przekazywane, ale również udostępniane publicznie jako wartość źródłowa regionalnej historii sztuki i kultury.

Co pokazuje wystawa *Widoczny spadek = podzieleny spadek*?

Przedstawione zostaną działania Stowarzyszenia w trzech działach:

- Dział I Zasoby bazy danych 2014 – 2020 oraz sytuacja ich przechowywania
- Dział II Dostępność cyfrowa
- Dział III Ogólnodostępny zbiór zasobów stałych jako wizja.

Program towarzyszący: wykłady, seminaria, dyskusje panelowe oraz oprowadzania na życzenie

Tę objazdową wystawę zaingurowano 2.07.2019 w Poczdamie prezentacją w Landtagu Brandenburgii. Frankfurt nad Odrą jest drugim miejscem, następnie wystawa pojedzie do Bernau bei Berlin oraz Schwedt nad Odrą.

„Wartość twórczości artystycznej nie zawsze można mierzyć wyłącznie na podstawie sukcesów na krajowym i międzynarodowym rynku sztuki. Właśnie dla znajomości ważnej dla danego regionu twórczości istotne jest, by chronić wybrane zbiory i udostępniać je publicznie w regionie.” (Prof. dr Dorothee Haffner – z przemówienia podczas otwarcia wystawy w Landtagu Brandenburgii) ■

► The Association of Private Bequests of Artists in Brandenburg helps to further art-historical scientific research of artists' bequests as well as the dissemination of knowledge thereof, and the access to them as part of regional art history and cultural heritage.

What in on show in the exhibition *Visible Heritage = Shared Heritage*?

Three chapters present the services of the association:

- Chapter I: Database inventory 2014 – 2020 and preservation situation
- Chapter II: Digital Accessibility
- Chapter III: Vision of a public depot for a core art stock.

Accompanying program: Lectures, seminars, panel discussions and guided tours on request.

The kick-off event of the travelling exhibition was a presentation on July 2nd, 2019 in the Landtag (Parliament) of Brandenburg in Potsdam. The second event will be held in Frankfurt (Oder) followed by Bernau b. Berlin and in 2021 Schwedt (Oder).

“The value of artistic creativity should not exclusively be measured according to success on the national or international art market. Especially for the knowledge of regionally important art production it is essential to secure selected core art stocks and to make them accessible regionally.” (Prof. Dr. Dorothee Haffner – citing the welcoming speech at the opening in the Landtag of Brandenburg) ■

► Der Verein Private Künstlernachlässe im Land Brandenburg e.V. trägt dazu bei, dass Künstlernachlässe kunstwissenschaftlich erschlossen und vermittelt, sowie als Quellenwert der regionalen Kunst- und Kulturgeschichte öffentlich zugänglich werden.

Was zeigt die Ausstellung *Sichtbares Erbe=Geteiltes Erbe*?

Vorgestellt wird der Service des Vereins in drei Kapiteln:

- Kapitel I Datenbankbestand 2014 – 2020 und Bewahrungssituationen
- Kapitel II Digitale Zugänglichkeit
- Kapitel III Öffentliches Kernbestandsdepot als Vision

Begleitprogramm: Vorträge, Seminare, Podiumsgespräche und Führungen auf Anfrage

Den Auftakt der Wanderausstellung bildete die am 2. Juli 2019 in Potsdam eröffnete Präsentation im Landtag Brandenburg. Frankfurt (Oder) ist die zweite Station, danach folgen Bernau b. Berlin und 2021 Schwedt (Oder).

„Der Wert künstlerischen Schaffens kann nicht immer nur an den Erfolgen auf dem nationalen und internationalen Kunstmarkt gemessen werden. Gerade für die Kenntnis des regional wichtigen Kunstschaffens ist es essentiell, ausgewählte Kernbestände zu sichern und regional zugänglich zu machen.“ (Prof. Dr. Dorothee Haffner – aus dem Grußwort zur Ausstellungseröffnung im Landtag Brandenburg) ■

Suma wydarzeń

The Sum of Events

Die Summe der Ereignisse

Autor | artist: Adam Czerneńko (1963); **miejsce | place | Ort:** Spectrum Galerie, Baumschulenweg 48, Frankfurt (Oder)

► Czas od zawsze stwarzał problemy. Fizykom, obywatelom, skazańcom, fotografom. Niewidzialny, choć czasem dotkliwy w skutkach. Odczuwalny przez organizmy, mierzalny klasycznymi instrumentami i zupełnie nefotogeniczny. Rejestracji można poddawać zjawiska lub procesy przebiegające w umownych jednostkach/odcinkach czasu lub stany będące wynikiem działania czasu.

W obecnym zbiorze odchodzę od zabiegów formalnych na rzecz dokumentacji zbioru nieznaczających zdarzeń, który doprowadził do powstania zanikających w czasie pseudoprzestrzeni.

Czas generujący przestrzeń? ■

► Time has always been making trouble. For physicists, citizens, convicts, photographers. Invisibly – but sometimes with painful consequences. We feel it with our bodies, measure it with traditional instruments and it is not photogenic at all. What can be registered are phenomena or processes which happen within certain time units or spans of time that themselves are the result of how time works.

In the present show I turn away from formal procedures in favour of documenting a number of insignificant events that led to the creation of pseudo spaces vanishing in time.

Time generating space? ■

► Die Zeit verursacht seit jeher Probleme. Physikern, Bürgern, Verurteilten, Fotografen. Unsichtbar und doch manchmal schmerzlich in ihren Folgen. Spürbar am eigenen Körper, messbar mit klassischen Instrumenten und völlig unfotogen. Wir können Ereignisse oder Prozesse aufzeichnen, die in vereinbarten Einheiten/Abschnitten der Zeit stattfinden, sowie Zustände, die Folge von Auswirkungen der Zeit sind.

In der gegenwärtigen Sammlung entferne ich mich von formalen Eingriffen zum Zweck der Dokumentation einer Sammlung unbedeutender Ereignisse, die zur Entstehung von sich im Zeitverlauf auflösenden Pseudoräumen führten.

Zeit erzeugt Raum? ■

Fata Morgana

Autor | artist: Georg Krause (1956); **miejsce | place | Ort:** Spectrum Galerie, Baumschulenweg 48, Frankfurt (Oder)

► Zostajemy wrzuceni na świat, bez planu. Chcemy osiągnąć szczęście i zatrzymać je w dłoniach. Funkcjonowanie i kręcenie się w koło, diabelski młyn, kołowrotek dla chomików. Planowanie z wyprzedzeniem, oszczędzanie na budowę, pewność. Jeszcze to i jeszcze tamto. Ile tak naprawdę potrzebujemy? Wpływ na nas mają inni klauni, którzy jednak sami sobie nie radzą. Czytamy programy i oglądamy zapowiedzi. Mamy wspaniały świat i celowo go niszczymy. Nadzieja na sukces i zmarnowany czas życia. Ciągłe dążenie do perfekcji bez dostrzeżenia tego, że sami jesteśmy doskonali.

Iluzje, iluzje, iluzje.

Dopiero skacząc przez ogień, kiedy zobaczysz czas, a drzwi do życia na szczęście ponownie się otworzą, zauważysz co tak naprawdę liczy się w twoim życiu.

Wszystko inne jest migotaniem na horyzoncie. ■

www.georg-krause.de

► We are thrown into this world without a concept. We want to pursue happiness and hold it tight in our hands. We function and turn in circles, like Ferris wheels or hamster wheels. Future planning, saving accounts, security. More of this and more of that, how much do we really need? We let ourselves be influenced by clowns in the circus ring, who don't have a plan, either. We read the programs and watch yet another trailer. We live in a wonderful world that we consciously destroy, on purpose, head on. We are hoping for success and waste our lifetimes. Always striving for perfection without seeing that we are perfect ourselves.

Illusions, illusions, illusions.

Only after you have jumped the fire, after you have seen your time and, luckily, the door towards life opens up on you once more, only then will you realize what really counts in life.

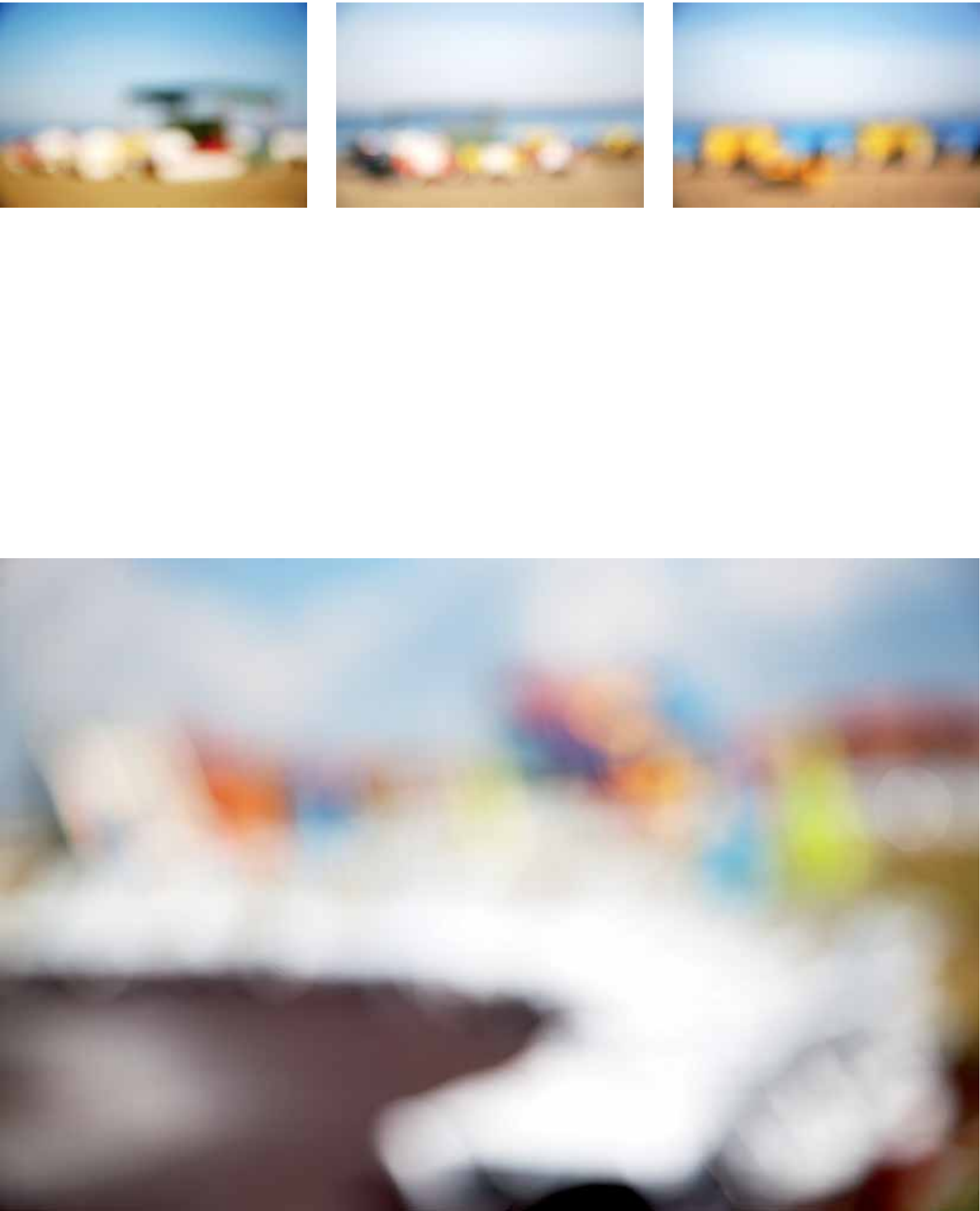
Everything else is a flickering on the horizon. ■

► Wir werden auf die Welt geworfen, kein Konzept. Wir wollen Glück erreichen und mit den Händen festhalten. Funktionieren und im Kreise drehen, Riesenrad, Hamsterrad. Vorausplanen, Bausparen, Sicherheit. Das noch und dies noch, wieviel brauchen wir denn wirklich? Von anderen Clowns in der Manege lassen wir uns beeinflussen, die aber selbst nicht klarkommen. Programme werden gelesen und noch ein Trailer gesehen. Wir haben eine wundervolle Welt und zerstören diese sehenden Auges, zielgerichtet. Hoffnung auf Erfolg und vertane Lebenszeit. Immer wieder das Streben nach Vollkommenheit und merken nicht, dass wir selbst vollkommen sind.

Illusionen, Illusionen, Illusionen.

Erst mit dem Sprung über das Feuer, wenn du die Zeit gesehen hast und glücklicherweise die Tür zum Leben wieder aufgeht, merkst du was letztendlich in deinem Leben zählt.

Alles andere ist Flimmern am Horizont. ■

Zmienność momentu

On the Variability of Moments

Die Veränderlichkeit des Moments

Kurator | curator: Rudolf Němeček; **autorzy | artists | Autoren:** Monika Simek Fulková (1965), Petr Moško (1956), Zdeněk Mudroch (1949), Rudolf Němeček (1949), Iva Pavlátová (1961), Pavel Rejtar (1944), Zdeněk Stuchlík (1950), Petr Šulc (1978); **miejsce | place | Ort:** Spectrum Galerie, Baumschulenweg 48, Frankfurt (Oder)

► Wystawa czeskich autorów utrwała spojrzenie do wnętrza czasu. Ale czy czas istnieje? Jeśli istnieje, musi istnieć też moment. I na odwrót, jeśli czasu nie ma, nie ma również momentu i nie da się go przedstawić. Obrońcy czasu oponują, że musi istnieć, skoro go mierzymy; oponenci zauważają, że w odległej przeszłości czasu nikt nie mierzył, a pomimo tego istniało życie. Czym więc jest moment? Czy jest nim odcinek czasu: jedna setna, tysięczna czy dziesięciotysięczna sekundy, kiedy coś rozgrywa się w przestrzeni przed nami, a my przy pomocy techniki możemy owo zdarzenie uchwycić? Albo czy to odcinek czasu jednego pokolenia, który kurczy się na chwilę; i ten krótki żywot każdej jednostki jest ściśle powiązany z czterema żywiołami: ogniem, wodą, ziemią i powietrzem? W konsekwencji powstaje zbiór czterech obrazów przedstawiający właśnie ten jedyny, krótki moment spotkania człowieka z czterema żywiołami naszej planety. Albo czy to moment przenikania życiodajnych promieni światła do nieznannej przestrzeni, gdzie tworzą one obrazy znikające już w chwili ich narodzin? Czy momentem jest czas, którego potrzeba do ukazania zbioru przedmiotów, które, będąc we wzajemnych relacjach, układają się w niezwykle martwe natury? A może momentem jest utwalony ruch, wyraz, gest lub zaskoczenie, radość, komizm? Przedstawienie momentu magicznego otwiera przed nami nieprzejrzone przestrzenie wyobraźni, natomiast momentu zwykłego, codziennego, którego często nie zauważamy, pobudza nas do przemyśleń.■

Rudolf Němeček

► The exhibition of the Czech artists presents a view into the inside of time. But does time exist? If it exists, so does the moment. Or vice versa: if time doesn't exist – the moment doesn't exist either, nor can it be shown. Those defending the idea of time argue that it must exist as we can measure it; whereas others claim that in the remote past nobody measured time but life existed, nevertheless. What then, is a moment? Is it a time interval, a hundredth, a thousandth or a ten thousandth of a second, when something happens in front of us and we can capture the event with the help of technical equipment? Or measuring in eons, is it the time span of a whole generation – closely connected to the four elements: fire, water, earth and air – that shrinks to a moment? Consequently, the show presents a set of four images featuring the short moments when man is confronted with the four elements of our planet. Or are we talking about the moment of the life-bearing sun ray beaming into an unknown space that for an instant produces an image which vanishes in the next moment? Is a moment the time needed to show a collection of objects which in their mutual relations are arranged to become strange still lives? But maybe moments are frozen movements, expressions, gestures of surprise, happiness, humor? The presentation of a magic moment opens up the space of imagination whereas the normal everyday moment, that we overlook so often, makes us think.■

Rudolf Němeček

► Die Ausstellung der tschechischen Autoren verewigt einen Einblick in das Innere der Zeit. Aber existiert Zeit? Wenn sie existiert, muss es auch den Moment geben. Umgekehrt, wenn die Zeit nicht existiert, gibt es auch keinen Moment, und er kann daher nicht präsentiert werden. Die Verteidiger der Zeit halten dagegen, dass sie existieren muss, da sie ja gemessen wird; die Gegner merken an, dass in der fernen Vergangenheit die Zeit von niemandem gemessen wurde, und es doch Leben gab. Was ist also der Moment? Ist es eine Zeitspanne: eine Hundertstel-, eine Tausendstel- oder eine Zehntausendstelsekunde, wenn im Raum vor uns etwas passiert und wir das Ereignis mit Hilfe von Technik festhalten können? Oder ist es eine Zeitspanne von einer Generation, die für einen Moment schrumpft; und dieses kurze Leben jedes Einzelnen ist eng mit den vier Elementen Feuer, Wasser, Erde und Luft verbunden? Als Ergebnis entsteht eine Sammlung aus vier Bildern, die den einzigen kurzen Moment der menschlichen Begegnung mit den vier Elementen unseres Planeten darstellt. Oder ist es der Moment des Eindringens der lebensspendenden Lichtstrahlen in einen unbekannten Raum, wo sie Bilder erzeugen, die bereits im Moment ihrer Geburt verschwinden? Ist der Moment die Zeit, die man braucht, um eine Sammlung von Objekten zu zeigen, die sich in wechselseitigen Beziehungen zu aussergewöhnlichen Stilleben arrangieren? Oder ist der Moment eine festgehaltene Bewegung, ein Ausdruck, eine Geste oder eine Überraschung, eine Freude, etwas Komisches? Die Darstellung eines magischen Moments eröffnet uns den unüberschaubaren Raum der Imagination, während ein gewöhnlicher, alltäglicher Moment, den wir oft nicht wahrnehmen, uns zum Nachdenken anregt.■

Rudolf Němeček

Petr Šulc

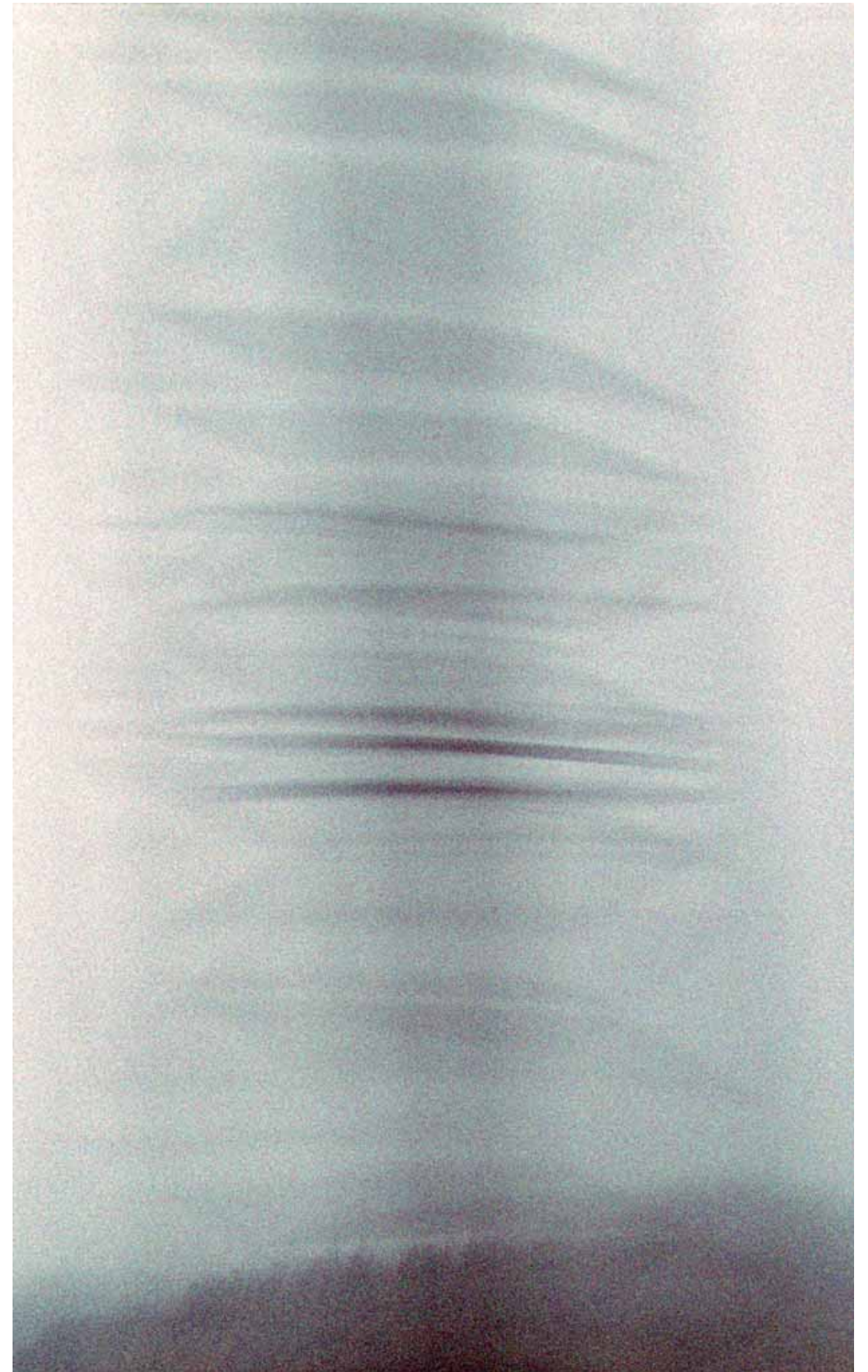
Iva Pavlátová

Pavel Rejtar

Zdeněk
Stuchlík

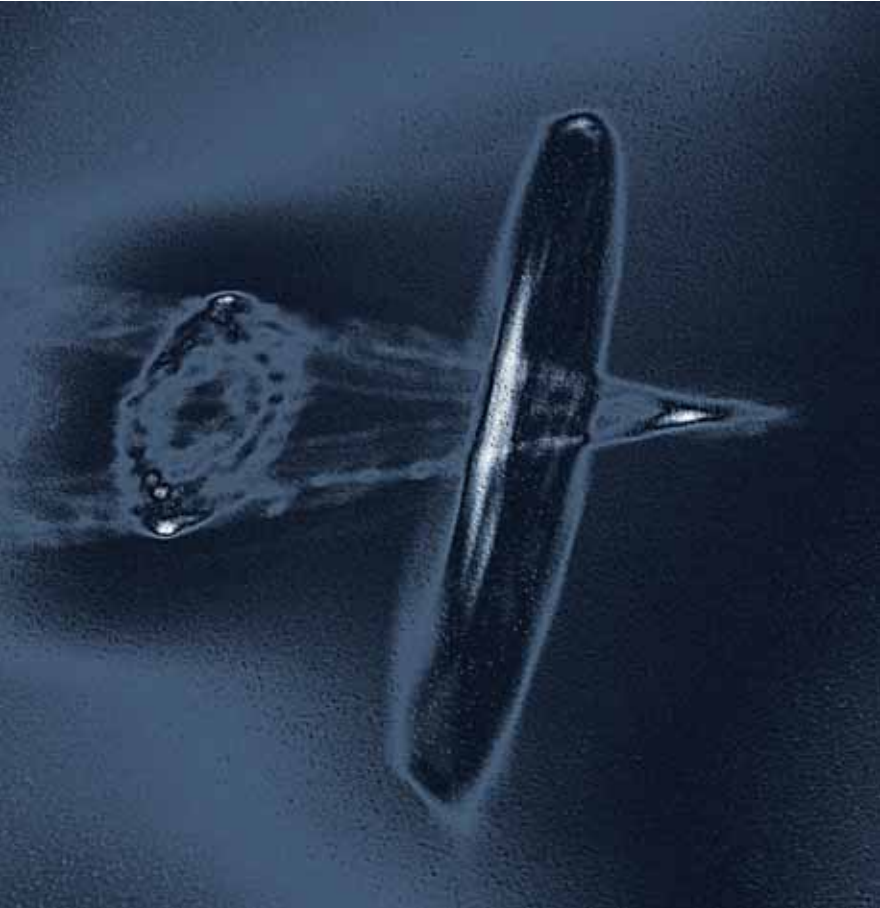
Zdeněk Mudroch

Petr Moško

Monika Šimek Fulková

Rudolf
Němeček

Hołd dla Leonarda da Vinci

Homage to Leonardo da Vinci

Hommage an Leonardo da Vinci

Autorzy | artists | Autoren: Ryszard Paprocki (1963), Wiktor Paprocki (1994);
miejsce | place | Ort: Friedenskirche, Schulstraße 4A, Frankfurt (Oder)

► *Hołd dla Leonarda da Vinci* dedykowana jest temu wielkiemu mistrzowi renesansu. Praca zrealizowana jest jako instalacja na walcach o wysokości 3 m i średnicy 30 cm. Artyści opracowali projekt wykorzystujący efekt *trompe l'oeil*: praca rozpisana jest na wiele motywów namalowanych na walcach. Poruszając się w obrębie instalacji, widzimy rysunek abstrakcyjny zmieniający się w zależności od punktu obserwacji. Okrągłe w przekroju kolumny sprawiają, że to, co jest na nich namalowane, ulega znacznej deformacji, czyli przekształceniu anamorficznemu. Obchodząc jednak walce po wyznaczonej elipsie, natrafiamy na 4 miejsca (ułożone w odstępach o 90 stopni – na „godzinach” 3, 6, 9 i 12), w których obraz składa się w całość realistyczną. Wyzwaniem głównym, które musiało być uwzględnione przy tak skomplikowanej czterostronnej kompozycji, było ustawienie słupów w taki sposób, żeby ani wzajemnie się nie zasłaniały, ani żeby kompozycji nie zanieczyszczwały niepotrzebne motywy. ■

► *Homage to Leonardo da Vinci* is dedicated to this great master of the Renaissance. The piece is an installation on columns of 3 m high and 30 cm in diameter. For their project the artists employed the *trompe l'oeil* effect, to be seen on many motives painted onto the columns. Walking through the installation we see an abstract drawing that changes depending on the view point of the onlooker. The round surface of the columns causes a significant deformation (i.e. anamorphic skew) of everything that is painted on them. Yet, when walking around the columns in a designated ellipse, the paintings look completely realistic at four places (located in 90-degree intervals at 3, 6, 9, 12 hours). The main challenge that the complicated four-sided composition had to take into account was to install the columns in such a way as to neither let them obscure one another nor to destroy the composition with unnecessary motives. ■

► *Hommage an Leonardo da Vinci* ist diesem großen Meister der Renaissance gewidmet. Die Arbeit ist als Installation auf Säulen von 3m Höhe und 30cm Durchmesser realisiert, wobei die Künstler diese so konstruiert haben, dass der Trompe-l'oeil-Effekt genutzt wird: Das Werk ist auf viele Motive verteilt, die auf die Säulen aufgetragen sind. Wenn wir uns innerhalb der Installation bewegen, sehen wir eine abstrakte Zeichnung, die sich je nach Beobachtungspunkt verändert. Durch die im Querschnitt runden Säulen unterliegt das auf ihnen Sichtbare einer deutlichen anamorphen Verformung. Umwandert man die Walzen entlang der vorgegebenen Ellipse, stößt man auf 4 Orte (in 90-Grad-Abständen angeordnet an den Positionen 3, 6, 9 und 12 Uhr), an denen das Bild zu einem realistischen Ganzen zusammengesetzt ist. Die größte Herausforderung, die es bei einer so komplizierten vierseitigen Komposition zu berücksichtigen galt, bestand darin, die Säulen so zu positionieren, dass sie sich weder gegenseitig verdecken noch die Komposition mit unnötigen Motiven verschandeln. ■

Chwila

Moment Project

Moment

Wystawa studentów Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi | Exhibition of students of the State University of Film, Television and Theatre in Łódź | Ausstellung von Studierenden der Staatlichen Hochschule für Film, Fernsehen und Theater in Łódź; **kuratorzy | curators | Kuratoren:** Marek Poźniak (1960), Janusz Tylman (1945); **autorzy | artists | Autoren:** Barbara Budniak (1982), Konrad Kultys (1988), Karolina Nina Kupis (1995), Jarosław Kuśmierski (1992), Karolina Nowicka (1985); **miejsce | place | Ort:** Kulturmanufaktur Gerstenberg, Ziegelstraße 28A, Frankfurt (Oder)

► Czym jest moment? To pojęcie trudne do zdefiniowania, natomiast z pewnością jego istotą jest ulotność i nieuchwytność. Dzieląc czas na momenty, bardziej niż kiedykolwiek zdajemy sobie sprawę z przemijania. Zamrażanie ulotnych chwil w kadrach fotografii jest więc próbą ich zatrzymania, a może nawet nadania im nieśmiertelności. Nic więc dziwnego, że fotografia była uważana przez ludzi pierwotne, które stykały się z nią za pośrednictwem przybyszów z aparatami, za rzecz boską lub demoniczną, zaklinając duszę w nieruchomy przedmiot. Co ciekawe, ich doświadczenie nie odbiega znacznie od przeżyć mieszkańców wielkich miast, którzy kradną chwile za pomocą obiektywu w telefonie. W istocie, zrobienie zdjęcia skradła moment, zamienienia doświadczenie w statyczny obraz, niejako definiując je, pozwalając je konsumować w tej zamrożonej postaci jeszcze długo po jego przeminięciu. W projekcie *Chwila* studenci dzielą się z widzami tymi momentami, które postanowili złapać w obiektywie, ale nie tylko. Posuwają się o krok dalej. Tworzą swoisty kolaż różnych mediów, trafiając do wielu zmysłów. Obcując z pracami w ramach projektu *Chwila*, słyszymy rozmowy, strzały, nieodgadnione dźwięki... Ten niejako drażniący zmysły przekaz kreuje nowe momenty, w których warto się zatopić lub... ponownie zatrzymać je za pomocą obiektywu aparatu. ■

► What is a moment? The term is hard to define, yet surely it is characterized by the ephemeral and evanescent. When time is divided into moments this makes us even more aware of the passing of time. Therefore, to freeze fleeting moments in photographic frames is an attempt to retain them, and maybe even to immortalize them. No wonder that indigenous peoples – whose first contact with photography was through incomers with their cameras – considered it as a divine or demonic thing, bewitching the soul and transfixing it to immobility. Interestingly, their experience does not differ much from the habit of big cities inhabitants who “steal” moments with the photo lenses of their mobile phones. To make a photo is, in fact, to steal a moment, to transform vivid experience into a static image, thereby defining it and allowing to consume it in this transfixed form for yet some time, after it actually happened. For the *Moment Project* students not only share with the visitors the moments captured with their lenses, but a lot more. They take it a step further. They created a true collage of various media that aim at many senses. Regarding the works shown in the frame of the *Moment Project* we hear conversations, bullet shots, mysterious sounds...This somehow sensual approach creates new moments worth immersing yourself... or capturing them with a camera lens. ■

► Was ist ein Moment? Es ist ein Begriff, der schwer zu definieren ist, aber von seinem Wesen her von Vergänglichkeit und Flüchtigkeit geprägt ist. Indem wir die Zeit in Momente einteilen, sind wir uns der Vergänglichkeit mehr denn je bewusst. Das Einfrieren der flüchtigen Momente in einem fotografischen Rahmen ist ein Versuch, diese festzuhalten oder vielleicht sogar unsterblich werden zu lassen. Kein Wunder also, dass die Fotografie von Naturvölkern, die mit ihr durch Fotografen in Berührung kamen, als göttliche oder gar dämonische Sache betrachtet wurde, welche die Seele in ein lebloses Objekt verbannt. Interessanterweise ist ihre Erfahrung nicht weit entfernt von den Erlebnissen der Bewohner von Großstädten, die mit dem Objektiv eines Telefons Momente stehlen. In der Tat stiehlt das Fotografieren einen Moment, indem es eine Erfahrung in ein statisches definiertes Bild verwandelt, welches noch lange, nachdem diese vergangen ist, konsumiert werden kann. Im *Moment*-Projekt teilen die Studierenden mit dem Publikum jene Momente, die sie beschlossen haben, im Objektiv einzufangen, aber nicht nur. Sie gehen noch einen Schritt weiter und erschaffen eine Art Collage aus verschiedenen Medien, die viele Sinne erreicht. Wenn wir mit den Werken des *Moment*-Projektes interagieren, hören wir Gespräche, Schüsse, unergründliche Geräusche... Diese die Sinne irritierende Botschaft schafft neue Momente, in die es sich lohnt einzutauchen oder... sie wieder mit dem Kameraobjektiv festzuhalten. ■

Konrad Kultys

Barbara Budniak

Karolina Nina Kupis

Jarosław Kuśmierski

Karolina Nowicka

TAKE YOUR TIME – your moment

Autor | artist: Daria Rzepiela (1979); **miejsce | place | Ort:** Kulturmanufaktur Gerstenberg, Ziegelstraße 28A, Frankfurt (Oder)

► *Take your time* to wizualna gra pomiędzy znakiem a znaczeniem. Jej zasady są proste i złożone, ciche i dramatyczne, subtelne i pełne kontrastu jak skrajnie minimalistyczna forma animacji, wokół której Daria Rzepiela buduje instalację przestrzenną. W warstwie narracyjnej to opowieść o relacji, która dosłownie zmienia się w czasie i o czasie jako relacji. Projekt nawiązuje do poezji konkretnej Stanisława Dróżdża i filozoficznych studiów Elizabeth Grosz.

Take your time to otwarty, ewoluujący projekt, za każdym razem materializujący się w odmiennej formie, często we współpracy z innymi twórcami.

Muzykę do głównej animacji skomponowała Barbara Kaszuba. ■

#takeyourtimenow
@takeyourtimenow.art
@dariatzepiela.com

► *Take your time* is a visual game between sign and meaning. The rules are simple and complicated, quiet and dramatic, subtle and full of contrast like the extremely minimized form of the animation, around which Daria Rzepiela builds her room installation. On a narrative level this is a story about a relation, which literally changes in time, and about time as relation. The project is a reference to the concrete poetry of Stanisław Dróżdż and the philosophic research of Elizabeth Grosz.

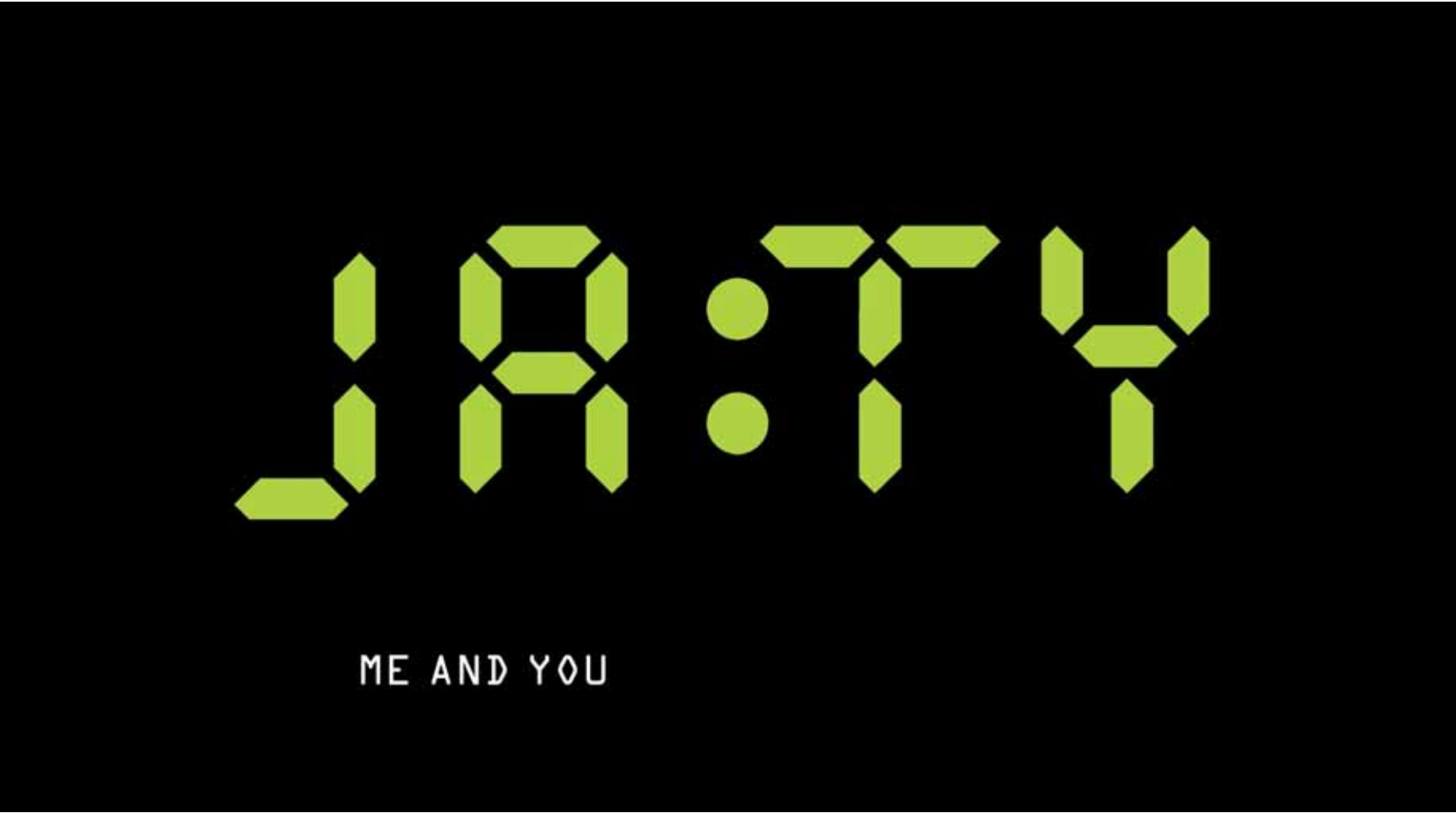
Take your time is an openly evolving project, materializing each time in a different form, often as a result of collaboration with other artists.

The music of the main animation was composed by Barbara Kaszuba. ■

► *Take your time* ist ein visuelles Spiel zwischen Zeichen und Bedeutung. Seine Prinzipien sind einfach und komplex, ruhig und dramatisch, subtil und kontrastreich wie die extrem minimalistische Form der Animation, um die Daria Rzepiela ihre Rauminstallation baut. In der Erzählschicht ist es eine Geschichte über eine Beziehung, die sich buchstäblich in der Zeit verändert, und über Zeit als Beziehung. Das Projekt bezieht sich auf die konkrete Poesie von Stanisław Dróżdż und die philosophischen Studien von Elizabeth Grosz.

Take your time ist ein offenes, sich entwickelndes Projekt, das sich jedes Mal in einer anderen Form materialisiert, oft in Zusammenarbeit mit anderen Künstlern.

Die Musik für die Hauptanimation wurde von Barbara Kaszuba komponiert. ■

kadr z animacji TYT
Still of the animation TYT
Ausschnitt aus der Animation TYT

Filmowe zdjęcia – światło w filmie

Cinematography – light in films

Filmische Fotos – das Licht im Film

Prowadzenie | leading | Leitung: Mariusz Konopka

► Tematem moich warsztatów było światło i jego rola zarówno w filmie, jak i w fotografii. Owy niezbędny element był rozbity na czynniki pierwsze od samego korzystania ze światła naturalnego i rozpoznawania jego temperatury, aż do budowania światła do konkretnych scen, aby wyciągnąć z nich wszystko, co najlepsze. Mówi się, że im starszy operator, tym lepszy – głównie dotyczy to kunsztu kreowania oświetlenia w scenach, co daje filmowi duszę oraz tworzy klimat. Kluczem do dobrych zdjęć jest światło. ■

Mariusz Konopka

► The topic of my workshop was light and the role it plays in filming and in photography. This most essential element was thoroughly analyzed, first in its use as natural light, then by determining its temperature, until finally its set-up for specific scenes so as to achieve the best possible effects. There is a saying that cinematographers are the better the older they get, and this mainly has to do with the art of setting lights. Because it is the light that lends the film its soul and creates the right atmosphere. The key to good photos is the light. ■

Mariusz Konopka

► In meinem Workshop ging es um das Licht und seine Rolle sowohl im Film, als auch in der Fotografie. Dieses essentielle Element wurde einerseits in seiner Form als natürliches Licht mit seinen unterschiedlichen Temperaturen untersucht, andererseits als Setup für konkrete Szenen, um aus ihnen das Beste herauszuholen. Man sagt, dass Kameraleute das umso besser können, je älter sie sind. Das betrifft vor Allem die Kunst, das Licht für Szenen zu erschaffen, denn erst das Licht haucht dem Film die Seele ein und erschafft die Atmosphäre. Der Schlüssel für einen guten Film ist der Umgang mit Licht. ■

Mariusz Konopka

Moment utraty kontroli

The moment of the loss of control

Der Moment des Kontrollverlustes

Prowadzenie | leading | Leitung: Michael Kurzwelly

► We wspólnej rozmowie zbliżyliśmy się do tematu warsztatowego. Co kojarzymy z utratą kontroli, co z momentem? Potem uczestnicy tworzyli swoje prace, które co jakiś czas omawialiśmy na wspólnych spotkaniach video. ■

Michael Kurzwelly

► In common discourse we approached the topic of our workshop. What do we associate with the loss of control? With a moment? Afterwards, the participants developed their own works which then were discussed at video meetings. ■

Michael Kurzwelly

► Im gemeinsamen Gespräch haben wir uns dem Workshopthema angenähert. Was assoziieren wir mit Kontrollverlust, was mit einem Moment? Danach entwickelten die Teilnehmer ihre eigenen Arbeiten, die immer wieder auf gemeinsamen Video-Meetings besprochen wurden. ■

Michael Kurzwelly

Konrad Tschäpe

Gudrun Kissinger

Jörg Sägebarth

Uta Kurzwelly

Michael Clasen

Znaki

Signs

Zeichen

Prowadzenie | leading | Leitung: Janusz Oleksa

► Zaproponowałem próbę twórczych poszukiwań fotograficznych opartych na wcieleniu się w rolę baczego obserwatora. Potraktowanie otaczającej nas rzeczywistości jako jednej wielkiej sceny z gotowymi scenografiami może stać się wędrówką po miejscach niezwykłych. Odnajdywanie tych miejsc daje nam pretekst do stworzenia obrazu. Naszymi bohaterami w tej scenie są obiekty, czasami zwyczajne, a czasami niezrozumiałe w swoim przeznaczeniu. Po co i kto je tam postawił? Miejsce poszukiwań to szeroko rozumiana natura, bohaterowie to ślady, pozostałości lub niezwykcyjne obiekty, wytwory ludzkiej działalności. Szukając w nich nowych znaczeń w kontekście otoczenia, niezwykle ważny jest MOMENT, w którym wdusimy spust migawki. Kompozycja, relacje przestrzenne, a przede wszystkim światło to środki do wykorzystania dzięki którym rodzi się pomysł na obraz. Zwracając uwagę na MOMENT szukajmy ZNAKÓW. ■

Janusz Oleksa

► I proposed to attempt looking for photographic motives solely in the role of an attentive observer. To treat the reality surrounding us as one big stage scene with a prepared set design can turn into a trip to extraordinary places. Scouting for such places provides us with the pretext to shoot the picture. In these scenes the heroes are the objects, sometimes very ordinary ones, but sometimes incomprehensible in their meaning. Why are they there and who put them there? Our searches are located in nature, in its broadest sense, covered with traces, left-overs or strange objects, products of human activities. When we look for a new meaning for them in the context of their environment, then the MOMENT of releasing the shutter is of outmost importance. The composition, the spatial relations and above all the light need to be put to right use in order to give birth to the idea for the picture. By paying attention to the MOMENT let's look for SIGNS. ■

Janusz Oleksa

► Ich habe eine kreative fotografische Recherche vorgeschlagen, bei der das aufmerksame Beobachten von großer Bedeutung ist. Die uns umgebende Realität als eine riesige Bühne mit einem fertigen Bühnenbild zu betrachten, kann zu einem Spaziergang an ungewöhnliche Orte führen. Diese Orte zu finden kann zu einem Anlass für das Erschaffen von Bildern werden. Unsere Helden auf dieser Bühne sind manchmal gewöhnliche, manchmal aber auch in ihrer Bedeutung unverständliche Objekte. Warum wurden sie dort platziert und wer hat das getan? Die Orte der Recherche sind in der sehr breit verstandenen Natur zu finden, die Helden sind die Spuren, Überreste oder ungewöhnliche Objekte, Produkte menschlichen Tuns. Um in ihnen neue Bedeutungen im Kontext der Umgebung zu finden, wird der MOMENT sehr wichtig, in dem wir den Auslöser betätigen. Wichtig sind die Komposition, die Beziehungen im Raum, und vor allem das Licht als Mittel zur Bildidee. Wir machen uns auf die Suche nach ZEICHEN, indem wir auf den MOMENT achten. ■

Janusz Oleksa

Uta Kurzweilly

Gudrun Kissinger

Myślenie fotograficzne – moment

Moments of Photographic Thinking

Fotografisches Denken – der Moment

Prowadzenie | leading | Leitung: Anna Panek-Kusz

Zamiast słów fotografia.
Skojarzenie i odpowiedź

► Zapraszałam do zabawy fotografią. Podjęcia wizualnego wyzwania w formie rozmowy, dyskusji dialogu opartego na obrazie. Zamiast tysiąca słów fotografia, która wyzwala emocje, skojarzenie, która jest jak wyzwanie, zapytanie, stwierdzenie, na które należy odpowiedzieć obrazem będącym do niej odniesieniem, czy też kontrą. Bo przecież poruszane w dyskusji wątki nie zawsze są jednoznaczne, oczywiste, proste. Uczyliśmy się myśleć i podejmować dyskurs przy pomocy fotograficznego obrazowania. Dla przykładu: jeśli pokażemy zdjęcie deszczu, to na jaką odpowiedź możemy liczyć? Czy na inny deszcz, czy może na jedną kroplę, a może na tęczę, która powstaje w czasie deszczu? Może ktoś zwróci uwagę na problem suszy albo na układ elementów składających się na kompozycję? Możliwości jest wiele, obrazów tysiące. Na warsztatach budowaliśmy relacje zarówno te międzyludzkie, jak i fotograficzne, poznawaliśmy się poprzez fotografie. Powstały dłuższe projekty, wielowątkowe dyskusje i chwilowe wyznania. Ważna była również chęć rozwoju i ciekawość świata. Na koniec obraz spotkał się ze słowem.

PS A wy? Jeśli pokażę wam zdjęcie zielonej kartki, jaką przygotujecie mi odpowiedź...? Na wasze odpowiedzi czekam pod mailen: anna@galeriaokno.pl ■

Anna Panek-Kusz

Instead of words – photography.
Associations and answers

► Welcome to a photographic game. A challenge in form of conversations, discussions and dialogues based on images. Instead of thousand words – photography that triggers emotions and associations, that is like a challenge, a question, a statement asking for an answer with an image that relates to it or contradicts. After all, the topics of our discussions are not always straightforward, obvious and simple. We learned how to think and debate with the help of photographic image making. For example: if we make a photo of rain, what would be the answer to expect? Another rainy scene, or maybe just one drop, a rainbow perhaps, arising in the rain? Maybe someone will draw attention towards the problem of drought or rather to formal aspects of the composition? There are many possibilities and thousands of words. During the workshop we established human relations as well as photographic ones. We got to know each other by our photography. Longer projects developed from interesting discussions and moments of deep insights. Important was also an open interest in the world and one's own development. And so, in the end, image and word got together.

PS And you? If I show you a picture of a green card, what would your answer be...? I'm looking forward to your answers via mail: anna@galeriaokno.pl ■

Anna Panek-Kusz

Fotografie statt Worte.
Assoziation und Antwort

► Ich habe zu einem fotografischen Spiel eingeladen. Eine Herausforderung in Form eines visuellen Gespräches anzunehmen. Eine Diskussion auf der Grundlage von Bildern zu führen. Statt tausender Worte nur Fotografie, die Emotionen und Assoziationen auslöst. Fotografische Aussagen oder Fragen, auf ein Bild wird mit einem Bild geantwortet. Schließlich sind die in einer Diskussion besprochenen Themen nicht immer eindeutig, offensichtlich, einfach. Wir haben im Workshop gelernt, mithilfe der fotografischen Abbildung zu denken und den Diskurs aufzunehmen. Wenn wir zum Beispiel ein Bild von Regen zeigen, können wir mit welcher Antwort rechnen? Mit einem anderen Regen, oder vielleicht nur einem Tropfen, oder mit einem Regenbogen. Vielleicht wird jemand auf das Problem von Dürren verweisen, oder auf die Anordnung der Elemente, aus denen die Komposition besteht? Es gibt viele Möglichkeiten und tausende Bilder. Während des Workshops bauten wir Beziehungen sowohl innerhalb der Fotografie als auch zwischenmenschlich auf, wir lernten uns mittels der Fotografien kennen. Es entstanden längere Projekte, themenreiche Diskussionen und zeitweilige Offenbarungen. Wichtig war der Wunsch nach Entwicklung und die Neugier auf die Welt. Am Ende traf das Bild auf das Wort.

PS.: Und Sie? Wenn ich Ihnen ein Bild eines grünen Blattes Papier zeige, welche Antwort bereiten Sie mir vor? Ich warte auf Ihre Antworten unter der Adresse anna@galeriaokno.pl. ■

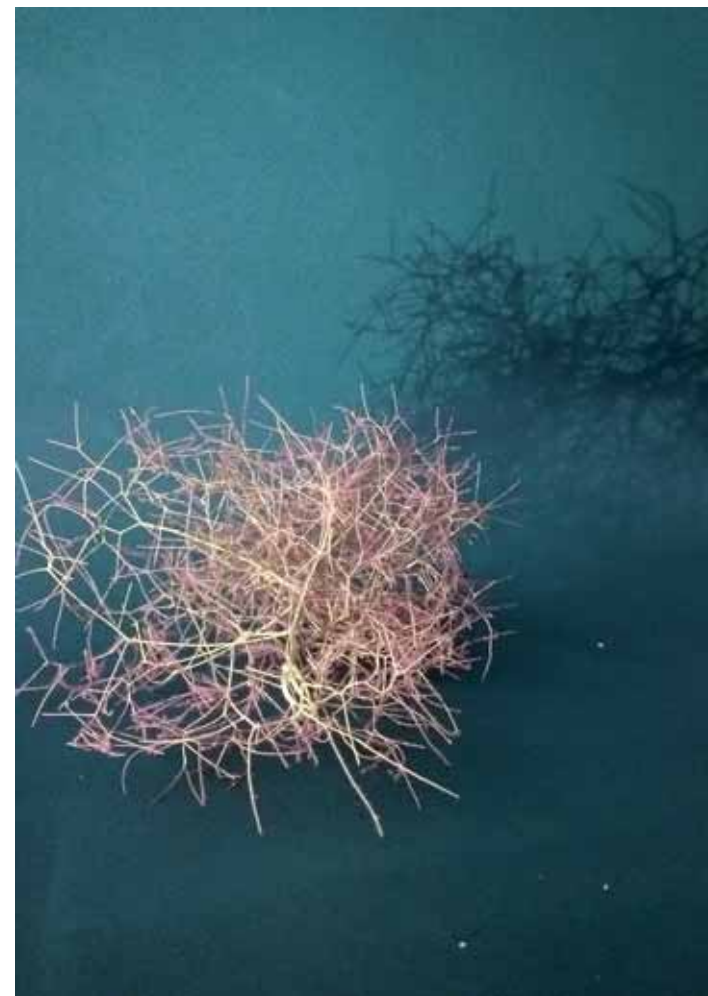
Anna Panek-Kusz

Katarzyna Skubisz

Beata Łysiak

Karolina Konczyńska

Tomasz Fedyszyn

Anna Łysiak

Momenty w przestrzeniach pamięci

Moments in Memory Spaces

Momente in Erinnerungsräumen

Prowadzenie | leading | Leitung: Anne Peschken, Marek Pisarsky

► Uczestnicy warsztatów pochodzą ze wszystkich możliwych krajów, bliskich i dalekich, z niemal każdego kontynentu naszej ziemi. Wspólnie rozmawialiśmy o zdjęciach, które są dla nas znaczące, które nosimy ze sobą w naszych sercach, w portfelach czy w komórkach. Razem odtworzyliśmy to jedno zdjęcie w dzisiejszych czasach i otoczeniu. Każde zdjęcie ma swoją historię i znaczenie. ■

Anne Peschken, Marek Pisarsky

► The workshop participants come from all possible countries, near and far, from almost every continent on earth. Together we talked about photos that are meaningful to us, that we carry with us in our hearts, in our wallets or in our mobile phones. And together we have recreated this one photo in today's time and location. Each photo has its own story and meaning. ■

Anne Peschken, Marek Pisarsky

► Die Teilnehmer des Workshops kommen aus allen möglichen Ländern, nah und fern, von fast allen Kontinenten dieser Erde. Gemeinsam haben wir uns unterhalten über Fotos, die für uns bedeutsam sind, die wir im Herzen, in der Brieftasche oder im Handy mit uns tragen. Und gemeinsam haben wir dieses eine Foto in der heutigen Zeit und Umgebung nachgestellt. Jedes Foto hat seine eigene Geschichte und Bedeutung. ■

Anne Peschken, Marek Pisarsky

Instagram dla kreatywnych

Instagram for Creative People

Instagram für Kreative

Prowadzenie | leading | Leitung: Jan Poppenhagen

► Nagle wszystko przeniosło się do sieci. Na początku tylko trochę, a potem raptem reszta. Tak było również ze sztuką, a więc i fotografią. Ta nowa przestrzeń ma wielu nowych mieszkańców. Dla jednych była ona od dawna rdzeniem ich pracy twórczej, dla innych powoli się nim staje. Jak na przykład fotografia funkcjonuje na takiej platformie jak Instagram? Wirtualna wystawa...? Czy raczej wolałbyś powiesić obraz w ramce na ścianie? W spotkaniach wideo, których odbyło się około 15, staraliśmy się wypracować własne stanowiska i strategie w odniesieniu do tego tematu. ■

Jan Poppenhagen

► All of a sudden everything moved to the net. First timidly, then suddenly all the rest followed. So did art, and so did photography. This new space has many new residents. For some it has always been the core of their creative work, for others it is slowly becoming important. For example, how does photography function on a platform like Instagram? A virtual exhibition...? Or would you rather hang a framed picture on the wall? In about 15 video meetings we tried to approach this topic to develop our own positions and strategies. ■

Jan Poppenhagen

► Auf einmal verlagert sich alles ins Netz. Erst nur wenig und dann mit einem plötzlichen Ruck scheinbar alles. So auch die Kunst und mit Ihr die Fotografie. Viele neue Bewohner hat dieser neue Raum. Für manche ist er schon immer der Kern Ihres kreativen Schaffens gewesen, für andere ist er es langsam geworden. Was macht eine Plattform wie Instagram mit der eigenen Fotografie? Virtuelles Ausstellen, ...oder doch lieber einen Bilderrahmen an die Wand hängen? In knapp 15 Video-Meetings haben wir versucht uns diesem Thema zu nähern um eigene Positionen und Strategien zu erarbeiten. ■

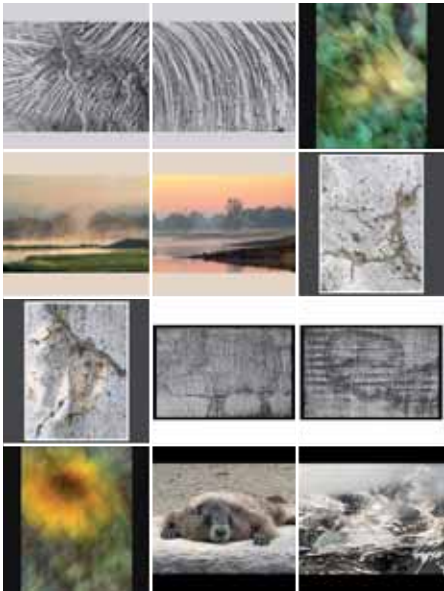
Jan Poppenhagen

@sarakotka

@ukw65

@gudinger_photo_exhibition

@michaelbraune

Program studia festiwalowego

Program of the festival studio

Programm des Festivalstudios

Miejsce | place | Ort: Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice | livestream: www.labirynt.slubice.eu

► Ten od 11 lat organizowany w Słubicach i we Frankfurcie nad Odrą Festiwal opie- ra się na trzydniowym cyklu wydarzeń odbywających się od piątku do niedzieli (23–25.10.2020), na które składają się wy- stawy, performance’y, prezentacje, wykła- dy i spotkania blisko stu artystów z wielu krajów. W ramach festiwalu będzie moż- na obejrzeć dzieła z dziedziny fotografii i multimediów, ale również instalacje, grafiki oraz techniki własne.

Ze względu na zagrożenie koronawiru- sem festiwal odbywa się w tym roku czę- ściowo w formie wirtualnej, ale również w przestrzeni realnej. Najróżniejsze miej- sca wystawiennicze zarówno po stronie polskiej, jak i niemieckiej będą otwarte dla odwiedzających przez cały czas trwa- nia festiwalu.

W sali kinowej Słubickiego Miejskiego Ośrodka Kultury stworzone zostanie studio festiwalowe. To tutaj odbywać się będą realne rozmowy z artystami i festi- walowe wykłady transmitowane również do Internetu, które będą docierać niemal w każdy zakątek świata. ■

► The IAbiRynT Festival takes place in Słubice and Frankfurt/Oder for the elev- enth time. This year’s three-day event features from Friday through Sunday (23–25.10.2020) exhibitions, performanc- es, presentations, lectures and meetings with nearly one hundred artists from many different countries. On show will be mainly photographic and multi-media art works but also installations, graphic art and mixed media.

Due to the current health regulations the festival will take place both online, virtu- ally and in real places with many differ- ent exhibition venues on the Polish and the German side open to the public dur- ing the festival days.

In the SMOK cinema auditorium the fes- tival studio will be installed. From here all live artists’ talks and lectures will be streamed on the Internet so that they can be seen from nearly everywhere on the world. ■

► Das seit 2010 jährlich in Słubice und Frankfurt (Oder) organisierte Festival basiert auf einem dreitägigen Veranstal- tungszyklus von Freitag bis Sonntag (23.–25.10.2020), der sich aus Ausstellungen, Performances, Präsentationen, Vorträgen und Treffen mit bis zu hundert internati- onal wirkenden Künstler*innen zusam- mensetzt. Kunstwerke aus den Bereichen Fotografie und Multimedia, aber auch Performances, Installationen, Grafik und eigene Techniken sind hier zu finden.

Das Festival findet coronabedingt dieses Jahr teilweise im virtuellen Raum und teilweise im realen Raum statt. Die ver- schiedenen Ausstellungsorte auf deut- scher und polnischer Seite werden ganz- tags geöffnet sein.

Im Kinosaal des Słubicer Kulturhaus wird ein Festivalstudio eingerichtet. Hier wer- den reale Gespräche mit Künstler*innen stattfinden, die neben den Vorträgen auch live ins Internet gesendet werden und somit die ganze Welt erreichen. ■

Wykłady | Lectures | Vorträge:

- 19.35 Zbigniew Tomaszczuk: *Stylistyka błędu | Stylistics of Error | Die Stilistik des Fehlers*
- 19.55 Karsten Wittke: *Mongolien*
- 20.15 Miha Kosovel: *Carinarnica: miejsce kultury na granicy słoweńsko- włoskiej | Carinarnica: a place for culture at the Slovenian-Italian*

- border | Carinarnica: ein Kulturort an der slowenisch-italienischen Grenze*
- 20.35 Promocja książki Jerzego Olka *Nie tylko o fotografii | Buchvorstellung Jerzy Olek, Nicht nur über die Fotografie | Presentation of Jerzy Olek’s book Not Only On Photography*
- 20.55 Marianna Michałowska *Natychmiast! – Talbot na Instagramie | Now! – Talbot on Instagram | Sofort! – Talbot auf Instagram*
- 21.15 Anne Peschken: *Grupa PrzePorządkowania Przestrzeni | Network for the ReOrdering of Space | Netzwerk für Raumumordnung*
- 21.35 Doris Titze: *Przejścia i interfejsy: praca w ramach terapii sztuką | Border Crossing and Interface: Working With Art Therapy Project | Grenzgänge und Schnittstellen: Projektarbeit in der Kunsttherapie*

24.10.2010, 14.20–22.00

Wykłady | Lectures | Vorträge:

- 14.20 Naoya Yoshikawa: *Porozmawiajmy o tym, dlaczego używam zdjęć zrobionych przez innych | Let us talk about why I use photos made by someone else | Lass uns darüber reden, weshalb ich Fotos verwende, die andere gemacht haben*

Rozmowy o wystawach Talks about the exhibitions Gespräche über die Ausstellungen:

- 14.40 Pokaz filmów studentów kierunku Intermedia Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu |

- Film presentation of the Intermedia Class at the Art University Poznań | Filmpräsentation von Studenten der Fakultät Intermedia an der Kunstuniversität Poznań: Sławomir Sobczak, Jakub Jasiukiewicz
- 14.55 Doris Titze, Thomas Hellinger
- 15.10 Akademia IAbiRynT: Michael Kurzwelly, Janusz Oleksa, Anna Panek-Kusz, Jan Poppenhagen
- 15.30 Janusz Oleksa
- 15.40 Michael Disque, Andrea Ruhland
- 15.55 Maciej Szperski
- 16.05 Fried Rosenstock
- 16.20 Tanel Rander, Miha Kosovel, Michael Kurzwelly, Karl-Ludwig Diehl
- 16.30 Thomas Kumlehn
- 16.40 Michael Kurzwelly
- 16.50 Adam Czerneńko
- 17.00 Georg Krause
- 17.10 Daria Rzepiela
- 17.20 Pokaz studentów Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi | exhibition of students of the State University of Film, Television and Theatre in Łódź | Ausstellung von Studierenden der Staatlichen Hochschule für Film, Fernsehen und Theater in Łódź: Marek Poźniak

- 17.30 Ryszard Paprocki, Wiktor Paprocki
- 17.40 Rudolf Němeček
- 17.55 Mira Podmanická
- 18.05 Tomasz Welna
- 18.15 Tomasz Fedyszyn
- 18.25 Anna Panek-Kusz
- 18.35 Wojciech Sfernak
- 18.45 Paweł Kula
- 18.55 Marek Noniewicz

19.05–20.30 przerwa | Break | Pause

- 20.30 Loft Gallery, Opole: Mariusz Przygoda
- 20.45 Projektraum Copyright Berlin: Patric Huber
- 21.00 Galeria Luka, Poznań: Jakub Kosecki

Wykłady | Lectures | Vorträge:

- 21.15 Thomas Kumleh: *Widoczne dziedzictwo = wspólne dziedzictwo | Sichtbares Erbe = Geteiltes Erbe | Visible Heritage = Shared Heritage*
- 21.35 Promocja książki Marianny Michałowskiej *Przewrotne przyjemności obrazu. Eseje o fotografii w kulturze popularnej | presentation of Marianna Michałowska’s book Ambiguous Pleasures of the Image: Essays on Photography in Popular Culture | Buchvorstellung Marianna Michałowska Die doppelbödige Annehmlichkeit des Bildes. Essays über die Fotografie in der Populärkultur*

Program festiwalu

Program of the festival

Programm des Festival

Wystawy, miejsca wystawiennicze, godziny zwiedzania, spotkań z artystami

Exhibitions, spaces, opening hours, meetings with artists

Ausstellungen, Orte, Besuchszeiten, Begegnungen mit den Künstlern

Słubicki Miejski Ośrodek Kultury

SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice

23.10.2020, 15.15–22.00
24.10.2020, 14.00–22.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu | Artists on site |
Künstler vor Ort:
23.10.2020, 16:00–17.30

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

*Miara prostoty | Measure of Simplicity |
Das Maß der Einfachheit;* kurator | curator:
Jerzy Olek; autorzy | artists | Autoren:
Elisa Asenbaum & Thomas Stuck, Marcin
Berdyszak, Marek Gardulski, Marcin
Giżycki, Štěpán Grygar, Zsolt Gyenes,
Waldemar Jama, Timo Kahlen, Wolf Kahlen,
Michael Kurzwelly, Tohei Mano, Marianna
Michałowska, Bogusław Michnik, Janusz
Musiał, Jerzy Olek, Anna Panek-Kusz, Marek
Pożniak, Bertę Skuber, Zdzisław Sosnowski,
Zdzisław Sowiński, Zdeněk Stuchlik,
Grzegorz Sztabiński, Witold Węgrzyn, Naoya
Yoshikawa

Wystawy indywidualne | One-man shows |
Einzelausstellungen:

Volkmar Köhler:
Druga strona | Downside | Kehrseite
Remigiusz Koniecko:
*Zobaczyć antropocen | Seeing the
Anthropocene | Das Anthropozän sehen*
Zbigniew Tomaszczuk: *Reinterpretacja
jako strategia współczesnej fotografii
| Re-interpretation as a Strategy
for Contemporary Photography |*

*Neuinterpretation als Strategie der
zeitgenössischen Fotografie*
Fritz Stier: *Mea culpa*
Karsten Wittke: *Mongolien*
Patrick Huber: *Momencik | Wait a Moment |
Moment mal*

Biblioteka Miasta

i Gminy Słubice,

ul. Jedności Robotniczej 18,
Słubice

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
Artyści na miejscu | Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 14.00–15.00

Wystawy indywidualne | One-man shows |
Einzelausstellungen:

Paweł Kula: *Granica | Border | Grenze*
Marek Noniewicz:
*Świat poza czasem | World Beyond Time |
Eine Welt jenseits von Zeit*

Wszystkie słupy w centrum Słubic

| All advertising pillars in the cente
of Słubice | Alle Liffasssäulen im
Zentrum von Słubice

Artyści na miejscu | Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 14.30–15.30
ul. Jedności Robotniczej, Słubice

Wystawa | exhibition | Ausstellung:
Jan Poppenhagen, Oliver Vogt: *Rhizomantic*

Dolina Uradu,

ul. Szosowa 34, Urząd

24.10.2020, 14:00 –16:00
25.10.2020, 10:00–13:00

Piknik z artystami | Picnic with the artists |
Picknick mit den Künstlern:
25.09.2020, 10:00

Wystawy indywidualne | One-man shows |
Einzelausstellungen:

Tomasz Fedyszyn: *Wszystko, co nam się
wydaje | All That Seems to Be | Alles was wir
uns einbilden*
Anna Panek-Kusz: *Przestrzeń nieoceniona |
Invaluable Space | Unschätzbarer Raum*
Mira Podmanická: *Biała przestrzeń | White
Space | Weißer Raum*
Wojciech Sternak: *Niepodzielny moment
trwania | Indivisible Moment of Duration |
Der Unteilbare Moment der Dauer*
Tomasz Welna: *Faun Project*

Blok-O, Karl-Marx-Straße 182,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–22.00
24.10.2020, 11.00–22.00

Transmisje z galerii partnerskich |
Transmission from partner galleries |
Übertragungen von den Partnergalerien:

Galeria Luka, Poznań: *LUKA – 5g taste test;*
kurator | curator: Jakub Kosecki; autorzy |
artists | Autoren: Nikodem Biegowski, Wiktor
Gruszką, Jakub Kosecki, Alicja Mielczarek,
Olga Truszkowska, Mikołaj Torz

Volkshochschule,

Gartenstraße 1, Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–19.00
24.10.2020, 11.00–18.00
Artyści na miejscu | Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 12.00–13.00

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

wystawa uczestników Akademii Fotografii
i Multimediiów IAbiRynT | workshop
results from the Akademie IAbiRynT |
Workshopergebnisse Akademie IAbiRynT;
autorzy | artists | Autoren: Michael Clasen,
Hamid Behzad, Jan Borchert, Michael
Braune, Camara Diaka, Agnieszka Dubacka,
Tomasz Fedyszyn, Bahareh Heshmati-
Lüderitz, Natalia Janczycka, Sławomir
Janicki, Dorothee Jung, Gudrun Kissinger,
Karolina Konczykńska, Uta Kurzwelly,
Emilia Kusz, Anna Łysiak, Beata Łysiak,
René Matschkowiak, Dorota Nowak, Darek
Olechno, Heiderose Päch, Aya Sharafi, Nasim
Sharafi, Katarzyna Skubisz, Jörg Sägebarth,
Eberhard Staar, Marzena Tatarska, Konrad
Tschäpe, Jens Vödisch, Fatemeh Zeinali;
wykładowcy | teachers | Dozenten: Mariusz
Konopka, Michael Kurzwelly, Janusz Oleksa,
Anna Panek-Kusz, Anne Peschken i Marek
Pisarsky, Jan Poppenhagen

Wystawa indywidualna | One-man show |
Einzelausstellung:

Janusz Oleksa: *Znaki | Signs | Zeichen*

Galerie B | Lindenstraße 4,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu | Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 12.00–13.00

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

*Mutacje przestrzeni | Space Mutations |
Raummutationen;* kurator | curator: Michael
Kurzwelly; autorzy | artists | Autoren:
Karl-Ludwig Diehl, Miha Kosovel, Michael
Kurzwelly, Tanel Rander

Wystawy indywidualne | One-man shows |
Einzelausstellungen:

Michael Disqué, Andrea Ruhland: *Archiwum
aktualnie niczego | Archive for Latest
Nothingness | Archiv für aktuelles Nichts*
Fried Rosenstock: *Moment*
Maciej Szperski: *Immersja – moment
zanurzenia | Moment of Immersion |
Immersion – der Moment des Eintauchens*
Performance: Fried Rosenstock: *Moment*

Program festiwalu

Program of the festival

Programm des Festival

Wystawy, miejsca wystawiennicze, godziny zwiedzania, spotkań z artystami

Exhibitions, spaces, opening hours, meetings with artists

Ausstellungen, Orte, Besuchszeiten, Begegnungen mit den Künstlern

Plac Mostowy, Carl-Philipp-
Emanuel-Bach-Straße,
gegenüber 11, Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu| Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 13.00–14.00

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

RaumUmordnung; autorzy | artists | Autoren:
Netzwerk für RaumUmordnung RUO

Wystawa indywidualna | One-man show |
Einzelausstellung:

Michael Kurzwelly (& Katja Klemt, Uta
Kurzwelly, Jan Poppenhagen): *Brückenplatz*
| *Plac Mostowy*

Plac Mostowy, Carl-Philipp-
Emanuel-Bach-Straße,
gegenüber 11, Frankfurt (Oder)

Screeningowy pokaz filmów | Film
screening 23.10.2020, 19.45–20.45 |
24.10.2020, 19.45–20.45

Punkt krytyczny | *Critical Point* | *Der*
kritische Punkt; kuratorzy | curators |
Kuratoren: Sławomir Sobczak, Jakub
Jasiukiewicz; autorzy | artists | Autoren:
studenci i wykładowcy Katedry Intermediów

Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu
| students and lecturers of the Intermedia
Class at the Art University Poznań |
Studenten und Dozenten der Intermedia
Fakultät der Kunstuniversität Poznań:
Nicolas Imbert, Filip Strzelczyk, Mieszko
Dobek & Maria Wolna; zespół | team |
Besatzung: Mari Ferrario, Joanna Suppan,
Jan Kolbarczyk, Gorge Ingeborge, Angelina
Mass, Jana Denisiuk, Natalia Gdak, Miłosz
Rygiel-Sańko, Piotr Maciejowski, Jędrzej
Parzy, Joanna Gaj, Alex Goluk, Cheng
Yi-Ting , Lena Lubińska, Ewa Pajewska–
Wawrzyniak, Sławomir Sobczak, Yana
Shostak & Jakub Jasiukiewicz

Kleistforum, Platz der Einheit 1,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu| Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 13.30–14.30

Wystawa | Exhibition| Ausstellung:

Widoczne dziedzictwo = wspólne
dziedzictwo | *Sichtbares Erbe = Geteiltes*
Erbe | *Visible Heritage = Shared Heritage*;
Private Künstlernachlässe im Land
Brandenburg e.V; kontakt | contact: Thomas
Kumlehn

Spectrum Galerie,
Baumschulenweg 48,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu| Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 14.00–15.00

Wystawy indywidualne | One-man shows |
Einzelausstellungen:

Adam Czerneńko: *Suma wydarzeń* | *The Sum*
of Events | *Die Summe der Ereignisse*
Georg Krause: *Fatamorgana* | *Fata Morgana*

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

Zmienność momentu | *On the Variability*
of Moments | *Die Veränderlichkeit des*
Moments; kurator | curator: Rudolf
Němeček; autorzy | artists | Autoren:
Monika Simek Fulková, Petr Moško, Zdeněk
Mudroch, Rudolf Němeček, Iva Pavlátová,
Pavel Rejtar, Zdeněk Stuchlík, Petr Šulc

Friedenskirche, Schulstraße 4A,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu| Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 14.30–15.30

Wystawa indywidualna | One-man show |
Einzelausstellung:

Ryszard Paprocki, Wiktor Paprocki: *Hold dla*
Leonarda da Vinci | *Homage to Leonardo da*
Vinci | *Hommage an Leonardo da Vinci ist*
Kulturmanufaktur Gerstenberg,
Ziegelstraße 28A,
Frankfurt (Oder)

23.10.2020, 16.00–18.00
24.10.2020, 11.00–18.00
25.10.2020, 11.00–13.00
Artyści na miejscu| Artists on site |
Künstler vor Ort:
24.10.2020, 15.00–16.00

Wystawa indywidualna | One-man show |
Einzelausstellung:

Daria Rzepiela: *Take Your time*

Wystawa grupowa | Group exhibition |
Gruppenausstellung:

Chwila Moment | *Moment Project* | *Moment*;
kuratorzy | curators | Kuratoren: Marek
Poźniak, Janusz Tylman; autorzy | artists
| Autoren: studenci Państwowej Wyższej
Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej
w Łodzi | students of the State University
of Film, Television and Theatre in Łódź
| Studenten der Staatlichen Film- und
Fernseh- und Theaterhochschule Łódź:
Barbara Budniak, Konrad Kultys, Karolina
Nina Kupis, Jarosław Kuśmierski, Karolina
Nowicka

Miejsca wystawiennicze | spaces | Orte:

- 1 Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK, ul. 1. Maja 1, Słubice
- 2 Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Słubice, ul. Jedności Robotniczej 18, Słubice
- 3 Słupy ogłoszeniowe w Słubicach | advertising pillars in Słubice | Litfasssäulen in Słubice
- 4 Dolina Uradu, Szosowa 34, Urad
- 5 Kulturmanufaktur Gerstenberg, Ziegelstraße 28A, Frankfurt [O]
- 6 Friedenskirche, Schulstraße 4A, Frankfurt [O]
- 7 Spectrum Galerie, Baumschulenweg 48, Frankfurt [O]
- 8 Kleist Forum, Platz der Einheit 1, Frankfurt [O]
- 9 Blok-O, Karl-Marx-Straße 182, Frankfurt [O]
- 10 Brückenplatz | Plac Mostowy, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße, Frankfurt [O]
- 11 Am Brückenplatz | Plac Mostowy, Carl-Philipp-Emanuel-Bach-Straße, Frankfurt [O]
- 12 Marienkirche, Oberkirchplatz 1, Frankfurt [O]
- 13 Volkshochschule, Gartenstraße 1, Frankfurt [O]
- 14 Galerie B, Lindenstraße 4, Frankfurt [O]

Dworzec kolejowy
Railway station
Bahnhof

Baza noclegowa, Piłsudskiego 14, Słubice
Accommodation, Piłsudskiego 14, Słubice
Übernachtungsorte für Gäste, Piłsudskiego 14, Słubice

Dworzec autobusowy
Bus station
Busbahnhof

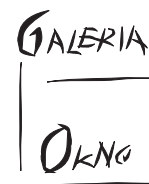
Wydawca | Publisher | Herausgeber:

Galeria Okno | Słubicki Miejski Ośrodek Kultury SMOK,
ul. 1. Maja 1, PL-69-100 Słubice | anna@galeriaokno.pl

Słubfurt e.V., Güldendorfer Straße 13,
D-15230 Frankfurt (Oder) | arttrans@arttrans.de

Słubicki
Miejski
Ośrodek
Kultury

Kuratorzy festiwalu | Curators of the festival | Festivalkuratoren: Anna Panek-Kusz, Jerzy Olek, Michael Kurzwelly

Redakcja | Editor | Redaktion: Anna Rojowska, Michael Kurzwelly

Projekt i łamanie | Design and layout | Grafische Gestaltung und Layout: Piotr Korski

Tłumaczenia | Translations | Übersetzungen: Hanna Lech, Matthias Lech, Anne Peschken

Korekta | Proofreading | Korrekturen: Anna Rojowska, Anna Panek-Kusz, Michael Kurzwelly

ISBN: 978-83-913197-6-5

Rok wydania | Year of publication | Erscheinungsjahr: 2020

Druk | Printed by | Druck: www.cyfrowo.eu | www.offsetowo.eu

Katalog wydany ze środków | The catalogue was published thanks to the funding of | Der Katalog wurde finanziert durch

BB-PL
INTERREG VA
2014-2020

EUROPÄISCHE UNION
Europäischer Fonds für
Regionale Entwicklung

UNIA EUROPEJSKA
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Druk katalogu sfinansowany z projektu „Kultura, głupcze! Wzmocnienie strategicznego partnerstwa w obszarze kultury – etap I”. Projekt realizowany jest w partnerstwie przez Słubicki Miejski Ośrodek Kultury oraz Messe- und Veranstaltungs GmbH

Redukować bariery – wspólnie wykorzystywać silne strony
Barrieren reduzieren – gemeinsame Stärken nutzen.

Partnerzy | partners | Partner

Szkoła
Filmowa
w Łodzi

Förder-
verein für
aktuelles
Nichts

Przy wsparciu | supported by | Mit freundlicher Unterstützung

Europäischer Fonds für Regionale Entwicklung Klein-Projekte-Fonds der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA. Barrieren reduzieren – gemeinsame Stärken nutzen. Pokonywać bariery – wspólnie wykorzystywać silne strony.

